Dzisiejszy numer kosztuje jak zwykle 20 groszy.

Nal. poczt. opł. rycz. Numer zawiera 16 stron druku. Wydanie: F

Cena numeru w Krakowie: na prowincji: 20 gr.

ILUSTROWANY KURYER CODZIENNY

PRENUMERATA WYNOSI
W Krakowie bez odnoszenia zł. 6·—
W Krakowie z odnoszeniem zł. 6·40
Na prowincji . . . . . zł. 6·40
Zagranicą . . . . . zł. 10·—

Rękopisów nie zwraca się. | Założyciel i Naczelny Redaktor: Marjan Dąbrowski. | Naczelny Redaktor przyjmuje w poniedziałki i soboty od 1—2 pop.

Telefony: 1198, 3542, 4450. Dla rozmów międzymiast. Redakcji 3392. Kraków, ul. Basztowa L. 18. Konto czekowe Nr. 140.735 (Warszawa), 400.200 (Kraków). Konto żyrowe: Ziemski Bank Kredytowy — Kraków.

Oddziały: w WARSZAWIE, ulica Nowogrodzka 28, telefonu Nr. 234-65 i 70-21 — w POZNANIU, ulica Gwarna 14, telefonu Nr. 17-22, w KATOWICACH, ulica Teatralna 6, telefonu Nr. 23-78 — we LWOWIE, ulica Legjonów 1, telefon 49-58, administracji telefon 7-97.

Rok XVII. Kraków, niedziela 2 maja 1926. Nr. 120.

Znana RESTAURACJA HOTELU POLLERA W KRAKOWIE poleca smaczne obiady z czterech dań á zł. 3.50, zarazem przyjmuje zamówienia na uczty i wesela, w osobnych na ten cel salach.
Bufet zaopatrzony w najprzedniejsze zimne i gorące zakąski.
Z dniem 1-go maja 1926, rozpoczyna się KONCERT, dotychczas nieznanego zespołu artystycznego. 167

Ambasador Laroche złożył listy uwierzytelniające.

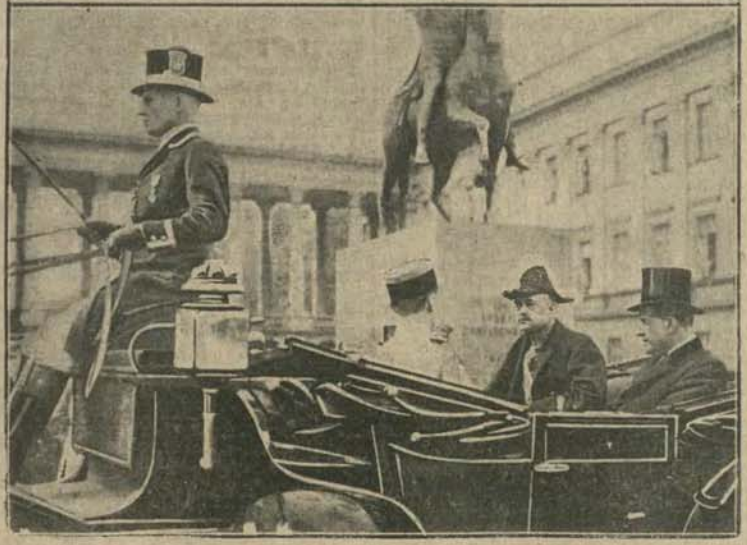

We czwartek w południe Prezydent Rzeczypospolitej przyjął na zamku królewskim ambasadora francuskiego, p. Laroche, który złożył listy uwierzytelniające. Po złożeniu listów udał się ambasador w towarzystwie dow. korpusu I. gen. Malczewskiego przed pomnik Nieznanego Żołnierza, gdzie złożył okazały wieniec. Fotografje nasze przedstawiają przyjazd p. ambasadora na pl. Saski i p. ambasadora (x) przed frontem kompanji honorowej w towarzystwie gen. Malczewskiego i szefa dyplomatycznego hr. Przeździeckiego.

TARTAK
Dóbr Tuszowskich zł. Jaślany, Małopolska, posiada do sprzedania większą ilość trocin. 1606

TUNGSRAM 1599

O złoto dla książąt niemieckich.

Plebiscyt w sprawie odszkodowania książąt odbędzie się d. 30 maja i będzie miał charakter walki między ideą monarchji a republiki.

Kraków, 1 maja

(xy) Zabiegi w kierunku **kompromisowego załatwienia** sprawy **odszkodowania książąt niemieckich,** tej sprawy, którą już od przeszło czterech miesięcy zajmował się **Reichstag, rozbiły się** — i wedle dużego prawdopodobieństwa odbędzie się już **w dniu 30 maja plebiscyt,** powołany do rozstrzygnięcia, **czy książęta niemieccy mają być wywłaszczeni bez odszkodowania,** jak tego żądają **socjaliści i komuniści społem,** czy też otrzymają odszkodowanie.

Jeżeli przyjdzie **do plebiscytu,** będziemy świadkami bardzo interesującej **walki w Niemczech,** której **nacjonaliści** postanowili nadać charakter **walki o monarchję. Hr. Westarp,** przywódca konserwatystów, gotuje się od dawna do rozwinięcia monarchicznych sztandarów i mobilizuje wszystkie siły. A onegdaj w parlamencie (podczas obrad nad **kompromisowym** wnioskiem w sprawie odszkodowania, który został odrzucony) wygłosił gwałtowną agitacyjną mowę, w której gloryfikował Hohenzollernów i usprawiedliwiał ucieczkę Wilhelma II do Holandji... Nacjonaliści zamierzają zorganizować coś w rodzaju krzyżowej wyprawy **w obronie monarchji** i zmierzyć swoje siły ze zwolennikami republiki, choć, co prawda, nie czują się zupełnie pewnymi w siodle i obawiają się potrzebnego wyniku tej kampanji.

Przynajmniej obawy takie są im imputowane przez **demokratów.** A „Voss. Ztg" dziwi się, że „hr. Westarp, jako przywódca partji, tak mało zdaje sobie sprawę z sytuacji i nie rozumie, jak głęboko sięga zmierzch książąt na ziemiach niemieckich". Zdaniem demokratów idea monarchistyczna zanikła już wśród przeważnej części społeczeństwa, a żadną miarą nie da się jej zgalwanizować żądaniem, aby książęta niemieccy otrzymali **miljardy marek złotych tytułem odszkodowania,** jakiego odmówiono obywatelom, zubożałym wskutek inflacji.

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Ano, zobaczymy niebawem, jakie uczucia „der deutsche Michel" żywi istotnie względem swoich dawnych książąt! Plebiscyt będzie w tej mierze b. interesującem doświadczeniem.

Rząd dra Luthera usiłował, jak wspomnieliśmy, załatwić sprawę wnioskiem **kompromisowym**, uwzględniającym w dużej mierze żądania książąt, ale nie przyznającym im **pełnego** odszkodowania. Niemniej książęta wyszliby **hojnie obdarzeni** i znaleźliby się w daleko lepszej sytuacji niż wszyscy inni obywatele dotknięci inflacją! I tak np. Hohenzollerny mieli (według nowego rządowego projektu) otrzymać **156.000 morg ziemi i 12 miljonów marek złotych w. gotówce.** (Pierwotnie przyznano im 290.000 mórg i 24 miljony marek w złocie). **Wszystkie mieszczańskie stronnictwa są stanowczo przeciwne wywłaszczeniu bez żadnego odszkodowania,** uważając to za rzecz **niegodną praworządnego i kulturalnego państwa.** Jednakowoż co do wysokości odszkodowania niema zgody między demokratami a konserwatystami.

Wniosek socjalistów i komunistów **za** wywłaszczeniem bez **odszkodowania,** został już w dwu czytaniach w Reichstagu **odrzucony,** ale dla kompromisu niema **większości.** Wobec tego rząd spotyka się z oskarżeniami, że nie dorósł do swoich zadań — i grozi **kryzys gabinetowy.** Słychać także, że i ponowne **rozwiązanie Reichstagu brane jest pod rozwagę.**

W najbliższych dniach sprawa się rozstrzygnie. Powszechnie zaś sądzą, że plebiscyt, jeźli się ma odbyć, winien odbyć się jak najprędzej. Może się zaś odbyć tylko **w niedzielę,** a ponieważ listy wyborcze przynajmniej przez dwa tygodnie muszą być wyłożone, termin 30 maja jest najwcześniejszy.

Przypominamy, że przy „Volksbegehren" 12 i pół miljona głosów padło na listę socjalistyczną. Do zwycięstwa socjalistów przy **plebiscycie** (Volksentscheid) potrzebaby 20 miljonów głosów.

Dlaczego nie budujemy mieszkań?

Co należy przedsięwziąć dla usunięcia przeszkód?

W tak piekącej i aktualnej sprawie budowlanej i mieszkaniowej otrzymujemy od doskonałego fachowca i działacza na tem polu, b. posła Dra A. Grossa, następujące uwagi:

Kraków, 1 maja.

Ustawa o rozbudowie miast z kwietnia 1925 r. znowelizowała dawną ustawę z roku 1922, centralizując całą akcję mieszkaniową w Banku Gospodarstwa Krajowego i w Ministerstwie Skarbu. Już wówczas wystąpiłem **przeciw tej tendencji centralistycznej,** żądając, ażeby przy większych miastach wojewódzkich utworzyć odpowiednią organizację.

Na zjeździe Związku Miast, który się odbył na wiosnę 1925 r., poruszyłem tę sprawę ponownie, jednakże zwrócono mi uwagę, że Rząd tylko pod tym warunkiem da 100 miljonów złotych na akcję budowlaną, **jeżeli konstrukcja ustawy nie zostanie naruszoną** i że trzeba przyjąć to, co się da **w tej chwili urzeczywistnić,** bo inaczej **cała akcja** ulegnie znacznej zwłoce. Pokazało się jednak, że nie dostaliśmy tych 100 miljonów, lecz dostaliśmy wszystkiego trzydzieści kilka miljonów, z których dwie trzecie wzięła Warszawa, a

akcja mieszkaniowa bardzo ucierpiała przez centralizację.

Na skutek tego **Zarząd związku miast już na posiedzeniu z grudnia 1925 r. domagał się znowelizowania ustawy w kierunku decentralizacji akcji** mieszkaniowej i ponowił swą uchwałę na posiedzeniu z marca b. r. W szczególności idzie o to, aby, przynajmniej narazie, **uniezależnić** większe miasta **od kuratelі Rządu i Banku Gospodarstwa.** I rzecz charakterystyczna! **Najenergiczniejszym rzecznikiem tej myśli decentralizacji akcji mieszkaniowej był obecnie p. Ratajski, prezydent Poznania, b. minister spraw wewnętrznych w gabinecie Grabskiego w czasie tworzenia ustawy o rozbudowie miast.**

Należy niewątpliwie szybko działać, nie czekając **na nowelizację ustawy,** upoważnić przynajmniej większe miasta, jak **Kraków, Lwów, Poznań, Łódź, Warszawę,**

by same wzięły w ręce akcję mieszkaniową

i dać im do dyspozycji odpowiednie fundusze.

Ponieważ rząd w tej chwili jeszcze nie przeznaczył znaczniejszej dotacji na te cele, przeto należałoby przynajmniej upoważnić te miasta, ażeby za poręką Rządu

wydawały asygnaty sześciomiesięczne

złotowe na 12%, któreby **były przez Bank Polski lombardowane, lub dyskontowane, tak jak papiery rządowe, a pokrycie by znalazły w sześcioprocentowym podatku budowlanym.**

Możnaby teraz takie asygnaty wydać do wysokości półrocznego, lub nawet **całorocznego podatku budowlanego,** a Bank Polski zobowiązałby się ewentualnie po sześciu miesiącach na dalsze sześć miesięcy do półtora roku nowe asygnaty przyjmować; byłby to więc

kredyt krótkoterminowy, oparty na zobowiązaniach gmin

na rzeczowem zabezpieczeniu specjalnych podatków na ten cel służących i na poręce Państwa.

O ileby dla wyzyskania sezonu budowlanego, można było narazie wydać takich obligacyj na jakie 30 do 40 miljonów złotych, to byłoby to już ogromną ulgą dla ruchu budowlanego i dziesiątki tysięcy bezrobotnych znalazłoby zajęcie.

Największą trudnością przy rozwiązaniu wszystkich zagadnień społecznych, **jest zwłaszcza u nas w Małopolsce**

pozbawienie nas wszelkich organizacyj miejscowych

przez ową sławną fuzję, dokonaną przez Grabskiego na zasadzie pełnomocnictw z początkiem roku 1924.

Jedyna Małopolska jest pozbawiona takich organizacyj,

Warszawa ma **Bank Komunalny,** dawny zabór pruski ma również **Krajowy Bank Komunalny** i **Krajowy Bank Pożyczkowy** w Poznaniu. **Tylko Małopolsce zabrano Zakład Kredytowy Miast Małopolskich i Bank Krajowy. Należy tedy możliwie przywrócić w Małopolsce organizacje jej zabrane, a przynajmniej rozbudować to, co pozostało.**

Otóż Zakład Kredytowy Miast Małopolskich utworzył w roku 1920

Spółkę Mieszkaniową dla Miast,

która zajmuje się budową mieszkań, ma cechę instytucji użyteczności publicznej — udział w niej mają Bank Gospodarstwa Krajowego, jako sukcesor Zakładu Kredytowego Miast Małopolskich i gminy miejskie. **Należaloby tedy tę instytucję tak rozszerzyć, ażeby mogła objąć sukcesję po Zakładzie Kredytowym Miast Małopolskich, co do akcji budowy mieszkań przynajmniej w okręgu opelacji krakowskiej.**

Mimo szczupłych środków instytucja ta wybudowała w Krakowie, w Tarnowie i w Nowym Sączu razem ubikacyj mieszkalnych 480, a oprócz tego są w Krakowie w budowie dwa domy czteropiętrowe, obejmujące łącznie 80 ubikacyj; ponadto są w przygotowaniu dalsze budowy w Krakowie, Tarnowie i w Rzeszowie. **Najlepszym więc sposobem zastąpienia tego ciężkiego braku,** spowodowanego fuzją **przynajmniej na polu mieszkaniowem, byłoby poruczenie** tej instytucji, gdzie są zastąpione Gminy organizacji akcji mieszkaniowej i

oddanie jej prawa finansowania tej akcji,

oczywiście w porozumieniu z Zarządami gminnymi.

Udział rządowy w tej instytucji należałoby zamienić na długoterminową pożyczkę, **tak, by Zarząd instytucji spoczywał wyłącznie**

na czynnikach samorządowych

i by niebezpieczeństwo ponownych centralizacyjnych zapędów — **było w ten sposób wykluczone.**

Małopolska kroczyła zawsze na czele akcji mieszkaniowej i nie wątpimy, że rozwinie w dalszym ciągu intenzywną działalność, skoro się jej tylko przywróci swobodę organizacyjną na polu mieszkaniowem.

Wogóle **miejscowe instytucje mają** zupełnie inne zrozumienie i inne odczucie dla sprawy mieszkaniowej, aniżeli organizacje centralistyczne. W Krakowie np. — Gmina, zaciągnąwszy dług w Szwajcarji **w kwocie przeszło 2,000.000 fr. szw,** użyła prawie wszystkich tych funduszów na budowę mieszkań; **Gmina Kraków podwyższyła swoje udziały** w Spółce Mieszkaniowej dla Miast, a nie mając gotówki, **zaźyrowała Spółce weksle,** ażeby umożliwić budowę dwóch czteropiętrowych kamienic, a Kasa **oszczędności miasta Krakowa przyszła z pomocą i te weksle przyjęła i poleciuje je aż do uzyskania** przez gminę funduszów — dopiero na tej zasadzie można było uzyskać później pożyczkę z funduszu rozbudowy miast.

Należy tedy rozszerzyć tę akcję miejscowych czynników i

umożliwić im inicjatywę,

a nie odbierać jej, jak to czynił Grabski, wykonując plany fuzyjne. Coraz więcej się uwydatnia, że Bank Gospodarstwa Krajowego służy głównie dla operacyj finansowych państwa i przedsiębiorstw państwowych, **a absolutnie nie nadaje się do inicjatywy samorządowej.** Dowodem tego jest fakt, że jakkolwiek statut Banku Gospodarstwa Miast Małopolskich i w Radzie Nadzorczej Banku Gospodarstwa mają zasiadać zastępcy samorządów w znacznej liczbie, to jednak **dotąd niema tam ani jednego zastępcy samorządu,** podczas gdy w Zakładzie Kredytowym Miast Małopolskich samorząd był bardzo **silnie zastąpiony,** bo miał statutowo zapewnioną jedną trzecią część Rady administracyjnej, a ponadto nawet członkowie Rady nominowani przez Rząd, również przeważnie byli wyznaczani ze samorządów, jak np. prezydentem był mianowany **ś. p. Leo,** a później Dr. **Steslowicz** etc. etc.

Należy tedy przywrócić nam swobodę samorządową w akcji mieszkaniowej, bo formalistyka centralistyczna zabije wszelką inicjatywę.

Dr. Adolf Gross.

KIEREŃSZCZYZNA.

I.

Od chwili powstania Polski w różnych okresach i sytuacjach wraca u nas moda mówienia o t. zw. „Kiereńszczyźnie", co ma oznaczać, że zdaniem powtarzających ten cudzoziemski wyraz Polska przebywa okres podobny do tego, jaki przeżyła Rosja, przechodząc od marcowej burżuazyjnej rewolucji do listopadowej proletarjackiej i komunistycznej. Obecnie pod wrażeniem zaostrzającego się przesilenia gospodarczego bezrobocia, klęski złotego i bezsilności rządu i Sejmu, mówi się znowu o... „Kiereńszczyźnie".

Co jednak znaczy ten wyraz, na to odpowiedzieć potrafią tylko bardzo nieliczni. My Małopolanie od stosunków rosyjskich zawsze odcięci, nie możemy mieć naprawdę żadnego pojęcia o treści tego wyrazu. Rewolucja rosyjska bowiem, do której się on odnosi, rozegrała się poza zasłoną frontu bojowego, przez który przenikały do nas wieści o jej perypetjach tylko urywkowe, bałamutne i z reguły tendencyjne. Lecz wbrew pozorom nie lepiej ma się rzecz ze zrozumieniem tych zjawisk także u tych, którzy byli ich świadkami, przeżywali ich bezpośrednio i co dzień, dźwigali ich brzemię na własnym grzbiecie, palący ich żar odczuwali na własnej skórze. Ci bowiem stali za blisko wypadków, z konieczności mogli obejmować tylko ich kompleksy, nie byli w stanie śledzić za rozwojem ich przyczynowych wzajemnych związków, wreszcie są do tej pory przeciążeni zbyt licznemi i zbyt strasznemi przeżyciami osobistemi, aby mogli zachować konieczny do należytej obserwacji i badania tych zjawisk spokój i objektywność.

Piszący te słowa nie przeżył osobiście rewolucji rosyjskiej ani drugiej ani trzeciej. Od lat dwudziestu pięciu jednak studjuje stosunki rosyjskie metodycznie i wytrwale. Na przebiegu zaś i konsekwencjach rewolucji rosyjskiej skupił całą uwagę swoją po wojnie, uważając, że stanowi ona centralne zagadnienie polityczne, socjalne i kulturalne naszych czasów, że jak ongiś w bitwie pod Valmy Goethe słyszał wyraźnie lomot rozpoczynającej się nowej epoki dziejowej, tak teraz w zgiełku i jęku rewolucji rosyjskiej nie trudno dosłuchać się odgłosów nowego czasu, może zgoła nowej ery cywilizacyjnej, czy — jak kto woli — antycywilizacyjnej.

Jedyną drogą do metodycznego poznania przebiegu rewolucji rosyjskiej i sił w niej działających, jest studjum dokumentów, pamiętników, wreszcie opracowań historycznych, o ile takie już istnieją. Dokumentów i pamiętników jest już udostępnionych stosunkowo bardzo wiele. Emigranci rosyjscy wydali ich wiele, jeszcze więcej bolszewicy. Najważniejszy z takich zbiorów, wydawanych na emigracji rosyjskiej jest „Russkij Archiw", obejmujący dotąd siedmnaście grubych tomów, redagowanych metodycznie przez prof. Gessena w Berlinie. Obok tego nie brak licznych mniejszych, podrzędnych wydawnictw i i odrębnie wydanych wspomnień, pamiętników i t. d. Z tych ostatnich najważniejszem jest wielkie czterotomowe dzieło generała Denikina p. t. „Istoria russkoj smuty". Z opracowań metodycznych najważniejszem i względnie kompletnem jest „Istoria wtoroj russkoj rewolucii" Miljukowa. Znakomity historyk kultury rosyjskiej, którym jest Miljukow, walczy ze zmiennem szczęściem na kartach tej księgi z o wiele mniej znakomitym politykiem liberalnym i nacjonalistycznym, który obok historyka zamieszkał w jednej i tej samej głowie i sercu. Co polityk zepsuje w przedstawieniu procesu historycznego, to naprawi historyk. W ten sposób książka pozostaje w pewnej, chwiejnej zresztą równowadze ideowej, i jako taka, może przy umiejętnem jej użytkowaniu, służyć za ważne źródło historyczne.

Bolszewicy u siebie nie ustępują bynajmniej w gromadzeniu materjałów do przyszłej historji rewolucyj rosyjskich. Na pierwszem miejscu stoi tu perjodyczne wydawnictwo p. t. „Krasnyj Archiw", dotąd z dwudziestu tomami. Dalej idą różne wydawnictwa dokumentów oficjalnych carskiego rządu, korespondencyj osób rządzących i t. d. Opracowań historycznych rewolucji po stronie bolszewickiej jest także wiele. Przedewszystkiem należy tu wymienić „Chronikę russkoj rewolucii" Zasławskiego i Kantorowicza, doprowadzoną w dwóch tomach do przewrotu bolszewickiego. Dzieło odznacza się względnie wysoką objektywnością. Pierwszorzędne znaczenie jako źródła historyczne, mają jednak przedewszystkiem pisma samego Lenina. Z pośród dwudziestu tomów kompletnego wydania ich pośmiertnego, przynajmniej dziesięć odnosi się bezpośrednio do rewolucji, zawiera analizy jej różnych procesów, komentarze i uzasadnienia do rozkazy przez władzę bolszewicką wydawanych dekretów, interpretuje miarodajnie całą politykę bolszewicką zarówno w okresie drugiej rewolucji, jak później po zdobyciu władzy. Wielkie również znaczenie jako źródła historyczne, mają wydane przez Trockiego zbiory jego mów i artykułów dziennikarskich z okresu drugiej rewolucji, poprzedzone obszernym wstępem, który zawiera polemikę z Zinowjewem i innymi dlaczhami, walczącymi o spadek władzy po Leninie.

Jakkolwiek więc wymienione tu zostały źródła najważniejsze, to jednak już z tego bardzo niezupełnego spisu widać wyraźnie, że materjału do wyrobienia sobie właściwych pojęć o rewolucji rosyjskiej i rządzących nią siłach, jest już obecnie poddostatkiem. Potrzeba opracować go „tylko" i przemyśleć, co robotą nie jest oczywiście ani łatwą, ani krótką. W każdym razie potrzebaby znaczną jej część wykonać, aby moda takim wyrazem jak „Kereńszczyzna" nadawać jakąkolwiek treść realną i zgodną z faktami.

* * *

W dziele swojem o „18 Brumaire'a" Karol Marx rozwija teorję o dwóch typach procesów rewolucyjnych. Jeden z nich idący od strony lewej ku prawej, odbywa się po linji **z s t ę p n e j** w ten sposób, że do grupy najbardziej rewolucyjnej przyłączają się grupy kolejno mniej rewolucyjne, i osiągnąwszy

© digitalizacja: mbc.małopolska.pl

Budowa Instytutu gazoznawczego.

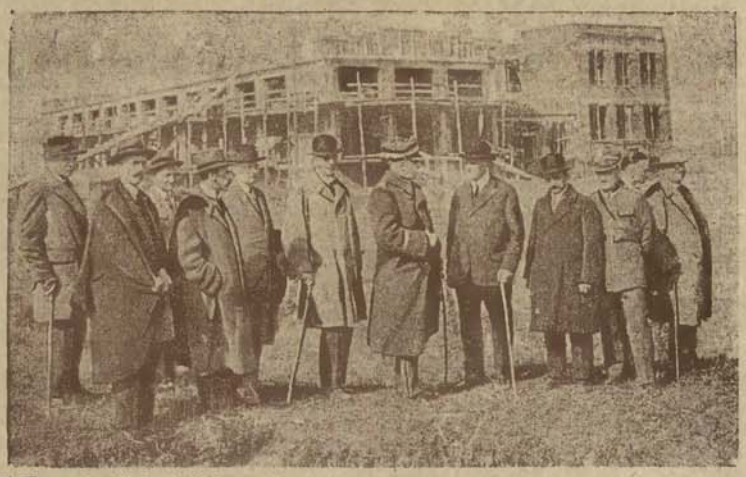

W Warszawie odbyło się 25 b. m. zebranie delegatów oddziałów wojewódzkich Tow. ochrony przeciwgazowej, na którem uchwalono: 1) doprowadzić budowę chemicznego Instytutu badawczego do końca; 3) zorganizować oddziały T-wa obrony przeciwgazowej we wszystkich większych osiedlach; 3) zająć się utworzeniem drużyn ratowniczych po miastach i miasteczkach Rzeczypospolitej na wypadek wojny gazowej; 4) w dalszym ciągu urządzać kursy przeszkolenia gazowego; 5) pracować nad zastosowaniem gazów trujących w rolnictwie i leśnictwie. Fotografja nasza przedstawia delegatów w czasie zwiedzania budowy Instytutu gazoznawczego.

I ojczyzna piwa bawarskiego chce być „suchą"

Na razie dyskusja abstynencka pomaga Bawarczykom do picia.

Kraków, 1 maja.

(w) Wygląda to na żart prima-aprilisowy, a jednak **jest faktem: w Bawarji,** ojczyźnie bawarskiego piwa, a zwłaszcza w stolicy tego kraju w Monachium mnożą się w ostatnich czasach apostołowie, którzy rozwinęli żywą propagandę za **wprowadzeniem na wzór amerykański powszechnego zakazu alkoholowego.**

Można oczywiście wierzyć w miłość i wierność, ale niepodobna chyba dać wiary temu, **żeby Bawarczyk wyrzekł się piwa.** Rzecz to prawie nie do pojęcia.

A jednak propaganda antyalkoholowa rozwija się coraz bardziej w Monachjum z każdym dniem. Na wszystkich słupach ogłoszeniowych, na wszystkich parkanach widnieją plakaty, wzywające ludność na wiece, gdzie **propaguje się abstynencję.** Po domach prywatnych rozsyła się broszury, przedstawiające w jaskrawy sposób szkodliwy wpływ alkoholu. I rzecz ciekawa: kiedy monachijczyk, siedzący w restauracji rozwinie podaną mu w papierze kiełbasę, to ze zdumieniem spostrzega, że ten papier to właśnie odezwa, przemawiająca za wstrzymaniem się **od picia wódki, piwa i wogóle trunków alkoholowych.** Gość restauracyjny odkłada wówczas na bok odezwę, zjada kiełbasę, popija ją wódką lub pewem, poczem czyta odezwę i potrącając się kuflami z innymi gośćmi restauracyjnymi prowadzi dyskusję na temat abstynencji. **Dyskusja się przeciąga,** z czego zadowolony jest restaurator, gdyż dzięki niej goście wypijają więcej piwa. Zazwyczaj dyskusja Niemców bawarskich, skłonnych do abstynencji kończy się potępieniem wina, jako trunku zbyt drogiego obecnie, potępieniem wódki, która w gruncie rzeczy jest „napojem bezbożnym" i uwagą:

— Ja piję tylko piwo...

I powiedz wówczas takiemu miłośnikowi piwa, że piwo także zawiera alkohol! Uwaga taka wystarczy, aby ci skoczył do oczu. Zdaniem opojów monachijskich przyzwoity człowiek nie będzie pomstował na rzeczy, które lubi, a do najulubieńszych właśnie napojów należy — piwo. Piwiarze bawarscy przyznają nawet słuszność abstynentom, o ile **potępiają oni picie wódki,** ale... **„Piwo, to całkiem inna rzecz!"**

Wiece abstynenckie, na których przemawiają propagatorzy zakazu alkoholowego, są zazwyczaj bardzo liczne, sale są nawet przepełnione, ale publiczność wiecowa składa się prawie **wyłącznie — z kobiet.** Mężczyźni nie mają wszak czasu chodzić na takie wiece, bo muszą siedzieć — w piwiarniach... Kobiety zato gromadzą się tłumnie dokoła apostołów abstynencji, albowiem są zdania, że z tych pieniędzy, które tracą ich mężowie w piwiarniach, możnaby lepszy zrobić użytek.

Podczas gdy jedni domagają się **zupełnego zamknięcia browarów,** inni objawiają skłonność do kompromisów. Ci ostatni wystąpili z propozycją, aby przynajmniej **nie sprzedawać piwa młodzieży.** I to jednak jest dla monachijczyka projektem nie do przyjęcia. Czyżby dorosły Monachijczyk był zmuszony do tego, żeby sam sobie piwo do domu przynosił? Według starej tradycji należy to do obowiązków syna. W Monachjum nawet dzieci, nie umiejące nawet czytać i pisać, **używane są do przynoszenia ojcom piwa z piwiarni.** Dzieci te nie znają jeszcze cyfr, ale wiedzą doskonale, ile kufel piwa kosztuje. Cena piwa to dla nich początek nauki rachunków...

Powien wyjątkowy utopista, nie chcąc monachijskiemu przemysłowi piwowarskiemu szkodzić, wystąpił z osobliwą propozycją: **piwiarnie mają być otwarte tylko dla cudzoziemców.** Podobnie jak w Monte Carlo stali mieszkańcy tamtejsi nie mogą grać w kasynie, tak samo policjant monachijski powinien krajowcom zabraniać wstępu do piwiarni. — Dowiedziawszy się o tej propozycji monachijczycy zaczęli kręcić głowami i wreszcie taką wyrazili opinję:

— Ten człowiek — powiedzieli — musiał chyba nigdy nie skosztować piwa, więc dlatego jest taki głupi.

Według pojęć Bawarczyków, **picie piwa daje nietylko zdrowie i siłę, ale także rozum.** Dlatego też Bawarczycy odnoszą się do abstynentów **ze współczuciem.** Nie uważają ich za swych wrogów, lecz za ludzi upośledzonych na umyśle. Słuchają ich wywodów bez oburzenia i stawiają im tylko bierny opór, to znaczy — **piją w dalszym ciągu piwo.** — Gdy zaś nie starczy im już pieniędzy na dalsze kufle piwa, to wówczas przyglądają się z rozgoryczeniem rozwieszonym na ulicach plakatom abstynenckim i obliczają, ileby to za cenę wydrukowania takiego plakatu można było kupić kufli piwa... Dopiero wówczas oburzają się na **podobne marnowanie pieniędzy.**

Kiedy plakat abstynencki przylepiono na bramie pewnego browaru, to jego właściciel nie uważał nawet za potrzebne zdjąć go, będąc zdania, że **opojom bawarskim piwo lepiej smakuje, gdy w czasie picia mogą rozmyślać nad naiwnością abstynentów.**

Z dnia.

Hygjena na rynku i na ulicy.

(i.). O hygjenie mówi się u nas bardzo wiele przy każdej sposobności. Trzeba przyznać, że także czyni się to i owo dla hygjeny, ale niezmiernie wiele się prześlepia. Największym wrogiem hygjeny są zastarzałe, *niechlujne nawyknienia szerokich warstw publiczności, niedające się wykorzenić, pomimo,* że nauka dawno o nich wydała uzasadniony wyrok potępiający.

Warto się naprzykład przyjrzeć, jak wygląda na rynku krakowskim (a zresztą także i na rynkach wielu innych miast naszych) *handel nabiałem.* Nie wchodzimy już w to — w jakich naczyniach przynoszone są na rynek mleko i śmietana, a w jakich szmatkach masło (rzadko która gospodyni zdobędzie się na papier). Wszystko to w przygniatającej większości czynione jest niechlujnie, ale pa „producentach wiejskich" niechlujstwo się nie kończy, gdyż dołącza się do tego jeszcze *większe niechlujstwo — miejskich konsumentów.*

Pouczającem jest przejście się przez rynek i zaobserwowanie, jak gospodarne damy, kupując masło, próbują uprzednio jego smak i jakości — *językiem prosto z osełki.* Czasem taki języczek bywa nawet apetyczny i zdrowy, ale czasem wychodzi też z ustek wcale brudnych, a nieraz i chorych. Piękna *hodowla bakcylów gruźliczych,* albo innych zarazków, przechodzi wówczas z języczka na masło i, jeżeli to masło nie zostało kupione, *pozostaje dla następnego konsumenta.* Bardzo, już bardzo wielkim postępem jest, jeżeli gospodarna dama próbuje masło nie wprost językiem, ale paluszkiem, którym odłupuje kawałek od osełki i niesie do usteczek, przeważnie zresztą bardzo różowych i ślicznych, dzięki wysokiemu poziomowi współczesnej sztuki kosmetycznej...

swoje cele, porzucają rewolucję i grupują się dokoła obrońców starego porządku. Typem takiej rewolucji po linji zstępnej w sensie programu rewolucyjnego, była rewolucja niemiecka w roku 1848. Tu proletarjat był tylko przyczynkiem do drobnomieszczańskiej demokracji, która odepchnęła go w dniach kwietniowych, majowych i czerwcowych, aby z kolei sama stać się przyczepką do średniej burżuazji republikańskiej. Ale ci republikanie, poczuwszy twardy grunt pod nogami, odpychają z kolei demokratów i łączą się z partją porządku, która znowu w pewnym momencie otrząsa z pleców niemiły ciężar republikanizmu, sama padając w objęcia monarchistów i militaryzmu. W ten sposób wszystkie grupy rewolucyjne, zdając się jedna na drugą i równając się po linji strachu „przed ostatecznościami", widzą się pewnego dnia postawione przed szczeciną bagnetów, wobec których kapitulują.

Drugi typ procesu rewolucyjnego polega na tem, że rewolucja odbywa drogę w odwrotnym kierunku: z prawa na lewo, idzie więc pod względem programów rewolucyjnych po linji w s t ę p n e j, czyli przechodzi od jednego programu rewolucyjnego do drugiego bardziej rewolucyjnego. Prototypem takiej rewolucji była Wielka Rewolucja francuska, w której konstytucjonaliści ustąpili miejsca bardziej od nich rewolucyjnym żyrondystom, ci z kolei ustąpili Jakobinom, którzy doprowadzili proces rewolucyjny do ostatnich konsekwencyj, w danym okresie dziejowym wogóle możliwych, mianowicie do dyktatury i teroru drobnomieszczańskiego.

Otóż gdy pierwsza rewolucja rosyjska w r. 1905 należała do typu rewolucyj po linji zstępnej, to druga, w roku 1917, przedstawiała klasyczny pod względem wyrazistości rysunku i przejrzystości układu działających sił, typ rewolucji po linji wstępnej. Zaczęła się ta rewolucja, jak wiadomo, spiskami w łonie kamaryli dworskiej i samej dynastji, której poszczególni członkowie planowali gwałtowne usunięcie Mikołaja II i jego żony. Jakoż jeden z nich wziął ostatecznie czynny udział w zamordowaniu Rasputina, jako złego ducha pary carskiej i głównego instygatora wszystkich jej błędów. Z ciasnego koła rodziny carskiej i najbliższej kamaryli, proces rewolucyjny przerzucił się kolejno na szczyty generalicji i polityki, tudzież biurokracji. Znaną jest rola, jaką odegrali przy detronizowaniu cara generałowie Brusiłow i Ruzski. Wiadomo, że w ten stadjum procesu rewolucyjnego centralnemi figurami, zresztą tylko przez kilka pierwszych dni, byli prezes Dumy Rodzianko i leadezy stronnictw prawicowych i nacjonalistycznych, jak Goczkow od październikowców i Miljukow od kadetów liberalnych. Wiadomo wreszcie, że znaczna część najwyższej biurokracji nietylko nie próbowała stawiać oporu temu procesowi, lecz przeciwnie, współdziałała z nim i popierała go różnymi środkami.

Towarzyszące temu drugiemu stadjum rozruchy uliczne i masowe przejście garnizonu petersburskiego na stronę rewolucji, stanowiło wtedy tylko siłę popędową, nie wytwarzaną wprawdzie, lecz użytkowaną politycznie i kierowaną przez wymienione wyżej tamte czynniki.

Utworzenie się „sowietu deputatów robotniczych, włościańskich i żołnierskich", które na kilkanaście godzin wyprzedziło utworzenie pierwszego rządu rewolucyjnego w postaci pierwszego gabinetu księcia Lwowa, było wówczas pierwszą dopiero z natury rzeczy słabą próbą stworzenia organu t. zw. „demokracji rewolucyjnej" i zabezpieczenia mu wpływu na dalszy rozwój wypadków.

Linja wstępna procesu rewolucyjnego zaznacza się w tym okresie wyraźnie przez dwa fakty: po pierwsze przez fakt, że rząd tymczasowy wdaje się w rokowania z sowietem o poparcie i uzyskuje je tylko warunkowo (słynna formuła Stjełłowa „po stołku pa skołku"), co było nie czem innem, jak kapitulacją w zarodku rządu przed sowietem, powtóre, przez przyjęcie w skład gabinetu kilku przedstawicieli partyj, uważających sowiet za właściwy teren swego działania. Najbardziej jaskrawą figurą w rzędzie tych członków gabinetu był Kerenskij, równocześnie członek prezydjum Sowietu, sam siebie uważający i nazywający „zakładnikiem demokracji" w rządzie burżuazyjnym. Od tego czasu przebieg rewolucji drugiej łączy się tak ściśle z losami osobistymi Kereńskiego, że właściwie całą tę drugą rewolucję można nazwać „Kereńszczyzną".

W miarę wzrostu wpływu sowietu, upada wpływ rządu tymczasowego. Kompromis pomiędzy jednym a drugim staje się coraz trudniejszym i droższym dla rządu i burżuazji. Sowiet, reprezentujący socjalny pierwiastek w rewolucji, okazuje się stale silniejszym niż burżuazja i jej rząd tymczasowy, tembardziej, że ma on do dyspozycji czterdziestotysięczny zrewoltowany garnizon petersburski. Posuwając się po linji socjalnej rewolucji, Sowiet przechodzi stopniowo pod kierownictwo coraz rewolucyjniejszych grup społecznych, aż wreszcie w sierpniu zostaje owładnięty przez bolszewików, reprezentujących maksymalne hasła rewolucji zarówno politycznej, jak socjalnej. Dwa miesiące czasu wystarczają na takie przesunięcie stosunku sił pomiędzy Sowietem a zmieniającymi się kolejno koalicyjnymi gabinetami Kereńskiego na korzyść Sowietu, że ostatecznie w pierwszych dniach listopada bolszewicy mogą już ważyć się na wykonanie zamachu, który też w nocy z szóstego na siódmego listopada 1917 roku wykonany, daje im władzę rzeczywiście.

Linja rozwojowa rewolucji, wyszedłszy od wielkich książąt i dowodzących na froncie generałów, podnosi się stale i szybko w skali postulatów i celów rewolucyjnych, i w ten sposób przebiega od szczytów dawnej państwowej i socjalnej piramidy, do liberalnej i radykalnej burżuazji, od niej do partyj ludowych i umiarkowanie socjalistycznych, czyli t. zw. „mienszewików" i prawych „eserów", od tych wreszcie do bolszewików i lewych eserów, którzy wyczerpują ostatecznie historyczny program rewolucji, rozwijając jej siły niszczące do ostatecznych konsekwencyj.

Konstanty Srokowski.

© digital.mbc.malopolska.pl

Podobna historja zachodzi z mlekiem i śmietaną. W wielkich konwiach i konewkach wiejskich sprzedawczyń tkwią „chochle", któremi się nalewa mleko lub śmietanę do naczyń kupujących, ale *z których także kosztuje się je przed kupieniem.* Tak wprost z chochelki do buzi, a później chochelka z nadpróbowaną śmietanką wędruje z powrotem do garnka lub konewki. Co się tam przeniesie tą drogą — tego nie dostrzeże najbystrzejszy nawet stróż porządku, ponieważ i najwyższe rangi policyjne, nie mówiąc o posterunkowych, nie mają mikroskopów w oku.

No i przy takich praktykach walcz tu potem z *gruźlicą i z rozmaitemi innych zarazków chorobowych,* gdy może się je dostać wprost w smacznej śmietance albo w masełku od jakiejś sympatycznej, choć nieznanej ci bliżej współmieszkanki podwawelskiego, czy syreniego grodu.

Jeżeli cię to ominie, to przechodząc ulicą, możesz otrzymać wprost do oczu, nosa i ust, porządną porcję wszelkich bakcylów, gdy sympatyczni funkcjonarjusze zakładów czyszczenia miasta *wytrząsają do świeżo zakupionych wozów samochodowych popiół i nieczystości.* Wozy te są wprawdzie zamknięte podczas jazdy, ale podczas nasypywania szeroko i gościnnie otwarte, a ponieważ wytrząsanie śmieci i nieczystości z wiaderek do nich odbywa się na ulicy, przeto *każdy wiaterek roznosi tumany tego świństwa.*

Gdzież to są błogosławionej pamięci „smoki", które wprawdzie były machinami bardzo niezgrabnemi i poruszały się bardzo powoli, ale przecież wsypywanie do nich nieczystości nie było połączone z ich roztrząsaniem na cały boży świat. Nauka i technika robią niby postępy dla hygjeny, ale my swojem niedbalstwem i niechlujstwem *unicestwiamy ich działanie.*

PAPIERY DO PAKOWANIA

SUPERIOR CZESKI 814

BERNARD RATZ, KRAKÓW, Potockiego 3. Tel. 4256

Żądajcie tylko oryginalnych nożyków GILLETTE!

W sklepach są obecnie znów do nabycia prawdziwe nożyki

GILLETTE

Najgęściejszy i najtwardszy zarost zostanie szybko i bez śladu usunięty przy użyciu ostrego nożyka **Gillette.**

Nawet przy najwrażliwszej skórze, golenie się brzytwą Gillette jest prawdziwą przyjemnością, bez śladu darcia. Nie potrzeba ostrzyć ani obciągać.

Wasz dostawca ma już oryg. nożyki **Gillette** lub może się o nie natychmiast postarać.

Gillette Safety Razor Co.
Boston U. S. A.

MADE IN U.S.A. TRADE Gillette MARK KNOWN THE WORLD OVER

Gillette Safety Razor G. m. b. H.
Wien I., Maysedergasse 2
Telegr. Adr.: Gilstrazor.

Zwracajcie uwagę na ten znak ochronny!

149

Wyłączni dostawcy na:

Polskę, Austrję, Węgry, Czecho-Słowację Jugosławję, Rumunję, Bułgarję, Turcję i Grecję.

Fabryka doktorów i profesorów.

W samej Ameryce wydała ona kilkanaście tysięcy dyplomów.

Kraków, 1 maja.

Pewni pomysłowi Amerykanie w pogoni za skomercjalizowaniem wszystkiego, co się tylko da, byleby ciągnąć jak największe zyski, wpadli na niezwykły koncept założenia **fabryki dyplomów doktorskich i profesorskich.** Fabryka ta do dnia dzisiejszego prosperuje znakomicie i wydała w samej Ameryce **kilkanaście tysięcy dyplomów,** ponadto założyła szereg filij w Europie, a m. in. **w Szwajcarji.**

Rząd szwajcarski jednak bardziej krytycznie zapatrywał się na tę fabrykację doktorów i profesorów uniwersytetu i rozpoczął z przedstawicielem tego amerykańskiego konsorcjum w Genewie ostrą walkę, tembardziej, że w ciągu ostatniego roku przybyło Szwajcarji aż **163 nowych doktorów amerykańskich,** nie posiadających żadnych studjów, jak tylko **sztolę indową.**

Zdobycie takiego dyplomu po za dość wysoką cenę, bo **300 franków,** nie było zbyt uciążliwe, albowiem kandydaten genewski przedstawiciel amerykańskich fabrykantów doktorów, wystarczał „pracę doktorską" pocztą przesyłano ją do Waszyngtonu, **a odwrotnie kandydat otrzymywał dyplom doktora prawa, filozofji, nawet teologji,** zależnie od upodobań danego osobnika.

Tytuł profesorski kosztował znacznie więcej, ale też łatwo go można było otrzymać. Za 750 franków habilitowano drogą pocztową rozmaitych kandydatów, a jak stwierdzono, przed kilku tygodniami habilitowany został pewien **gajowy z St. Gallen na profesora zoologji.**

Leczenie chorób wewnętrznych za pośrednictwem... nosa.

Odnosi się to szczególnie do różnych chorób kobiecych. — Wynalazcą tej nowej metody jest niemiecki profesor Flies.

Kraków, 1 maja.

Tytuł artykułu może się wydać niejednemu trochę humorystyczny. Chodzi tu tymczasem o zupełnie **realną zdobycz współczesnej medycyny,** a specjalnie odkrycia, jakich dokonał niemiecki profesor medycyny, Wilhelm Flies. Opisuje on swoje eksperymenty w niedawno wydanem dziele p. t. „Nasales Fernleiden". Tezą uczonego jest, że **niektóre miejsca w nosie są zaatakowane równocześnie z powstaniem pewnych cierpień** w ciele pacjenta i że przeciwnie, w nosie, to znaczy w jego wnętrzu, znajduje się przyczyna całego szeregu cierpień i dolegliwości.

W ten sposób można było dojść do bardzo **ciekawych wyników.** Oto **przez sztuczne znieczulenie pewnych miejsc w nosie, znikają natychmiast bóle brzucha.** Szczególnie daje się to zauważyć w cierpieniach kobiecych. Jeżeli kobiecie, cierpiącej na silne bóle w krzyżach i brzuchu **znieczuli się pewne miejsca nosa kokainą,** wówczas bóle te znikają w ciągu 5 do 8 minut. Że tu nie chodzi o sugestję, tylko o całkiem wybitną korelację, wynika z następujących obserwacyj. anestezja ścian nosa **usuwa bóle krzyżów,** zakokaizowanie muszli nosowych pociąga w następstwie zniknięcie bólów brzucha. Co więcej, jeżeli odpowiednie miejsce w nosie tylko jednostronnie się natrze kokainą, wówczas **bóle znikają tylko na jednej stronie.**

Znieczulenie przy pomocy kokainy trwa tylko krótki czas. Flies znalazł jednak sposób trwałego zabezpieczenia organizmu kobiecego przed cierpieniami. Wystarczy podrażnić pewne miejsca w nosie trójcztanem chloru, albo jeszcze lepiej dokonać odpowiedni zabieg elektryczny, wówczas **bóle znikają bezpowrotnie.** Również usunięcie tego rodzaju cierpień sprowadza ogólne polepszenie zdrowia u danych kobiet.

Prof. Flies zaobserwował, że nietylko te cierpienia, ale cały szereg innych, mają swe przyczyny w nosie. Są to szczególnie takie dolegliwości, jak **bóle głowy, zawroty, kongestje, słabość pamięci, bezsenność, brak apetytu, dolegliwości żołądkowe, nerwowe cierpienie, bicie serca, dreszcze, nauralgiczne bóle w plecach, narkach i piersiach.** Jak widzimy, jest to dosyć duża lista chorób, które można usunąć takim dziwnym zabiegiem.

Dziwne te wyniki zostały potwierdzone i przez inne powagi lekarskie. Wystarczy zresztą dodać, że i w Krakowie niektórzy lekarze posługują się metodą Fliesa. Na czem jednakowoż polega ów dziwny związek pomiędzy nosem a różnemi częściami ciała i organami, **trudno zrozumieć.** Bądź co bądź, praktyka wyprzedziła tutaj teorję, która dopiero musi szukać prawdziwych korelacyj.

Problem odmłodzenia na scenie.

Sensacyjna paryska premiera.

Paryż, 27 kwietnia.

W teatrze „Madelaine" odbyła się oczekiwana z zainteresowaniem premiera nowej sztuki znanej spółki autorskiej Flersa i Croisseta, **„Cudowny lekarz".** — Bohaterem tej sztuki, poruszającej tak aktualny obecnie temat odmładzających operacyj, jest słynny paryski chirurg **dr. Woronow.** Obecność Woronowa na premierze, który w towarzystwie swej rodziny zjawił się w jednej z lóż parterowych, dodała przedstawieniu specjalnej pikanterji. Treść sztuki jest następująca:

Wybitny przyrodnik i lekarz, dr. George, robi pewnego dnia doniosły wynalazek. Udaje mu się mianowicie wykryć środek, przy pomocy którego **życie ludzkie można przedłużyć** nie o jakieś nędzne kilkadziesiąt, **ale o całe setki lat.** Dzięki wynalazkowi dra George, każdy przeciętny człowiek może dożyć lat Matuzalowych.

Nowa sensacja natrafiona dornaje w społeczeństwie entuzjastycznego przyjęcia. Wynalazca przez noc staje się **sławnym człowiekiem,** prasa opiewa hymny na jego cześć, naukowe towarzystwa urządzają mu owacje i mianują go wszystkie swoim honorowym członkiem. W drugim akcie widzimy dra George na katedrze przed audytorjum, złożonem z członków akademji, profesorów uniwersytetu, uczonych. Wykład przerywany jest ciągle zapytaniami, zadawanemi prelegentowi przez ciekawych słuchaczy. Informacje wynalazcy odnośnie porządku rzeczy na odmłodzonym świecie, są pełne humoru.

— W jakim wieku dziewczęta mają wychodzić za mąż — pyta się jedna ze słuchaczek.

— Dopiero **po ukończeniu 270 lat.**

Jakiś zaśroskany ojciec rodziny chciałby się dowiedzieć, jak długo rodzice mają utrzymywać dzieci.

— Naogół do **dwóchsetnego roku życia.**

Aktorka z Comedie Francaise dopytuje się, w jakim wieku artystki na odmłodzonym świecie, otrzymają prawo do emerytury.

— Aktorka — oświadcza dr. George — do 500-nego roku życia może odgrywać role naiwnych, a dopiero **po ukończeniu 700 lat przysługuje jej prawo do emerytury.**

Prelekcja przyjęta jest z niesłychanym aplauzem. Prezydent ministrów własnoręcznie dekoruje w imieniu prezydenta republiki, wynalazcę. Jednakowoż szczęście dra George nie trwa długo. W trzecim akcie bowiem okazuje się, że wynalazek cudownego lekarza był darem Danaów. Na ludzkość spada cała wypowiedziana **nuda tysiącletniego życia.** Małżonkowie znudzeni stuletniem życiem, opuszczają się wzajemnie, rodzice nie mają ochoty utrzymywać dzieci przez przeciąg dwustu lat. **Lekarze, aptekarze, właściciele zakładów pogrzebowych pozbawieni chleba, przygotowują rewolucję** i domagają się zniesienia kuracji odmładzającej, rząd podaje się do dymisji ponieważ niezdolny jest do rozwiązania problemu mieszkaniowego i **kwestji przeludnienia.** Wskutek tego rodzi się ogólna anarchja.

Uczony jest w rozpaczy i przychodzi do przekonania, że **zbrodnią było poprawianie boskich wyroków.** Dr. George myśli o samobójstwie, ale autorzy mają litościwe serca i nie pozwolą mu wpakować sobie kuli w skroń. W krytycznej chwili dr. George się budzi i oddycha z ulgą. Ten cały odmłodzony świat **był tylko snem.** Autorowie w osobie dra George stworzyli świetną karykaturę dra Woronowa, a co wszakże apostoł odmłodzenia wcale się nie gniewał i razem z innymi widzami bił zawzięcie oklaski.

Sadystyczna pielęgniarka skazana na śmierć

Psychologiczna i kryminologiczna zagadka.

Paryż, 27 kwietnia.

Onegdaj ogłoszono wyrok przeciwko trucicielce Antoninie Scierri, która jak wiadomo, wyzyskiwała swoje stanowisko pielęgniarki, aby **truć pacjentów.** Najwidoczniej dogadzała w ten sposób swoim sadystycznym popędom, ponieważ inaczej zbrodni tej wytłomaczyć niepodobna. Ta sadystyczna pielęgniarka jest zatem **psychologiczną zagadką,** której nie zdołano właściwie rozwiązać w ciągu rozprawy.

Dotychczas niewiadomo dlaczego właściwie Antonina Scierri truła powierzonych swojej opiece pacjentów. Nie zdołano również stwierdzić **ile osób padło ofiarą zbrodniczej kobiety.** W ciągu rozprawy trucicielka **przyznała się do trzech zbrodni.** Otroła swego towarzysza życia, nazwiskiem Rossignole, pewną starą kobietę oraz jedną młodą dziewczynę. Na zapytanie sędziego, dlaczego to zrobiła, trucicielka przez chwilę milczała, potem odparła spokojnie:

— On mnie raz bił i poprzysięgłam wtedy, **że się zemszczę.** W kilka miesięcy po tem zajściu zachorował, a ja sądziłam, że to właśnie **odpowiednia chwila do wykonania zemsty.**

Motywów dwóch innych morderstw trucicielka **nie wyjaśniła,** jak gdyby nie słysząc zapytań przewodniczącego trybunału.

Przez cały czas rozprawy Scierri siedziała na ławie oskarżonych **apatycznie i bez ruchu. Robiła ta-**

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

kie wrażenie jakby ta cała sprawa ją nic a nic nie obchodziła. Raz tylko jedyny twarde rysy jej twarzy ożywiły się jakiemś uczuciem, a to **chęcią zemsty.** Chodziło wtedy o jej rzekomą współniczkę i jej byłą przyjaciółkę, Rozalję Gire.

— To ona — oświadczyła trucicielka — **pierwsza nakłoniła mnie do morda.** Nie wiedziałam wcale, że można ludzi zabijać arszenikiem. Nauczyłam się tego od Rozalji Gire. **Ją także należy aresztować.**

Przewodniczący nie mógł się wówczas powstrzymać od następującej uwagi:

— To wprost nie do wiary, **aby w sercu kobiety mogło się mieścić tyle okrucieństwa i tyle złości.** Najnieprawdopodobniej wygląda fakt, że Antonina Scierri jest **matką czworga dzieci.**

Poza temi trzema wypadkami otrucia, do których się przyznała, trucicielka z Nimes ma jeszcze na sumieniu **cały szereg innych morderstw,** których wszakże nie zdołano jej z całą pewnością udowodnić. Ekshumowanie i sekcja zwłok nie dały żadnej w tym kierunku pewności, ponieważ arszenik jest trucizną, którą nie łatwo jest wykryć.

W jednym jedynym tylko wypadku Scierri miała korzyść finansową ze swej zbrodni. Odziedziczyła ona spadek po swojej ofierze, starej pannie, nazwiskiem Marja Douart. Spadek ten był zresztą maleńki, bo wynosił tylko **700 franków.** Inne ofiary rekrutowały się z pośród ludzi zupełnie biednych, co wyklucza przypuszczenie, że zbrodnicza pielęgniarka dybała na ich pieniądze. Wytłomaczenie jest tylko jedno: Antonina Scierri jest niesłychanie okrutną sadystką, **jednostką patologiczną, zwyrodniałą do najwyższego stopnia.** Pozatem stwierdzono, że jest ona **alkoholiczką,** a przypuszczalnie pila również eter.

Sąd skazał trucicielkę **na śmierć.**

Żygzaki.

Kandydat na ministra skarbu

Symcha Lipa Hammer — w randze wyższej, bo proroka.

„Kandydat na ministra skarbu", Symcha Lipa Hammer, o którym pisaliśmy wczoraj, znowu zjawił się w Sejmie i natarczywie domagał się widzenia z coraz to innym posłem.

Tym razem jednak p. Hammer przedstawiał się już nietylko jako najstosowniejszy kandydat na ministra skarbu, lecz — jako *prorok i mesjasz,* mający zbawić żydów przed okropnościami, grożącemi im *w dn. 1 maja, kiedy „napewno wybuchnie rewolucja".*

* * *

Ten osobliwy gość kuluarów sejmowych, jest to młody, 26-letni żyd, w kapocie i jarmułce, rodem ze Szczawnicy w Małopolsce.

Współpracownik syon. „Naszego Przeglądu" wdał się z nim w rozmowę.

— Skąd pan wie, że pan jest prorokiem?

— A skąd pan wie, że nim nie jestem — brzmiała przecinająca wątpliwości odpowiedź. Jak mnie posłuchają, to wszystko pójdzie dobrze.

— Jaki jest pański program?

— Ma być tylko *jedna partja, jak — Adam i Ewa!* Dlaczego dolar *stoi 10 zł.?*

— ?

— *Bo u nas jest dziesięć partyj.* Ma być jedna partja i — król!

Oświadczywszy to, p. Hammer uznał rozmowę za skończoną.

Samochód o podwójnej kierownicy.

W tych dniach prefektura policji w Paryżu otrzymała samochód o podwójnej kierownicy. Jest to samochód do szkolenia szoferów policyjnych. Nauczyciel siada w nim obok ucznia, którego błędy w prowadzeniu samochodu może natychmiast drugą kierownicą naprawić, udzielając jednocześnie uczniowi objaśnień.

100 miljonów zamieszkałych planet.

Życie we wszechświecie w świetle najnowszych badań.

Londyn, 30 kwietnia.

Wybitny amerykański astronom Moulton, wygłosił przed międzynarodowem, przeważnie z uczonych złożonem audytorjum, interesującą prelekcję o **problemie zamieszkalności różnych ciał niebieskich.**

Czy poza naszą ziemią istnieje życie we wszechświecie? Czy jest to do pomyślenia, aby ludzie, czy też podobne do ludzi istoty, zamieszkiwały także inne planety? Moulton na zapytania te odpowiada w sensie **twierdzącym.**

Jest to jedną ze zdobyczy najnowszej nauki — powiada prof. Moulton — że **wszystko we wszechświecie, od olbrzymich słońc począwszy, a na najmniejszych planatoidach skończywszy, podlega prawu tworzenia się i śmierci.** Świadomość tego, że gwiazdy powstają, rozwijają się, starzeją, a potem gasną, czy to wskutek kosmicznych katastrof, czy z innych przyczyn — stanowi dzisiaj jeden z podstawowych składników naszej wiedzy.

Astronomja nowożytna wykazała, że nieprzeliczone inne słońca, tak, jak i nasza gwiazda, otoczone są wieńcem planet, dla naszych oczu oczywiście niewidzialnych. Możemy śmiało przypuścić, że **na wszystkich tych światach istnieje życie,** a jeżeli przypuszczenie to odrzucamy, to powodu szukać należy w niezdolności naszej wyobraźni do tworzenia sobie obrazów żywych istot, różnych od nas pod względem chemicznych i fizykalnych składników. Tem się tłumaczy, że różni badacze i uczeni upacnie zaprzeczali faktowi istnienia życia na innych planetach. Najnowsze badania stwierdzają, że w naszym systemie słonecznym na dwóch tylko planetach istnieją warunki atmosferyczne, umożliwiające życie organiczne.

Prof. Moulton oblicza, że we wszechświecie przynajmniej **100 miljonów planet jest zamieszkałych przez żywe istoty.**

BOMBY POLSKIE ZPŁYNEM
poleca fabryka A. Piasecki S. A. Kraków
6 6

1745
Zastępcę na Kraków
poszukuje
poważna
Fabryka Likierów
Oferty tylko rzeczywiście kwalifikowanych sił należy przesyłać do Adm. Ilustr. Kuryera Codz. pod „Fabryka likierów".

Ciotka Karola
DZIŚ w KINIE „SZTUKA" 1762

ZGUBIONO INDEKS UNIWERSYTECKI NR. 1319 na nazwisko Franciszek Jaśu Kurek, słuch. wydz. fil. Un. Jag. Łaskawy znalazca zechce oddać indeks u Janitora w Uniw. Jag. lub w Dziekanacie wydz. filozoficzne, ewentualnie w Redakcji „Głosu Narodu", ul. Krzyża 11. 1754

PODZIĘKOWANIE.

Dotknięci strasznym ciosem, jakim jest dla nas śmierć nieodżałowanej pamięci

Kazimierza Gatty'ego-Kostyała

majora 6. p. art. polowej

składamy z głębi serca podziękowanie tym wszystkim, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi ś. p. Zmarłemu i w tak ciężkiej chwili niosą nam słowa pociechy i współczucia, a w szczególności: Przewiel.: ks. dziekanowi Niezgodzie, ks. infułatowi Kubinowskiemu, ks. prof. Dr. Kruszyńskiemu z Krakowa, ks. kanonikowi Nalepie, ks. prof. Bogaczowi z Bochni i tamt. Duchowieństwu parafjalnemu oraz garnizonowi miasta Bochni JWP. Karolowi Szymanowiczowi JWPP. Inspektorowi armji gen. orsu Szepiyckiemu, dowódcy D. O. K. V gen. dyw. Kulińskiemu generałowi Jagińskiemu, Dowódcy Korpusowi oficerskiemu 6 p. art. polowej, majorowi Ignacemu Kowalczewskiemu rotmistrzowi Świętickiemu z 3 p. strz. konnych, tudzież Szkole podoficerskiej 6 p. art. polowej.

Z pełnem uznaniem i wdzięcznością wspomniamy wysiłki P. T. lekarzy, którzy z bezprzykładnem poświęceniem, starali się wszystkemi, stojącemi wiedzy lekarskiej do dyspozycji środkami, ratować ś. p. Zmarłego z beznadziejnej choroby i łagodzić Jego cierpienia; z całego serca dziękujemy JWPP. gpmik. Dr. Malczewskiemu, ppułk. Dr. Rogowi, mjr. Dr. Stanochowi, mjr. Dr. Sasowi, kpt. Dr. Szpilcowi, prof. Dr. Oszackiemu i Dr. Aptowiczowi za poniesione trudy oraz Siostrze Genowefie i innym Siostrom szpitalnym, za troskliwe pielęgnowanie ś. p. Zmarłego w chorobie.

1758 **ŻONA, MATKA I BRACIA.**

Dziś i dni następnych w kinie „Nowości"
przepiękny film p. t.:
„SZMULEK GAŁGANIARZ"
Dramat w 10 aktach z życia żydowskiego.
Niezrównany i powszechnie ubóstwiany **Jackie Coogan** odtwarza główną rolę. — Obraz ten podziwiało wszędzie tysiące widzów, zachwycając się jego pięknem i grą Coogana.
1751 **Film dla wszystkich dozwolony.**
Początek przedstawień w dnie powszednie o godz. 4½, 6, 7½, 9 a w niedzielę i święta o godz. 3 pop.

NASZE ZDROJOWISKA

DR. TEODOR CYBULSKI
lekarz zakład. w RABCE
ordynuje jak poprzednio 1726

KRYNICA
Jagiellonka — Grunwald
Pensjonaty otwarte od 1-go maja.
Ceny w maju znacznie zniżone. 15 0

KRYNICA „NAŁĘCZÓWKA"
Pensjonat Drowej A. Wąsowiczowej, kuchnia znakomita. — Ceny umiarkowane. 1314

Co dzień niesie?

1 maja

Sobota

Filipa i Jakóba

Gr.-kat. 18 Kwiteń: Joana D.

Kalendarzyk astronomiczny:

Wschód słońca	Zachód słońca	Długość dnia	Przybyło dnia	Wschód księżyca	Zachód księżyca	Faza księżyca
4·07	19·00	14·53	4m	23·01	6·22	Księżyca ubywa

Słońce przechodzi w ciągu miesiąca maja ze znaku Barana do znaku Byka. Saturn doskonale widoczna w ciągu całej nocy. Jowisz wschodzi 1 godz. po północy. Mars widoczny na rannem niebie, wschodzi 2 godziny przed słońcem.

3 Maja.

SPRZEDAŻ NALEPEK POCZTOWYCH NA DAR NARODOWY 3 MAJA W URZĘDACH I AGENCJACH POCZTOWYCH. W czasie od 1 do 20 maja sprzedawać będą urzędy i agencje pocztowe specjalne nalepki pocztowe w cenie po 5 gr. za sztukę na Dar Narodowy 3 Maja, które wolno nalepiać na lewej połowie strony adresowej kartek pocztowych, dalej na stronie niesadresowanej innych tak zwykłych jak i poleconych przesyłek listowych, wreszcie na odcinkach przekazów i adresów pomocniczych do paczek, przeznaczonych na korespondencję prywatną. Umieszczanie nalepek tych na listach wartościowych nie jest dozwolone.

TRZECI MAJA W GARNIZONIE KRAKOWSKIM. Staraniem garnizonowego komitetu opieki nad żołnierzem, odbędą się w dniach 2 i 3 maja uroczyste wieczory o godz. 15'30 ku uczczeniu rocznicy Konstytucji 3-go maja. Współudział przyjęli: p. Mściwojewska, art. opery, p. prof. L. Grodzicka, p. Józef Aleksander Gałuszka, p. Silus, art. teatru J. Słowackiego, oraz chór podoficerów pod kier. p. prof. Koniora i orkiestra 1-go pułku saperów kolejowych. — Uroczystość zakończy się odegraniem przez zespół teatru D. Z. P. krotochwili pod tytułem „Ułani ks. Józefa".

Nadto staraniem tegoż komitetu, na garnizonowym stadjonie sportowym na małych Błoniach w dniu 2-go maja o godz. 14-tej odbędą się zawody wojskowo-sportowe, przyczem przygrywać będzie orkiestra 5 p. saperów, zaś 3 maja o godz. 15-tej odbędą się zawody drużyn piłki nożnej 20 p. p. i 2 p. lotn., a przygrywać będzie orkiestra 20 p. piechoty.

AKADEMJA 3 MAJA W KASYNIE WOJSKOWEM. Kasyno wojskowe w Krakowie urządza dnia 3 maja b. r. we własnej sali punktualnie o godzinie 17-ej 30-tą „uroczystą Akademję 3 Maja" z współudziałem

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Dziś w sobotę dnia 1 maja wielka premjera w Kinie „SZTUKA"

Najweselszy film świata! Arcydzieło szampańskiego humoru! Perła amerykańskiej twórczości filmowej!

CIOTKA KAROLA

Wielka sensacyjna arcybomba komedjowa — **10 aktów** wesołości, humoru i śmiechu.
Z genjalnem śmiechotwórcą S. Chaplinem. Przy współudziale najpiękniejszych kobiet i mężczyzn Ameryk.

Film-arcydzieło, które rozśmieszyć musi każdego do utraty przytomności!

Słońce! Pogoda! Zapomnienie! Śmiech! — Kobieta która nie jest kobietą. — Najweselsza ciotka świata. — 20 miljonów dolarów na numer 13. — Lekkomyślna miłość. — Walka o spadek. — 1760 Miljonowa „Brazylianka". — Zamysły małżeńskie starego lowelasa.

Ze względu na olbrzymie koszta obrazu wszelkie zniżki i wolne wstępy przez pierwsze 7 dni nieważne.
By uniknąć natłoku, uprasza się PT. Publiczność o przybycie na wcześniejsze seanse.

act. op. Marji Chmielowej, prof. Bolesława Kopystyńskiego, Artura Opoczyńskiego, Mieczysława Buchnera, poety J. A. Gałuszki, chóru „Echa" i orkiestry 20 p. p.

FESTIVAL ŚPIEWACKI połączonych chórów krakowskich i zamiejscowych odbędzie się nie jak poprzednio podano w poniedziałek 3 maja, lecz w niedzielę 2 maja o godz. 7 wieczorem na dziedzińcu arkadowym na Wawelu.

PRZEMÓWIENIA W DNIU 3 MAJA W KINACH KRAKOWSKICH o znaczenie święta państwowego wygłoszą prelegenci Koła VI T. S. L. przed przedstawieniami, a mianowicie w kinach: „Uciecha" prof. Leon Patyna, „Promień" p. Rom. Makomaski, „Wanda" prof. Józef Piotrowski, „Reduta" prof. Ścisławski, „Sztuka" dr. Adam Sławarski, „Nowości" prof. Władysław Rutkowski.

NABOŻEŃSTWO W SYNAGODZE W DNIU 3-GO MAJA. Staraniem prezydjum krakowskiej gminy izraelickiej odbędzie się uroczyste nabożeństwo dnia 3-go maja o godzinie 8 rano w świątyni postępowej przy ul. Podbrzezie dla młodzieży szkół średnich i powszechnych, tudzież uroczyste nabożeństwo o godzinie 9 rano w starej świątyni.

(Ts.) **DZIEŃ 3 MAJA W NOWYM TARGU** zapowiada się uroczyście. W programie mesza polowa na rynku z udziałem władz państwowych, samorządowych wojska, związków i korporacyj. W uroczystości weźmie również udział młodzież gimnazjalna i hufce przysposobienia wojskowego z okolicznych gmin powiatu nowotarskiego, popołudniu zaś odbędą się okolicznościowe pogadanki i odczyty.

Węgrzy czczą pamięć jen. Bema.

Z Budapesztu donosi (PAT.) Z okazji 75-tej rocznicy śmierci **generała Bema,** bohatera w węgierskich walkach wolnościowych 1848 r., węgiersko-polski Związek organizuje w połowie maja **uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej na domu, w którym mieszkał Bem w 48-ym roku.**

Z racji tej przybędzie do Budapesztu **polska delegacja.** Do delegacji przyłączy się również **delegat komitetu, powstałego w Tarnowie dla sprowadzenia z Aleppo do kraju zwłok generała.**

Ziemia z Kopca Kościuszki dla Ameryki.

Wczoraj złożono w prezydjum magistratu **szkatułkę marmurową,** która pomieścić ma **ziemię z kopca Tadeusza Kościuszki,** a następnie będzie ona przesłana **do Ameryki, do miasta Houston-Texas,** gdzie posłuży za kamień węgielny pod mający się w tem mieście postawić **pomnik naszego bohatera narodowego,** który wywalczał także wolność Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Szkatuła ta, **przypominająca swoją budową sarkofag Kościuszki,** znajdujący się w podziemiach Wawelu, wykonana została bezinteresownie przez „Kamieniołomy miast małopolskich" z marmurowych łomów w Czernej za Krzeszowicami.

Szkatułę zdobi bronzowa **plakieta z popiersiem Kościuszki** wykonana przez znanego krakowskiego artystę-rzeźbiarza cyzelera p. Edmunda Korosadowicza. Całość szkatuły przedstawia się nadzwyczaj estetycznie i chlubnie świadczy o naszym krajowym artystycznym przemyśle.

Liga obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

(P) W lutym b. r. ukonstytuowała się **„Liga Obrony Rzeczypospolitej"** z siedzibą **w Poznaniu,** której prezesem honorowym jest gen. **Władysław Sikorski.**

Celem Ligi jest **obrona praworządności, współpraca z rządem nad utrzymaniem porządku** w państwie i sanacją gospodarczą, oraz uświadamianie społeczeństwa o **obowiązkach wobec państwa.**

Rada Ligi wydała obecnie z okazji 1 maja odezwę, w której wypowiada się **przeciw walce klasowej** i stanowi zamętu, które **nikomu nie przyniosą pożytku,** a mogą wstrząsnąć podstawami państwa.

Odezwa kończy się apelem:

„Z ogniem igrać nie wolno. Współpracujmy z rządem i władzami nad **utrzymaniem ładu i porządku,** które są podstawą naszego życia gospodarczego i **wszelkiego dobrobytu.**

Uświadamiajmy szerokie masy społeczne, że **dobro ich związane jest nierozerwalnie z dobrem i potęgą państwa".**

Zasadnicze zmiany w ustroju policji państwowej.

Porządek dzienny Rady ministrów, zapowiedziany na wczoraj, obejmował w pierwszym rzędzie **projekt ustawy o organizacji policji państwowej.**

Jak donoszą z Warszawy, nowa ustawa o organizacji policji, jest opracowana w myśl wskazówek komisji trzech z p. Bobrzyńskim na czele. Charakterystycznym rysem nowej ustawy policyjnej będzie to, że **komenda policji nie będzie, jak dotąd, stanowiła samodzielnej władzy, ale zadaniem jej będzie wykonywanie zarządzeń władz administracyjnych.** Mocą tej ustawy **zniesione zostaną komendy okręgowe P. P.,** natomiast **przy urzędach wojewódzkich będzie urzędował t. zw. inspektor wojewódzki P. P.,** którego zadaniem będzie kontrolowanie działalności oddziałów policyjnych na terenie danego województwa.

Komenda główna P. P. będzie poddana zasadniczej reorganizacji.

Ostatnie redukcje w szeregach P. P. poczynione były już w związku z nowym projektem ustawy.

Tak zwana **policja polityczna przestanie istnieć, a funkcje jej przejmie policja mundurowa.**

Zmiany w oddziałach P.K.O. w Krakowie i Poznaniu.

(Td). **Jak** już donosiliśmy, dyrektorem oddziału PKO w Krakowie został mianowany obecny dyrektor PKO. w Poznaniu, p. Karol **Bieńkowski,** następcą jego zaś w Poznaniu został dyrektor admin. PKO. w Warszawie p. Kazimierz **Krasicki.**

Dyr. Karol Bieńkowski. Dyr. Kazimierz Krasicki.

Dyr. Karol **Bieńkowski,** urodzony w Wiedniu 1880 r., po ukończeniu akademji handl. w Pradze, wstąpił do PKO wiedeńskiej, gdzie pracował do 1918 r. Jako jeden z nielicznych wówczas fachowców w tej dziedzinie, został w tym czasie powołany przez śp. Lindego do Warszawy, celem współpracy przy organizowaniu polskiej PKO. Po przeprowadzeniu decentralizacji w tej instytucji, **objął w 1921 r. stanowisko dyrektora pierwszego oddziału w Poznaniu** i na tem stanowisku zużytkował swą wybitną wiedzę fachową. Dyr. Bieńkowski **zorganizował oddział poznański wzorowo i postawił go na wysokim poziomie,** czego dowodem były publiczne wyrażane uznania ze strony sfer interesowanych pod adresem dyr. Bieńkowskiego. **W r. 1924 reprezentował dyr. Bieńkowski PKO. w Polsce na międzynarodowym kongresie oszczędnościowym w Hadjelanie,** a w 1925 został wydelegowany przez prezydjum PKO do Niemiec celem odbycia studjów nad tamtejszym obrotem czekowym.

To też **oddział krakowski zyskuje w dyr. Bieńkowskim znakomitą siłę kierowniczą,** człowieka w stosunkach urzędowych i towarzyskich nad wyraz uprzejmego, pojmującego swe stanowisko jako placówkę społecznego znaczenia i przeznaczoną na usługi społeczeństwa.

Następca p. Bieńkowskiego na stanowisku dyr. Oddziału pozn. dyr. Kazimierz **Krasicki,** który w dn. 1 maja br. obejmuje urzędowanie, był ostatnio **szefem administracji centrali PKO. w Warszawie.** Jest człowiekiem w pełni sił, liczy lat 40, ma fachowe studja oraz kilkunastoletnią praktykę zawodową, pracował bowiem przez szereg lat w oddziale banku austro-węgierskiego w Tarnowie, następnie w tamtejszym oddziale PKKP, wreszcie w Centrali PKO. Kierownictwo pozn. oddziału PKO przeszło więc w dobre ręce.

Kupcy żydowscy w Warszawie grożą trzydniowym strajkiem!

(xy) Jak donoszą z Warszawy, odbył się w „Centrali Związku kupców" (żydowskich) b. liczny wiec kupiecki, poświęcony obradom nad **sprawami podatkowemi.** Nastrój zgromadzonych w najwyższym stopniu był podniecony i tylko najbardziej radykalne hasła miały posłuch i spotkały się z ogólnym gorącym aplauzem.

Szczególniej żalili się żydowscy kupcy na sposób **wymiaru podatku obrotowego** (referent był pos. Wiślicki). Różni mówcy twierdzili, że podatek obrotowy jest **„uproszczoną metodą bezpośredniej konfiskaty substancji majątkowej żydowskiego kupca i rzemieślnika".**

Ostatecznie uchwalono rezolucję **o ewentualnem zamknięciu** wszystkich sklepów i przedsiębiorstw żydowskich **na trzy dni,** o ile nie zmieni się stosunek władz skarbowych do kupiectwa żydowskiego. Wyrażono życzenie by centrala w sprawie tego trzydniowego protestu porozumiała się również ze **Stowarzyszeniem kupców polskich.**

Postanowiono również na znak protestu wycofać żydowskich członków z komisji szacunkowych.

Zdaje się, że temperament za daleko uniósł powiecowników! No, ale przysłowie niemieckie mówi, że nie jest to tak gorące, jak zostało ugotowane.

Czy przedwojenne banknoty markowe niemieckie mają wartość?

Walka z Bankiem Rzeszy niemieckiej o przedwojenne należności.

(i) W swoim czasie poruszyliśmy sprawę **wywalczenia od Banku państwowego Rzeszy niemieckiej należności z tytułu jego zobowiązań przedwojennych** w rozmaitych formach, w szczególności z tytułu posiadania banknotów markowych, które tak fantastycznie zostały zdewaluowane. Z natury rzeczy sprawa ta budzi o wiele większe zainteresowanie **w samych Niemczech,** gdzie straty poniesione przez posiadaczy wynoszą wiele setek miljonów złotych marek. Obudził się też tam ruch w kierunku organizowania tych **„wierzycieli Banku Rzeszy"** i zbiorowego działania prawnego przez odpowiednią organizację. Organizacja taka została już utworzona pod nazwą: **„Związek wierzycieli Banku Rzeszy"** („Gläubigerverband des Reichsbank"), (Berlin W. 30 Goeseowstrasse 3) i centrala Związku prowadzi **zbiorowy proces w imieniu wierzycieli przeciw Banklowi Rzeszy.** Proces ten już przeszedł pierwsze instancje („Land u. Kammergericht"). A teraz jest w trakcie postępowania **odwoławczego** przed niemieckim sądem Rzeszy.

Należy zauważyć, że także w procesach o **przewartościowywanie hipotek ów sąd Rzeszy rozstrzygnął sprawę wbrew życzeniom sądów pewnej instancji** na korzyść wierzycieli, aczkolwiek w swoim czasie nie kto inny, jak sam min. finansów Rzeszy dr. **Luther** uważał waloryzację tych zobowiązań hipotecznych za rzecz niezbędną. Obecnie dr. **Luther** musiał zmienić swoje zdanie, a jeden z wybitnych prawników niemieckich, radca przy sądzie Rzeszy, dr. **Hüfner** oświadczył w swojej mowie wypowiedzianej w Monachjum, że **„posiadacze przedwojennych banknotów markowych niemieckich mają niezaprzeczalne prawo do ich przewartościowania".** Być może zatem, że sprawa ta znajdzie się na dobrej drodze, w każdym razie korzystnem jest, że jest ona już przedmiotem dochodzeń sądowo-prawnych.

POEZJA

Z wielu stron słyszę nieraz pytanie,
kiedyż nareszcie to się już stanie,
że tomik wierszy (pięknych że ach!)
wyda nareszcie z pod prasy Jah.?

Odpowiedź trudna na to, niestety,
by wiersze wydać, trzeba... monety,
dziś pieniądz wszystkiem, wiadomo wszak,
lecz dojść do niego pytam się jak?

Choć cały Sezam czucę na karcie,
brylanty myśli są mało warte,
przeto nie chmurząc zbytecznie lic,
oświadczam: z tego nie będzie nic.

Ten ma samochód, ten piękne konie,
ja próżno w stremy mej lutni dzwonię
i jeszcze z tego jam bardzo rad,
żem nie jest z wszystkich największy dziad.

—0— *Jah.*

ROZMÓWKI SEJMOWE.

W normalnych warunkach jeżeli ktoś powie komuś „ty złodzieju", to tamten zwykle reaguje energicznie i wynika z tego albo pojedynek, albo sprawa w sądzie honorowym, w najgorszym razie „pyskówka" w sądzie albo awantura, połączona z czynnemi obelgami. Jeżeli jednak w Sejmie obdarzy się kogoś epitetem złodziej, to traktuje się to tak samo, jak gdyby ktoś powiedział „jak się pan ma" albo „jaką fatalną mamy dzisiaj pogodę". Ostatecznie marszałek mówi: „Przywołuję tego posła, który to powiedział, do porządku", poseł oświadcza: „To ja powiedziałem", a jeżeli ten djalog nie kończy się następującą rozmówką: „Czy pan to powiedział na serjo". „Zupełnie na serjo". „No to dobrze, bo ja takich żartów nie lubię" — to tylko przez przeoczenie przypadkowe.

Rzadko też kiedy w stosunkach pomiędzy ludźmi o tyle, o ile kulturalnemi, słyszy się zapowiedzi w rodzaju: „Trzeba ich wziąć za mordę" lub „należy skręcić im łeb".

Gdy przekupka przekupce powie „Ilondro" albo przyrzeknie jej „tak zbić pyski, żeby jej się prarabka przyśniła", to nazywa się to „ordynarną awanturą" i bardzo często nie obejdzie się bez interwencji policji. W Sejmie tego rodzaju rozmówki noszą nazwę debat politycznych i są najcharakterystyczniejszym wyrazem porachunków partyjnych, podszywających się pod fałszywe mamo troski o sprawy państwowe. *Mig.*

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Maj w przysłowiach.

Miesiąc maj, w okres którego wchodzimy z dniem dzisiejszym, jest miesiącem zieloności i kwiatów, u nas jednak na nieszczęście często bardzo zawodził, i miast ciepła i wesela, przynosił chłody i deszcze. Z pewną też nieufnością witano nadchodzący maj, który zwykle, wedle przysłowia, bywał mokry i zarazem zimny.

Z prac gospodarskich tego miesiąca zrodziło się przysłowie:

Maj — bydłu daj,
A sam za piec uciekaj.

Dlaczego inni znowu przestrzegali od ślubu w maju, mówiąc, że: „ślub majowy, grób gotowy"... Trudno dociec.

Około 15 maja kłosy zwykle się rozwijały, mówiono więc:

Święta Zofja
Kłosy rozwija.

Dnia 28 maja na Wniebowstąpienie mówiono: że Pan Bóg w niebo, robak w mięso, kwas w piwo, a djabeł w babę wchodzi. Do tego dnia było przywiązane i inne przysłowie:

Na Wniebowstąpienie deszcz mały,
Mało paszy przez rok cały.

W dniu 3 maja, w uroczystość Znalezienia świętego Krzyża, sadzono dawniej winną latorośl, z czasów tych jednak pozostało tylko wspomnienie; Na Świętego Urbana, siano, lny, konopie i proso. W maju rozwija się dąb, rozkwitają bzy, kaliny, czeremchy. W zbożu odzywa się przepiórka, w lasach bieleje konwalja, gady i płazy wychodzą z zimowych legowisk. Noc staje się coraz krótszą.

Ten miesiąc — pisze Haur — nietylko człowieka, ale i wszelkie rodzaje zwierząt rozwesela i cieszy zielonością, albowiem na polu, w gajach, w sadach, ogrodach i łąkach, różnem kwieciem i urodzajami wszystek ozdabia świat, każdego ciesząc i karmiąc.

—o— (s.).

Osobiste.

MIANOWANIE. Minister pracy i opieki społecznej zamianował lekarza sądowego w Krakowie dr. Stanisława Jankowskiego stałym członkiem państwowej Rady ubezpieczeń społecznych w Warszawie.

Dr. Jankowski, długoletni lekarz sądowy, znany jest w szerokich kołach Krakowa ze swojej działalności zawodowej i urzędniczej, a niemniej ze swojej uczynności.

P. CIESZKOWSKI SENATOREM W MIEJSCE P. NOWODWORSKIEGO. W miejsce p. Stanisława Nowodworskiego, który — jak donosiliśmy — mianowany sędzią w Sądzie Najwyższym, złożył swój mandat do Senatu, wstępuje w jego miejsce p. Aug. Cieszkowski.

ODZNACZENIE STRAŻACKIE. Rada naczelna głównego Związku straży pożarnych R. P. w Warszawie odznaczyła p. Jana Kuca, prof. gimnazjalnego w Bochni, wiceprezesa Związku straży pożarnych województwa krakowskiego, srebrnym medalem za długoletnią, nieskazitelną służbę — za wybitne zasługi, położone około rozwoju pożarnictwa małopolskiego.

—o—

NABOŻEŃSTWO MAJOWE. W dniu wczorajszym pod wieczór rozpoczęły się we wszystkich kościołach parafjalnych, w kaplicach i oratorjach nabożeństwa ku czci Najświętszej Marji Panny, zwane nabożeństwem majowem. Początków tego nabożeństwa możnaby się doszukać jeszcze w średniowieczu. W dzisiejszej formie rozwinęło się w końcu XVIII wieku we Włoszech i znalazło przyjęcie w świecie katolickim. Nabożeństwo to odbywa się z wystawieniem N. Sakramentu, śpiewem litanji loretańskiej, nauką o N. P. M. i kończy się błogosławieństwem. Ołtarze, przy których odbywa się nabożeństwo majowe, stroi ludność w zieleń i kwiecie.

MUZYKA KOŚCIELNA. W kościele OO. Jezuitów na Wesołej w niedzielę dn. 2 maja w czasie Mszy św. o godzinie 12 śpiewać będzie chór seminarjum męskiego pod kierunkiem prof. Koniora.

W kościele św. Piotra w niedzielę dn. 2 b. m. podczas mszy św. o godz. 12 orkiestra Związku muzyków polskich pod kier. dyr E. Tukacza wykona utwory religijne. Solo skrzypce E. Tukacz, wiolonczela W. Dec. Przy organach P. Mastela.

W niedzielę dnia 2-go bm. w kościele XX. Pijarów w czasie sumy o godz. 10 odegra utwory kościelne trio skrzypcowe.

POŚWIĘCENIE KAMIENIA WĘGIELNEGO. W niedzielę, dnia 2 maja odbędzie się uroczyste poświęcenie kamienia węgielnego katol. Domu ludowego w Grzegórzkach w Krakowie, o godz. 5-tej po południu. Poświęcenia dokona książe metropolita Adam Sapieha, poczem nastąpią przemówienia wiceprezydenta m. p. Rollego, dyr. inż. Lewalskiego i wpisywanie nazwisk na pergaminowym papierze, który zostanie wmurowany w kamieniu węgielnym. Komitet budowy domu zaprasza obywatelstwo miasta do licznego udziału w uroczystości.

POŚWIĘCENIE SZTANDARU W BORKU FAŁĘCKIM. Pol. Związek zaw. chrześć. pracowników w przemyśle chemicznym w Borku Fałęckim pod Krakowem urządza w niedzielę dnia 2 maja uroczystość poświęcenia własnego sztandaru. Organizacje krakowskie biorą udział w tej podniosłej uroczystości ze sztandarami, podług następującego programu: rano o godz. 8'30 zgromadzą się organizacje ze sztandarami przy ul. Potockiego 11 w Domu związkowym, o godz. 9 rano nastąpi odjazd tramwajem do ostatniej stacji przy zakładzie Mateczneego, skąd pochód do Borku z muzyką i rozwiniętemi sztandarami. O godz. 10'30 poświęcenie sztandaru i suma z kazaniem w kościele parafjalnym w Borku. O godz. 12 wiec katolicki w sali fabrycznej z przemówieniami posłów i delegatów.

ODROCZENIE SŁUŻBY WOJSKOWEJ DLA ŻYWICIELI RODZINY. W związku ze zbliżającym się poborem, władze wojskowe przypominają, iż określenie „jedyny żywiciel" nie może być interpretowane jako „jedynak". Poborowi, odpowiadający warunkom jedynego żywiciela rodziny, powinni wnosić podania o odroczenie służby wojskowej do władz administracyjnych I instancji w terminie od 15 lutego do dnia poprzedzającego stawienie się petenta przed komisją poborową. Jeżeli poborowy uzyskuje odroczenie z roku na rok do dnia 1 października tego roku, w którym kończy 23 lata, to zostaje wcielony do wojska na 5 miesięcy, poczem przemieszony zostaje do rezerwy.

Rozgromienie bandy „Panicza"

Tłumy mieszkańców przed posterunkiem policji w Łańcucie po aresztowaniu Panka.

PASZPORTY ULGOWE DO WYJAZDU NA STUDJA. Ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego ogłasza, że prośby w sprawie zaświadczeń na ulgowe paszporty zagraniczne w celu wyjazdu na studja, zjazdy i badania naukowe i artystyczne, należy składać w ministerstwie oświecenia. Podania, poparte dokumentami, składać należy na kilka tygodni przed terminem wyjazdu, gdyż prośby o przyspieszanie spraw nie będą uwzględniane. Jednocześnie ministerstwo zawiadamia, że od roku szkolnego 1926-27 studenci, obywatele polscy, studjujący w uczelniach zagranicznych, będą mogli uzyskać od ministerstwa oświecenia paszporty ulgowe.

W SPRAWIE REDUKCJI ZAMĘŻNYCH URZĘDNICZEK. Z Warszawy donoszą: Wobec przeprowadzanej w wielu urzędach redukcji urzędniczek-mężatek, polecono pracownicom zamężnym, aby pod odpowiedzialnością sądową złożyły oznaczanie, gdzie pracują ich mężowie i jakie pobierają uposażenia. Od badania tego są zwolnione mężatki, które wraz ze swoimi mężami pracują w jednym urzędzie (dlaczego to się toleruje wobec bezrobocia?), ponieważ ich stan rodzinny jest znany urzędowi.

CENY NA WCZORAJSZYM TARGU. Dowóz żywności na place targowe w dniu wczorajszym był obfity. Ceny były następujące: Na Rynku głównym płacono za litr mleka zdieranego 30—35 gr., za niezbierane 40—45 gr., za śmietankę słodką 60—70, zakwaśną 1.80—2.40, za kg. masła 5.20—5.80, za kg. sera 1.30—1.40, za jajko 13—14 gr., za parę kurcząt płacono 4—7 zł., za indyki 18—22 zł. Na placu Szczepańskim za kg. ziemniaków płacono 10—12 gr., za buraki 15—18 gr., za selery 55—65 gr., za karpiele (kopa) 8—10 zł., za kg. szpinaku 1.20—1.30, za sałatę (sztuka) 15—30 gr., za kg. szparagów 2.40—3.50, za kalafiora 1.50—3.50.

OTWARCIE PARKU „JUVENIA" ZWIĄZKU MŁODZIEŻY RĘKODZIELNICZEJ I PRZEMYSŁOWEJ W KRAKOWIE. W niedzielę dnia 2-go bm. o godzinie 3-ej po poł. odbędzie się otwarcie parku „Juvenia" Związku młodzieży rękodzielniczej i przemysłowej w Krakowie, na błoniach m. obok nowego koryta Rudawy. Zarząd Związku zaprasza obywatelstwo m. Krakowa, a przedewszystkiem młodzież rękodzielniczą i przemysłową, tudzież p. p. majstrów i pracodawców do jak najliczniejszego uczestnictwa w uroczystości oddania parku młodzieży krakowskiej. W programie przemówienia, popisy, zabawy, zawody, orkiestra dęta Związku.

(s) **NIEZWYKŁY WYBRYK NATURY.** W Krakowie w państw. szkole położnych urodził się potwórek płci żeńskiej, czyniący wrażenie zrośniętych dwóch niemowląt o normalnych ramionach i kończynach. Potworek ten o normalnej głowie miał drugą wrośniętą z ramienia i zniekształconą. Kręgosłupy schodziły się u końca płci, czyniąc wrażenie zrośniętych bliźniąt. Dziecko, którego matka jest niezamężna zarobnica, niebawem zmarło. Zjawisko to, zresztą niezbyt rzadkie, obudziło w sferach lekarskich zainteresowanie.

Z kraju.

ARTYSTKA POD MOTOCYKLEM. Znana recytatorka, p. Kazimiera Rychterówna, padła wczoraj ofiarą wypadku motocyklowego w Warszawie. W chwili, gdy artystka przechodziła z ul. Foksal przez jednię Nowego Świata na Chmielną, najechał na nią motocykl wojskowy. Panna Rychterówna uległa okaleczeniu twarzy, rąk i nóg i przewieziona została do lecznicy prywatnej przy ul. Jasnej.

Ze świata.

(?) **STRACENIE DZIENNIKARZA BOLSZEWICKIEGO.** Władze wojskowe w Pekinie skazały na śmierć redaktora naczelnego jednego z głównych dzienników tamtejszych. Był on oskarżony o uprawianie propagandy bolszewickiej. Wyrok wykonano.

(Radjo D). **ECHA KATASTROFY NA MORZU.** Z Tokio donoszą, że parowiec „Chichibu Maru", który rozbił się o cały podwodne na archipelagu Kuryłskim miał załogę, liczącą 26 osób i wiózł wówczas 233 rybaków, udających się na Kamczatkę, na połów krabów. Los załogi i pasażerów parowca nie jest znany. Kontrtorpedowiec japoński, oraz jeden parowiec rybacki wyruszyły na miejsce katastrofy, celem udzielenia rozbitkom ratunku.

(Radjo D). **NIEUDAŁA UCIECZKA DEFRAUDANTA.** Z Budapesztu donoszą, że sekretarz królewskiego Autoklubu nazwiskiem Csako, zdefraudował 750 miljonów koron i chciał zbiec samochodem. Samochód w drodze się przewrócił i defraudant doznał złamania czaszki.

—o—

STARANIEM POL. ZWIĄZKU ZAW. CHRZEŚC. PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH W KRAKOWIE, ul. Andrzeja Potockiego 11, odbędzie się dnia 2 maja br. pierwsza wielka zabawa majowa z jazz-bandem. Początek o godz. 7-mej wieczór. Dochód przeznaczony na zerobotnych pracowników umysłowych członków P. Z. Z. Ch. P. U.

—o—

WIOSNA — WIOSNA — WIOSNA!!! ...a czy masz już płaszcz nieprzemakalny? Poleca się wyłączny skład płaszczy impregnowanych i gumowych **A. Bross, Kraków, ulica Florjańska 44.** (Narożnik obok Bramy Florjańskiej). 1607

—o—

BARDZO BIEDNA 75 LETNIA STARUSZKA, która z powodu choroby nie może zupełnie pracować, znajduje się w bardzo przykrem położeniu. — Błaga więc litościwe serca o jakiekolwiek datki, które przyjmuje Administracja „Il. Kurjera Codz." dla „Chorej staruszki". 1751

—o—

WDOWA PO URZĘDNIKU PRYWATNYM z 5-giem chorych dzieci — sama będąc chorą, nie może pracować — znajduje się w skrajnej nędzy. Administracja „Ilustr. Kurjera Codz.", która sprawdziła straszną nędzę wymienionej, przyjmuje łaskawe datki „dla chorej wdowy".

—o—

KOLPORTER dzienników krakowskich, stary i chory, nie mogąc obecnie pracować, zwraca się z błagalną prośbą do litościwych osób o jakąkolwiek pomoc. Łaskawe datki przyjmuje Administracja „Il. Kurjera Codz." dla „Kolportera w nędzy". 1714

—o—

TEATR, LITERATURA I SZTUKA.

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. „Św. Joanna" Shawa odniosła niezwykły sukces. Wybornie przygotowane przedstawienie wywarło głębokie wrażenie i trzymało na wielkiej uwagę słuchaczy przez cały spektakl. Dziś niepospolity ten utwór grany będzie po raz drugi, jutro po raz 3-ci. W dniu święta narodowego ukaże się okolicznościowa „Pani Chorążyna" („Wielki dzień"), zaś po tem grana będzie bez przerwy co dzień „Św. Joanna". Dziś popołudniu „Pocałunek Kopelnicka", jutro po raz ostatni w sezonie premiera komedja Forzana „Dar poranku".

TEATR „NOWOŚCI" — ZRZESZENIE ART. DRAM. Dziś, t. j. w sobotę 1 bm. premiera popularnej komedji Jana Szukiewicza „Popychadło". Małkę gra p. Biliańska, starego Jana — Zbucki, Małgorzatę — Krajewska, Ignacego — Kostrzowski, inne role pp. Olska, Stodolski, Rychter, Chełmirska, Biegański, Ujbelyi, Brandt Kosińska i inni. W niedzielę i poniedziałek 2 i 3 maja o godz. 8 wieczorem „Popychadło". W niedzielę 2 bm. o godz. 4 popoł. „Pan naczelnik — to ja".

Z ZRZESZENIA ARTYSTÓW „BAGATELI". Dzisiaj w sobotę 1 bm. ukażą się raz jeszcze „Niespodzianki rozwodowe" arcywesoła farsa Bissona, która zdobyła rekord śmiechu. W niedzielę 2-go bm. zespół Zrzeszenia artystów „Bagateli" odegra znakomitą komedję W. Perzyńskiego „Szczęście Frania" z pp. Henlowskim, Treszczyńską, Sarnowskim, Porębską, Maleckim w głównych rolach.

JOSMA SELIM I R. BENATZKY W STARYM TEATRZE. Słynna pieśniarka Josma Selim, niezrównana odtwórczyni lekkiej Muzy, wystąpi w Krakowie wraz z głośnym kompozytorem operetkowym dr. R. Benatzkym w niedzielę, 2 maja o godz. 8 wieczór w Starym Teatrze. W programie wesołe perełki, złożone z piosenek nastrojowych, ludowych i frywolnych, które są popularne przez Josmę Selim we wszystkich centrach muzycznych, jak Wiedeń, Berlin, Paryż, Londyn etc. Bilety są do nabycia u J. Lipskiego, Słowkowska 6.

(—) **SMIERĆ NESTORA ANGIELSKICH AKTORÓW.** Z Londynu donoszą, że zmarł tam w 85 roku życia nestor angielskich aktorów sir Squire Bancroft. W 20 roku życia debiutował on w Birminghamie, a w r. 1865 wystąpił po raz pierwszy w Londynie. Poślubił on znakomitą również aktorkę Marję Wilton. W latach 1879—1885 Bancroft był dyrektorem teatru, ale już w r. 1885 pożegnał się ze sceną, uzbierawszy poprzednio ładny majątek. Odgrywał jednak w dalszym ciągu wybitną rolę, jako rzeczoznawca w sprawach teatralnych. Został też obrany przewodniczącym związku artystów dramatycznych, w r. 1897 otrzymał szlachectwo. Popularność Bancrofta ujawniła się w czasie jego pogrzebu, w którym wzięły udział nieprzeliczone tłumy.

(—) **PETLURA NA SCENIE.** Moskiewski teatr artystyczny ma w najbliższym czasie wystawić sztukę Bułhakowa „Biała gwardia", której treść stanowią wypadki z okresu Petlury. Rolę Petlury grać będzie znakomity aktor rosyjski Kaczałow.

(—) **„HAMLET" Z JAZZEM I „FAUST" Z FOXTROTTEM.** Z Birmingham w Anglji donoszą, że w tamtejszym teatrze imienia księcia Walli wystawiono „Fausta" Goethego w zmodernizowanej czacie. W czasie

© digitalizacja. mbc.malopolska.pl

Clotka Karola
DZIŚ w KINIE „SZTUKA" (75?

sceny na ulicy tańczono foxtrotta, chór męski pojawił się w bryczesach, żeński zaś w nowożytnych toaletach wieczorowych. Faust podpisywał układ z Mefistem wiecznem piórem, odmładzano go, dając mu do picia whisky, a pojedynek odbył się na używane obecnie w wojsku szable.

Niedawno również wystawiono w Hamburgu Thaliateater „Hamleta" w kostjumach XX stulecia. Ilustrację muzyczną stanowiła melodja jazza.

„AGNE" DRAMAT E. ERBENA. (Kr). Druga nagrodzona sztuka konkursowa (pierwsza: „Hetman Żółkiewski") p. t. „Agne" Erbena doznała na scenie T. Narodowego w Warszawie kompletnej porażki, a to częściowo z winy autora, który wziął starą fabułę o wdowie wojennej, której mąż wraca, by przerwać romans jej z innym. Mimo zadatków talentu, jest w sztuce mnóstwo usterek konstrukcyjnych i bardzo blada charakterystyka figur. Główna część winy spada jednak na grającą rolę tytułową p. Dulębiankę, która, jak krytyka stwierdza, „nie rozumiała kogo gra i zachowywała się jak histeryczka, wydająca z siebie jakieś nieskoordynowane akcenty".

„DUSZA KOBIETY W KRYTYCE PSYCHOLOGJI". Na powyższy, niezwykle interesujący i barwny temat wygłosi znany literat, Jan Pietrzycki, dwa publiczne wykłady w Kollegjum wykładów naukowych (Rynek 39) — we wtorek 4 bm. o godz. 7 wieczór; część I.: „Kapryse kobiet i logika kobieca", oraz we środę 5 bm. część II.: „Kobiety a poeci". — Wstęp 1 zł., dla kształcącej się młodzieży 50 gr.

NAJNOWSZE PROBY ŁĄCZENIA MUZYKI Z BARWAMI ŚWIETLNEMI. Wykład na ten temat wygłosi prof. dr. Zdzisław Jachimecki w Kollegjum Wykładów naukowych, Rynek gł. 39, w sobotę 1 bm. o godzinie 7-mej wieczór. Wykład będzie połączony z demonstracjami barw świetlnych i ilustracją fortepianową p. Meli Neuger-Feliksowej.

WIELKA REWJA POETÓW „LITARTU": Jerzego Brauna, Leona Kruczkowskiego, Adama Polewki, Janusza Stępowskiego i Witolda Zechentera, odbędzie się ostatnia w tym sezonie, w sobotę dnia 1 maja 1926 r. o godzinie 7 wieczorem w sali Kopernika Uniw. Jar. Wstęp 1 zł., akad. 50 gr. Do każdego biletu dołączany będzie bezpłatnie 7 nr. „Gazety Literackiej".

—0—

CO GRAJĄ DZISIAJ W KINACH?

Nowość: „Szmulek gałganiarz" (Jack Coogan).
Promień: „Wiejna rzeka" dram. w 7 akt. Stefana Żeromskiego.
Reduta: „Wiosenna rewja humoru" Buster Keaton.
Sztuka: „Clotka Karola" 10 aktów humoru (Charle Chaplin).
Uciecha: „Pat i Patachon, jako pogromcy wilków" (myśliwi).
Warszawa: „Zigano, władca z Monte Diavolo" (dwie serje razem).
Wanda: „Iwonka" z Jadwigą Smosarską.

—o—

Kronika żałobna.

ŚP. MAKSYMILJAN SCHMIDT, B. kierownik techniczny „Związku katolickich krawców", zmarł w Krakowie 29 kwietnia b. r. przeżywszy lat 70. Śp. Zmarły był jednym z pierwszych organizatorów ruchu współdzielczego krakowskiego rękodzieła i kupiectwa, dając inicjatywę do walki z wrogim interesom Polski napływem towarów obcych. Zmarły dzięki niezwykłym zaletom charakteru, cieszył się powszechnym szacunkiem i sympatją. Osierocił dwie córki: Paulinę Rycharską, wdowę po urzędniku magistr. i Marję, żonę odp. redaktora „Il. Kuryera Codziennego" Jana Stankiewicza, którym na tem miejscu składamy wyrazy serdecznego współczucia.

Ś. P. Z ZACHARSKICH KAROLINA ARETOWA, wdowa po dyrektorze gimnazjum w Wadowicach, zmarła w Krakowie, przeżywszy 83 lat. Wyprowadzenie zwłok z kaplicy na cmentarzu rakowickim nastąpi dzisiaj - b. m. o godzinie 5'30 popoł.

✝

Maksymiljan Schmidt

B. kierownik „Związku Katolickich Krawców"

zmarł 29 kwietnia po długich i ciężkich cierpieniach, zaopatrzony św. Sakramentami, przeżywszy lat 70.

W ciężkim smutku pogrążona żona, córki, zięć i wnuki zapraszają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych Zmarłego na obrzęd pogrzebowy, który odbędzie się w sobotę dnia 1 maja o godz. 4 popoł. z kaplicy na cmentarzu rakowickim — wprost na miejsce wiecznego spoczynku.

Nabożeństwo Żałobne

odbędzie się we wtorek dnia 4-go maja o godz. 8 zrana w kościele Najświętszej Panny Marji. 1753

✝

JÓZEF LELIWA SPŁAWIŃSKI

Inspektor kolei

przeżywszy lat 61, po długiej a ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, zasnął w Panu dnia 30 kwietnia 1926 r. Wyprowadzenie zwłok z kaplicy na cmentarzu rakowickim nastąpi w poniedziałek dnia 3 maja o godzinie 5-tej popołudniu, na który to smutny obrzęd opiekunowie i żona zapraszają Krewnych, Kolegów Przyjaciół i Znajomych Zmarłego.

Nabożeństwo żałobne

odprawione zostanie we wtorek dnia 4-go maja o godzinie 9-tej przed południem w kościele OO. Karmelitów na Piasku.

Pogłoski o planowanym napadzie na min. Zdziechowskiego.

Warszawa, 30 kwietnia.

Warszawska prasa prawicowa zamieszcza dziś wiadomości o rzekomo planowanym **napadzie na min. Zdziechowskiego.**

Rzecz miała się zdarzyć przed tygodniem w ub. piątek i wedle **relacji tych dzienników** przedstawia się następująco:

W czasie posiedzenia Rady ministrów kilka osób w mundurach wojskowych stało przed pałacem, co zwróciło uwagę służby. Po kilkugodzinnem oczekiwaniu grupa ta **udała się przed mieszkanie ministra przy ul. Smolnej.** Gdy o godzinie 10 wiecz. automobil ministra zajechał przed dom, ta sama grupa otoczyła automobil, lecz gdy wysiadł nie minister tylko naczelnik wydziału prasowego przew. Rady min. p. **Giedżyński, odstąpiła.** Po kwadransie w garażu zapytywał jeszcze pewien osobnik w mundurze wojskowym szofera p. min. Zdziechowskiego, **dokąd minister pojechał.**

„Warszawianka" twierdzi, że na domu ministra nalepiono kartkę z obelgami za zmniejszanie **budżetu wojskowego.**

Zwraca uwagę, że wiadomość ta ukazała się **tylko w pewnym odłamie prasy,** dopiero **po tygodniu.**

* * *

Prasa **innych** ugrupowań oświadcza, że wiadomość ta jest **wyssana z palca** i że ma **cele polityczne.**

Najważniejszym przedmiotem jest **wywiad z p. Giełżyńskim,** głównym bohaterem rzekomej afery i domniemanym **klasycznym** świadkiem. P. Giełżyński oświadczył, że **o całej rzeczy nic nie wie.**

Również **policja** zapewnia, że **nie doszły jej wieści o żadnem podobnem zajściu.**

* * *

Należy spodziewać się, że władze wyjaśnią sprawę. **Szerzenie niepokojących plotek** w czasach tak ciężkich, jak obecnie, jest **niedopuszczalne.** Jeśliby więc okazało się istotnie, że mamy do czynienia z bezpodstawnemi plotkami, należy oczekiwać energicznego wystąpienia powołanych czynników.

Życie, sąd i koniec osławionego bandyty.

Towarzysz groźnego Panicza, Panek — zawisł na szubienicy.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Rzeszów, 30 kwietnia. (K.). Godzina 7 rano; **okolica sądu** i ulice, wiodące w tym kierunku, **obstawione posterunkami policyjnemi. Przed gmachem sądu kordon wojska.**

W bramie sądowej **wojsko, parter** i **wejście** do sali **obstawione policją.** Sala zapełniona publicznością, a wśród obecnych ordynat hr. **Potocki** z pełnomocnikiem dyrektorem Hurejnem i **mnóstwo okolicznego ziemiaństwa.**

O godzinie 9'30 pociągiem pospiesznym z Warszawy **przyjechał kat Maciejewski,** który zajechał przed sąd w towarzystwie posterunkowego. Po otwarciu rozprawy, godzina 8'10, **wprowadzają oskarżonego Panka,** skutego na rękach i nogach kajdanami, które **zdejmują** z polecenia przewodniczącego na **czas rozprawy.**

Bandyta Panek (1) i jego kochanka (2), oraz kochanka „Panicza".

Prokurator oskarża tylko o napad rabunkowy z bronią w ręku na dom Franciszka Kluza pod Łańcutem.

Panek przyznaje się do szeregu zabójstw, rabunków, kradzieży, włamań, zgwałceń i zbeszczeszczenia religji przez [illegible] monstrancyj.

Zarzut obrony o niewłaściwość sądu doraźnego, ponieważ rabunek **nie był wykonany,** tylko usiłowany, **nie odnosi skutku.** Tak samo zarzut, że oskarżony jest **umysłowo i płucnie chory.**

Straszne czyny swoje tłómaczy nędzą.

Oskarżony **tłumaczy swoje czyny nędzą.** Ojciec jego miał 7 morgów gruntu i 7-ro dzieci, z których **żadne nie chodziło do szkoły.** Od **roku 1915** pozostawał w **wojsku na froncie. Trzy razy ranny.** W październiku w roku 1918 przewrót zastał go w Odessie.

Po powrocie zamieszkał u **brata w Węgliskach,** gdzie **nawiązał stosunek z K. Chmielową,** której mąż przebywa w Ameryce. **Chmielowa została aresztowana wspólnie z Pankiem.**

Początek zbójeckiego żywota.

„Panicza" poznał w 1921 roku przez swoją **siostrę Zofję, również aresztowaną,** z którą „Panicz" miał stosunek.

W roku **1921** przyszedł do niego **Panicz z Kochmanem, zabitym już obecnie bandytą,** i zaproponował mu **udział w bandzie.**

Pierwszy raz brał udział w kradzieży z włamaniem u Walentego Szury w Kopaniu. Następnie u Jana **Muchy,** który to dom wskazuje trzecia obca osoba.

Przez cały czas **mieszkali w lesie obok Dąbrówki,** skąd trzy razy napadali na gospodarstwo **Gwizdaka.** Ponieważ w tym czasie zaczął się im grunt palić pod nogami, wynieśli się do **odleglejszych lasów,** gdzie całą **zimę przemieszkali w wykopanych w ziemi schroniskach.**

Następuje **napad na kobietę nieznanego nazwiska,** która wróciła z Ameryki, **obrabowali ją zupełnie,** a **domostwo podpalili. Następnie obrabowali Jana Filipa,** którego wskazała im **służąca** Panicza. Z powodu ciągłych osaczań przez policję, **przenieśli się do Żychlina koło Kutna,** gdzie zamieszkali.

Po pochyłej równi występku na dno zbrodni i zwyrodnienia.

Stąd zapuszczają się pod Dynów i Przeworsk, a 27 maja 1923 roku, spotkawszy na drodze w kierunku Dynowa w lasach **dyrektora lasów, Chrzanowskiego, zastrzelili go i zrabowali mu 682 zł.** i zegarek. W tym czasie następuje **pierwszy napad na dom Kluza.** Kluza **obrabowali.**

W kilka dni później napadli **na plebanję w Grodzisku.** Ksiądz bronił się strzelbą. Strzelbę wyrwali, **zrabowali monstrancję,** cały szereg **formularzy i pieczątkę.** Od tego czasu **posługują się fałszywymi dokumentami,** które **fałszuje Panicz.** Monstrancję zakopali w lesie w Zalesiu, lecz obcy złodzieje ją ukradli.

W **grudniu 1923** roku **napadli na posterunkowego,** który ich chciał aresztować i legitymować i **zastrzelili go. Pod Sieniawą zamordowali we dwójkę z Paniczem innego posterunkowego P. Państw.,** któremu zabrali mundur. Od tego czasu **Panicz figurował w mundurze posterunkowego.** Stąd przenieśli się do **lasów na Kopaniu** i w drodze **zabili i obrabowali żyda Sontaga.**

Na drodze z **Sokołowa** do **Raniżowa** napadli we trójkę ze znanym bandytą **Matuszem na furę żydów,** których obrabowali, przyczem **zamordowali Gintla i Amsterdama.** Przy tej sposobności **pozabierał Panicz żydom hałaty, w które się przebierał.**

Dnia 9 września 1924 r. napadli **na dom w Korniaktowie,** w którym mieszkała tamtejsza nauczycielka, a u której był w gościach **inżynier i dwie obce panie.** Całe to towarzystwo zamknęli w piwnicy, a po obrabowaniu **wyciągnęli ze sobą dwie kobiety,** z których młodszą Panicz zgwałcił, starszej po godzinnej walce udało się obronić Pankowi.

W tym czasie **podczas napadu na leśniczego** ordynata Potockiego **Panek,** który strzelał do niego **zranił mimowoli Panicza, stąd kilkumiesięczne leczenie i odpoczynek i brak napadów.**

W maju 1925 napadli na żyda nieznanego nazwiska pod Rzeszowem, **zrabowali mu 5550 zł.** W tym czasie wyjeżdżają **do Moszczenicy koło Piotrkowa i**

kupują dom w Koluszkach.

Przed dwoma tygodniami przybył wraz z Paniczem z Koluszek i wysiedli w Rogoźnie, skąd poszli do lasu, gdzie mieli **zakopany karabin** wraz z nabojami, a nadto **każdy miał rewolwer.**

Koniec bandyckiego szczęścia.

Nocy następnej napadli na domostwo Kluza. Przed wejściem do Kluza **otruli strychniną psa, którego powiesili.** Bagnetem poważyli okno i weszli do mieszkania Kluza. Kluz od czasu ostatniego napadu w roku 1921 urządził dom swój **jak twierdzę.** Wszystkie pokoje były pozamykane osobno. Obudziło go **szarpnięcie drzwi.** Na pytanie, czego chcą, **odpowiedzieli, że bandyci.**

Wywiązuje się **wzajemna strzelanina,** w czasie której **Kluz zranił Panicza w nogę. Panicz zaś zranił dziecko Kluza w rączkę.**

Po dłuższym upływie czasu, kiedy nastąpiła cisza, Kluz wszedłszy z mieszkania, zobaczył w **kałuży krwi trupa Panicza z przestrzeloną skronią. Panek zeznał, że Panicz sam się zastrzelił.** Nie zrabowali u Kluza nic, jakkolwiek miał 200 dolarów uzyskanych ze sprzedaży gruntu.

Panek **wyjechał natychmiast do Łodzi i w drodze z Koluszek został aresztowany.**

O godzinie 11'40

zapadł wyrok zasądzający Panka na karę śmierci przez powieszenie.

Po godzinie nadeszła z Warszawy odpowiedź

odmawiająca ułaskawienia.

W tej chwili

wykonał wyrok kat

w asystencji dwóch pomocników. **Śmierć nastąpiła po trzech minutach.** Wyrok przyjął Panek **spokojnie,** jak również spokojnie szedł pod szubienicę.

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Spokój na 1-go maja w Warszawie zapewniony.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 kwietnia. (Kd.) Władze bezpieczeństwa w Warszawie przedsięwzięły wszelkie środki, ażeby dzień 1 maja, w którym szereg organizacyj robotniczych organizuje manifestacje, **nie został zakłócony ekscesami i burdami ulicznemi.**

Od kilku dni policja polityczna przeprowadzała **rewizje i aresztowania wśród wybitnych członków centralnego komitetu komunistycznej partji i związku młodzieży komunistycznej.** Wczorajszej nocy **aresztowano około 100 osób ze związku młodzieży komunistycznej.** Aresztowania te dają gwarancję, że tłumy, które wylegną jutro na ulice, **nie znajdą podburzających prowodyrów.**

Prócz tych zapobiegawczych środków, władze bezpieczeństwa **zmobilizowały wszystkie siły policyjne i sprowadziły z Pomorza kilkuset policjantów.** Między innymi policja warszawska zostanie **zaopatrzona w lżawiące granaty,** któremi w razie potrzeby rozpraszać będzie tłum. Siły policyjne zostaną w tym dniu tak rozstawione, **ażeby każde usiłowanie wywołania ekscesów zostało w zarodku stłumione.** Władze bezpieczeństwa nie przypuszczają, ażeby dziś doszło do ekscesów większych rozmiarów **i liczą na rozwagę i spokój publiczności.** Policja otrzymała polecenie rozpraszania wszelkich nielegalnych, niezameldowanych pochodów i manifestacyj, **oraz przeciwstawi się możliwym wystąpieniom pewnych grup, które zapowiedziały w odezwach swoich, ażeby członkowie wystąpili rzekomo po stronie policji.**

Według posiadanych informacyj, dotychczas zameldowały pochody w dniu dzisiejszym **i otrzymały na nie pozwolenia** następujące stronnictwa: **P. P. S., Niezależna Socjalistyczna Partja Pracy** (Drobnerowcy). **Bund, Poale-Sion.** W dniu jutrzejszym wszyscy członkowie klasowych zawodowych Związków robotniczych w myśl uchwał tych związków **nie przystąpią do pracy.** Jedynie instytucje użyteczności publicznej, jak **wodociągi, gazownia, elektrownia** oraz **koleje są zwolnione od tego nakazu.**

W tramwajach sytuacja przedstawia się w ten sposób, że **członkowie klasowego Związku nie przystąpią jutro do pracy,** natomiast członkowie Związków **chrześcijańskich Zjednoczenia Polskiego (NPR.)** w myśl uchwał swych związków **dziś będą pracować.** Prawdopodobnie też **część tramwajów będzie dziś kursować.**

Także w województwie lwowskiem spokój pewny.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Lwów, 30 kwietnia. (C) W związku ze świętem robotniczem, oraz celem uniknięcia jakichkolwiek niespodzianek, władze bezpieczeństwa zastosowały na terenie województwa lwowskiego wszelkie środki ostrożności. Zarządzenia te pozwalają mieć nadzieję, że święto robotnicze odbędzie się w największym spokoju. Jednym ze środków ostrożności, zastosowanych przez policję, jest przeprowadzenie **masowych aresztowań wśród komunistów w całem województwie oraz perlustracja i aresztowanie złodziei oraz opryszków wszelkiego gatunku. Ogółem aresztowano w ostatnich dwóch dniach 60 tego rodzaju osobników.**

Senat przyjął bez zmian prowizorjum budżetowe.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 30 kwietnia. (Wal). Na wstępie piątkowego **posiedzenia Senatu** miano dyskutować nad znaną **interpelacją** senatorów klubów: **Z. L. N., Ch. D. i części Piasta** w sprawie stosunków w armji.

Interpelacja w sprawach wojskowych odesłana do komisji.

Sen. **Zdanowski** (Z. L. N.) przypomniał że 22-go kwietnia ukazała się w prasie **odpowiedź min. Żeligowskiego na omawianą interpelację,** a chociaż wówczas odbywało się posiedzenie Senatu, jednakowoż odpowiedź **ze względów formalnych** nie mogła być dyskutowaną. Ponieważ obecnie powraca się do tej sprawy, a w odpowiedzi pana ministra są **momenty polityczne,** przeto jest wskazanem, aby przed omówieniem tej sprawy na plenum **przekazać ją komisji.**

W tej myśli mowca stawia wniosek.

Sprzeciwia się temu sen. Woźnicki (Wyzwolenie), który jest zdania, że **nie należy stwarzać precedensów przeciwnych regulaminowi** za każdym razem, gdy to jest wygodne w którejkolwiek stronie Izby. Regulamin i konstytucja **przewidują rozprawę nad interpelacjami i odpowiedziami nie na plenum,** lecz na komisjach.

Marszałek **Trąmpczyński nie podziela tego poglądu, gdyż Senatowi przysługuje przekazanie każdej sprawy, a więc i tej, do komisji.**

W głosowaniu **Senat uchwalił wniosek o odesłanie do komisji.**

Optymizm referenta.

Następnie sen. **Buzek** (Piast) referował **prowizorjum budżetowe na maj i czerwiec.** Wskazuje na to, że **podstawowe dochody nie są pozbawione zdolności rozwojowych in plus.** Natomiast **zmniejszyły się dochody z przedsiębiorstw państwowych,** jak również **dochody administracyjne ministerstwa skarbu, gdyż nie bito bilonu.**

Rozwój **dochodów w pierwszym kwartale** upoważnia **do pewnego optymizmu** na kwartał drugi, zwłaszcza, że preliminowane dochody są **realne.**

Deficyt budżetowy pierwszego kwartału pokryto całkowicie **z zapasów kasowych.** Sposób pokrycia deficytu **na kwartał drugi,** dopóki nie uchwalono ustaw sanacyjnych, jest tylko jeden, bilon.

W razie uchwalenia ustaw sanacyjnych **problem równowagi budżetowej w przyszłym roku będzie osiągnięty,** jeżeli nie zajdą jakieś **niespodzianki.** Mogłyby one grozić ze strony **wzrostu cen,** okazuje się jednak, że poprzednia **zwyżka dolara nie wielki stosunkowo pociągnęła wzrost cen.** a zawdzięczamy to temu, iż **nie powiększono inflacji,** że **ustalono płace urzędnicze,** że **nie waloryzowano ceł.** a wreszcie temu, że **ceny za granicą nie poszły w górę.** Należy sobie życzyć, żeby rząd prowadził tę politykę.

Koło żydowskie przeciw prowizorjum.

W dyskusji, jaka następnie się wywiązała, pierwszy zabrał głos sen. **Rotenstreich** (Koło żydowskie), który twierdzi, że emisja bilonu jest to **podatek inflacyjny,** nałożony na najbiedniejszą ludność. Mówca **krytykuje politykę** min. **Zdziechowskiego, analizuje** krytycznie **gospodarkę w państwowych przedsiębiorstwach,** poczem poświęca dłuższy ustęp działalności min. oświaty **St. Grabskiego,** atakując go ostro za jego zarządzenia. W konkluzji oświadcza, iż **do rządu tego,** który sam do siebie niema zaufania, bo już 4-go maja będzie musiał odejść, klub jego również **nie może mieć zaufania.**

Sen. **Woźnicki** (Wyzwolenie) mówi, iż minister skarbu zakończył przemówienie zwrotem że bez zaufania do rządu niema sanacji, ale **nie wskazał, jak rząd do tego zaufania dojdzie.** Klub **„Wyzwolenia" w swym braku zaufania do rządu** nie jest już odosobniony.

Minister skarbu zapowiedział, że **4-go maja poda się** wraz z całym gabinetem **do dymisji,** lecz **plan,** który rozwinął przed nami, jest **nakreślony na rok lub dwa.** Można się nad nim zastanawiać dopiero wówczas, **gdy przyjdzie normalnie utworzony rząd,** lecz teraz **odmawiamy mu zaufania** i głosujemy **przeciw prowizorjum.**

Sen. **Krzyżanowski** (Klub Pracy) w wyniku swoich wywodów oświadcza, iż jego klub **uważa politykę ministra skarbu za szkodliwą,** nie chcąc równocześnie stwarzać stanu ex lex, **wstrzyma się od głosowania nad prowizorjum.**

Na tem **dyskusję zamknięto.**

Wynik głosowania.

W **głosowaniu Senat przyjął prowizorjum budżetowe bez zmian,** jak również rezolucję sen. Adelmana.

Ustawa o popieraniu przemysłu cynkowego przyjęta.

Po przerwie obiadowej Senat przystąpił do rozważania **ustawy o popieraniu przemysłu cynkowego.**

Referował senator **Popowski** (Z. L. N.).

Po dyskusji, w której zabierali głos sen. **Krzyżanowski** (Klub pracy) i sen. **Posner** (P. P. S.) w głosowaniu **przyjął Senat ustawę.**

Pragmatyka nauczycielska uchwalona.

Następnie sen. **Kasznica** (Ch. N.) zreferował projekt ustawy **o stosunkach służbowych nauczycieli.** W projekcie sejmowym komisje senackie dokonały **wielu zmian.** Mowca przedstawia Izbie te zmiany, **uzasadniając ich konieczność.**

Sen. **Kaniowski** (Piast) odpiera zarzuty, czynione polskiemu nauczycielstwu i podkreśla jego działalność kulturalną i zaznacza, że sam miał być referentem tej pragmatyki z ramienia komisji oświatowej, lecz z powodu przeprowadzenia w niej tez sprzecznych z jego poglądami **referat złożył.**

Sen. **Nowak Stanisław** (Wyzw.) oświadcza, iż wprawdzie ustawa ma **swoje dobre strony,** niemniej jednak zawiera **bardzo wiele błędów a komisje senackie pogorszyły znacznie** projekt sejmowy. Sen. **Nowak** kończąc swe przemówienie prosi **o przywrócenie ustawie brzmienia sejmowego,** to jest **odrzucenie wszystkich poprawek** komisyj senackich względnie tych, które zmieniają te ustawę.

Po przemówieniach sen **Thulliego** (Ch. D.), **Orlińskiego** (Z. L. N.) **Kopcińskiego** (P. P. S.), przystąpiono do **głosowania.**

Przed głosowaniem marszałek wyraził ubolewanie, że wniesiono **tyle poprawek do ustawy** podczas posiedzenia, co ogromnie utrudnia i komplikuje głosowanie. Do ustawy, liczącej 165 artykułów, komisje senackie oraz poszczególni senatorowie wnieśli **kilkaset poprawek, poprawek do poprawek,** załączników i wniosków mniejszości.

Z ważniejszych zmian, przyjętych przez senat, przyjęto **poprawkę mniejszości sen. Kaniowskiego,** nadającą po **trzech latach stałej służby tytuł profesora nauczycielowi stałemu, posiadającemu studja wyższe.** Dalej przyjęto **poprawkę sene. Szebekównej** (Z. L. N.), iż nauczyciel powinien w życiu publicznem i prywatnem **jednać sobie szacunek** rodzin, młodzieży szkolnej bez różnicy społecznego ich stanowiska, narodowości, wyznania i poglądów politycznych.

Przyjęto dalej wniosek **sen. Thulliego** (Ch. D.) aby **odpowiedzialność za przekroczenia służbowe ulegała przedawnieniu po 5 latach,** a nie po 3, jak to było pierwotnie.

W ten sposób **ustawa została załatwiona.** Na tem wyczerpano porządek dzienny. Następne posiedzenie 12 maja.

—0—

Komisja sejmowa w obronie P. D. U. W.

Warszawa, 30 kwietnia. (Wir.) Sejmowa podkomisja administracyjna rozważała wnioski, dotyczące działalności **Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.** Przed przystąpieniem do głosowania wysłuchano opinji **prezesa P. D. U. W. Doermana,** tudzież przedstawiciela ministerstwa skarbu dra **Grubera.** W głosowaniu przyjęto wniosek posła **Dymowskiego** (Ch. D.), wzywający rząd do przedłożenia projektu zmiany ustawy, mocą której przyznawanoby ubezpieczonym zwroty do 30% i udzielano premji w formie procentowych obniżek wkładek grudniowych. Dalej przyjęto wniosek, wzywający do lokowania bieżącej gotówki w Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku Rolnym, P. K. O. i w Banku Komunalnym Wnioski p. **Putka,** zmierzające do zdyskredytowania P. D. U. W. — **komisja odrzuciła.**

Przemówienie min. Zdziechowskiego.

Z kolei zabrał głos minister skarbu **Zdziechowski:**

— Ustawa o prowizorjum budżetowem jest **tylko fragmentem ustaw,** wniesionych przez rząd na **przełomie okresu deficytu budżetowego i zupełnej równowagi,** która powinna się zacząć **od 1 lipca,** jeżeli wniesione ustawy **szybko** będą przyjęte.

Gdy powstawał rząd koalicyjny **tempo deficytu było bardzo wielkie,** wynosiło **80 miljonów w ciągu dwóch miesięcy.** Byłoby więc **naiwnem przypuszczenie, że zrównoważenie** będzie można osiągnąć **w krótkim czasie i dlatego od 1 listopada do czerwca** postępuje to **stopniowo,** gdyż usunięcie deficytu przekraczającego **25 proc. wydatków** jest procesem **bardzo skomplikowanym.**

Zapomina się jednak, że już **w grudniu rząd zmniejszył wydatki o 194 miljony, które są jeszcze do pokrycia, ale owe 194, których pokrycie już jest faktem dokonanym.**

Następnie minister omawia **oszczędności,** jakie zostały uzyskane w poszczególnych resortach ministerjalnych. Dalej zastanawia się nad sprawą **bilansu handlowego,** omawia **stan rachunków w Banku Polski,** oświetla **kwestję bezrobocia i kosztów produkcji,** omawia **emisję bilonu i kredytów zagranicznych.**

Pożyczka Ligi Narodów to kontrola obca nad budżetem państwa.

W tej ostatniej sprawie stwierdza, że uzyskanie równowagi budżetowej **byłoby możliwe przy pomocy pożyczki zagranicznej drogą zwrócenia się do Ligi Narodów.**

Mówiono wówczas, że dążenie do równowagi budżetowej **własnemi siłami** jestto program dłuższego **„dziadowania".**

„Otóż muszę oświadczyć — mówi minister — że jeżeli **kapitał zagraniczny ma dziś przybyć do Polski,** to musiałby mieć **gwarancję** nietylko pod względem **kapitału, odsetek i amortyzacji,** lecz także gwarancję **ciągłości wykonania pewnego planu gospodarczego,** a oczywiście także dodatkowo **kontrolę nad budżetem państwa".**

Konieczność zaufania wewnętrznego.

Minister twierdzi, że wszystkie wysiłki, zwrócone ku osiągnięciu równowagi i w zakresie oszczędności **musiałyby pójść na marne,** jeżeli nie da nam się odtworzyć **zaufania wewnętrznego.**

Polska ma zatem przed sobą zagadnienie **stworzenia takich warunków politycznych,** aby plan finansowo-gospodarczy, mogący zdobyć zaufanie zagranicy mógł być **w całości wykonany.**

Dalsza dyskusja.

Sen. **Adelman** (Ch. D.) omawiając sprawę przeprowadzenia **oszczędności administracyjnych** w państwie i nawiązując tę sprawę **do komisji trzech** z p. **Bobrzyńskim** na czele zgłasza w imieniu swego klubu następującą rezolucję:

„Senat wzywa rząd, aby **jak najspieszniej przystąpił do reorganizacji władz państwowych** a to celem zrównoważenia budżetu i **przyspieszenia stabilizacji pracowników państwowych".**

Senator Posner (P. P. S.) krytykuje plany min. Zdziechowskiego i oświadcza w konkluzji, że klub jego będzie głosował **przeciw ustawie.**

Ile dochodu przyniósł skarbowi monopol tytoniowy?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 30 kwietnia. (Wir.) **Monopol tytoniowy** wpłacił do centralnej kasy państwowej **w styczniu 17 milj. zł., w lutym i marcu po 18 milj. zł., w kwietniu zaś 19 milj. zł.** W ciągu pierwszych czterech miesięcy monopol tytoniowy dał **72 milj. zł. dochodu,** a nadto monopol wpłacił w kwietniu odsetki i ratę amortyzacyjną pożyczki włoskiej **7,5 milj. zł.**

W tym samym okresie roku zeszłego dochody skarbu państwa z monopolu tytoniowego **wyniosły 50.3 miljona zł.**

W latach poprzednich (przed wprowadzeniem pełnego monopolu tytoniowego) **roczny dochód** w monopolu i opodatkowania wyrobów w fabrykach prywatnych dał w ciągu czterech miesięcy w r. 1922, **14,4milj. zł.,** w r. 1923 **9.8 milj. zł.,** a w 1924 **24.4 milj. zł.**

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Jak wygląda nowy projekt ustawy o naczelnych władzach wojskowych.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 kwietnia. (Wat.). **Rada ministrów** na dzisiejszem popołudniowem posiedzeniu omawiała przedewszystkiem obszerne sprawozdanie specjalnej **komisji trzech**, mianowicie premjera **Skrzyńskiego**, min. spraw wojsk. **jen. Żeligowskiego** i min. sprawiedliwości **dra Piechockiego.**

Komisja ta na zasadzie uprzednio uchwalonych tez w odpowiedzi na pismo **Prezydenta Rzeczypospolitej**, dotyczące jego uprawnień, jako **naczelnego zwierzchnika sił obronnych państwa, opracowała projekt ustawy o naczelnych władzach obrony państwa.** Projekt ten poddano dziś **szczegółowej dyskusji**, w której zabierali głos **wszyscy ministrowie**, przyczem wprowadzono **drobne poprawki stylistyczne.**

Wszystkie główne zasady projektu przyjęto. Z uwagi jednakże na ważność tej sprawy, **projekt powyższy będzie uchwalony w ostatecznej formie na następnem posiedzeniu Rady ministrów**, prawdopodobnie w nadchodzący wtorek.

Jak to już podawaliśmy, projekt powyższej ustawy składa się **z 10-ciu artykułów i ma charakter ramowy.** Główne artykuły projektu dotyczą. 1) **Uprawnień Prezydenta Rzeczypospolitej**, jako naczelnego zwierzchnika sił zbrojnych państwa. W myśl projektu Prezydent **jest naczelnym dowódcą sił zbrojnych państwa w czasie pokoju** i wykonuje swą władzę **przez ministra spraw wojskowych.** Na wypadek wojny **Prezydent mianuje naczelnego wodza.**

2) Projekt **rozszerza znacznie kompetencje generalnego inspektora armji.** Podlegają mu bowiem nietylko te dziedziny pracy sztabu generalnego, które są związane ściśle z prowadzeniem wojny, lecz również **całokształt prac sztabu generalnego. Generalny inspektor jest przewidziany na wypadek wojny na naczelnego wodza i podlega ministrowi spraw wojskowych.**

3) Projekt stwarza **„Radę obrony Państwa"**, której przewodniczącym jest **Prezydent Rzeczypospolitej**, a w skład jej wchodzą **wszyscy ministrowie i generalny inspektor armji.** Rada jest **organem opiniodawczym** w sprawach, dotyczących obrony Państwa.

Projekt ustawy o policji.

Rada ministrów przyjęła nadto po dłuższej dyskusji **projekt ustawy o policji państwowej.** Projekt wprowadza **jednolity ustrój policji na obszarze całego państwa, znosi dotychczasową policję polityczną** i określa wyraźnie **kompetencje władz administracyjnych w tej dziedzinie.** Między innemi projekt ustawy kładnie duży nacisk **na lepsze**, niż dotychczas, **wynagrodzenie dla rodzin policjantów**, którzy podczas służby zginęli, albo stali się niezdolnymi do pracy. Projekt powyższy wnosi pewne poprawki do projektu **dra Bobrzyńskiego.**

(W związku z ostatnią tą wiadomością, patrz notatkę na str. 6-tej).

* * *

„Wszystko idzie ku najlepszemu rozwiązaniu".

Po posiedzeniu Rady ministrów, przedstawiciel „I. K. C." zwrócił się do opuszczającego salę posiedzeń p. premjera **Skrzyńskiego** z uprzejmą prośbą o poinformowanie co do wyniku obrad w sprawie ustawy o organizacji naczelnych władz obrony Państwa.

Pan premjer odpowiedział: **„Mogę pana zapewnić, że wszystko idzie ku najlepszemu rozwiązaniu".**

Na pytanie: **„Co mianowicie?"** pan premjer odparł ze znaczącym uśmiechem:

„Bardzo wiele rzeczy".

Przerwa w rokowaniach o przyszły rząd.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 kwietnia. (Wir.). Prowadzone dotychczas **rozmowy pomiędzy przywódcami stronnictw sejmowych**, co do charakteru, jaki ma mieć przyszły rząd, **nie dały rezultatu konkretnego.** Zapisać należy, że wciąż jeszcze **kwestja gabinetu koalicyjnego była rozważana**, jak z drugiej strony, jako odpowiednik do takiego gabinetu rozważano **ewentualność rządu silnych ludzi.**

W obradach następuje obecnie **trzydniowa przerwa z uwagi na to**, że przywódcy klubów sejmowych przeważnie się rozjeżdżają. Powrotu ich należy się spodziewać na dzień **3-go względnie 4-go maja.** Do tego, więc czasu dalsze pertraktacje można uważać za wstrzymane.

Samorządy otrzymają nowe kredyty dla złagodzenia bezrobocia.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 kwietnia. (Wir). Dziś odbyło się w ministerstwie robót publicznych posiedzenie **komitetu Rady ministrów dla złagodzenia bezrobocia i rozdziału kredytów**, przeznaczonych na ten cel na miesiąc maj.

W posiedzeniu uczestniczyli: min. **Raczkiewicz**, min. **Chądzyński**, kierownik ministerstwa pracy i opieki społecznej **Jankowski**, kierownik ministerstwa robót publicznych **Rybczyński**, podsekretarz stanu **Popławski**, delegaci ministerstwa rolnictwa i przemysłu i handlu. Przewodniczył p. **Rybczyński.**

Rozdziału dokonano w ten sposób, że **wszystkie samorządy, które korzystały z pożyczek w kwietniu, otrzymają i na maj dalsze kredyty częściowo zwiększone.** Nadto ustalone zostały **inne miejscowości**, dotychczas akcją nieobjęte. W tym celu wstawiono szereg takich przedsiębiorstw, które w ciągu maja dostarczą większej ilości zamówień **przemysłowi hutniczemu na Górnym Śląsku.** Ogółem rozdzielono **na pożyczki i roboty państwowe kwotę 4 milj. zł.** Odnośne **kredyty będą otwarte natychmiast.** Następne posiedzenie odbędzie się około 15 maja.

Działalnością Państw. Banku Rolnego zajmie się prokuratorja.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 kwietnia. (Wir.) Kierownik ministerstwa robót publicznych na skutek sprawozdania Najwyższej Izby Kontroli o **działalności Państwowego Banku Rolnego** uznając, że stwierdzenie, **kto ponosi winę za niekorzystną sprzedaż majątku Strzelce**, nie jest możliwe bez przeprowadzenia **śledztwa sądowego**, skierował sprawozdanie Najwyższej Izby Kontroli do prokuratorji.

Jak wiadomo, minister skarbu **Zdziechowski** właśnie z tego powodu **zawiesił swego czasu prezesa Rady Nadzorczej Banku Rolnego, Wilkońskiego.**

—0—

Zapowiedź sensacyj w związku z wznowionem śledztwem w sprawie lwowskiego zamachu.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Lwów, 30 kwietnia. (C). W związku ze **wznowieniem śledztwa w sprawie zamachu na Prezydenta Rzeczypospolitej Wojciechowskiego** nie przestają dzienniki żydowskie omawiać skąpe na razie wiadomości, dotyczące urzędowego śledztwa sądowego. Wedle doniesień z ostatniej chwili, ministerstwo sprawiedliwości zamierza wydelegować do Lwowa specjalnego urzędnika ministerstwa. Równocześnie te same pisma donoszą, iż wedle ich informacyj, należy oczekiwać w najbliższym czasie w związku z toczącem się śledztwem **sensacji, „o jakiej się we Lwowie nie śniło".**

Proces ukraińskiej bojówki politycznej odbędzie się w czerwcu we Lwowie.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Lwów, 30 kwietnia. (C). **W pierwszych dniach czerwca** rozpocznie się mniej więcej 3-tygodniowa **rozprawa polityczna**, której charakter przekracza mocno normalne rozmiary tego rodzaju procesów. Oskarżenie będzie popierał prokurator **Gürtler**, bronić mają **dr. Hankiewicz i dr. Szuchiewicz.** Proces wytoczony jest **organizacji politycznej ukraińskiej, która dla celów sabotażowych popełniała rabunki, specjalnie w urzędach państwowych.**

Do rozprawy powołanych będzie około **100 świadków.** Treść aktu oskarżenia przed rozpoczęciem rozprawy jest **tajna**, wobec czego opublikowanie jej jest ustawowo niedozwolone. W każdym razie tyle tylko można powiedzieć, że **sprawa łączy się ściśle z rabunkiem o charakterze niezwykle brawurowym**, dokonanym w roku ubiegłym w jasny dzień **na karetkę pocztową, wiozącą pieniądze z głównej poczty na dworzec lwowski.**

W pierwszej chwili władze aresztowały **konwojentów**, ale po krótkim czasie w braku dowodów winy, dochodzenia przeciwko nim **zastanowiono.**

Wówczas policja polityczna wyszła z założenia, że **napad został dokonany przez konspiracyjną bojówkę polityczną, w tym wypadku specjalnie ukraińską, w celu zasilenia finansów organizacji**, na wzór dawnych bojówek postępujących w ten sposób na terenie imperjum rosyjskiego. W ślad za tem, przeprowadzono szereg aresztowań i po kilkumiesięcznem śledztwie wygotowano **niezwykle obszerny akt oskarżenia**, zawierający 143 strony bitego pisma maszynowego. Ponieważ oskarżeni są Rusinami, zgodnie z ich życzeniem i w myśl ustawy językowej, **akt oskarżenia wygotowany został i w języku polskim, jako państwowym i w języku ruskim.**

Na ławie oskarżonych zasiądzie **12 osób: Włodzimierz Lupul**, lat 20, absolwent seminarjum nauczycielskiego, zamieszkały w Kałuszu, **Iwan Pasławski**, lat 31, absolwent gimnazjalny z Lubaczowa, **Mikołaj Bihun**, lat 24, student filozofji z Pragi, **Jarosław Baranowski**, lat 18, student politechniki lwowskiej, **Roman Baranowski**, lat 20, student politechniki lwowskiej, **Włodzimierz Szumski**, lat 26, absolwent gimnazjalny z Doliny, **Mikołaj Kowalysko**, lat 27, student medycyny we Lwowie, **Antoni Medwid**, lat 30, absolwent szkoły wydziałowej w Dolinie, **Mikołaj Jasiński**, lat 26, absolwent gimnazjalny w Stanisławowie, **Andrzej Olyński**, lat 25, słuchacz prawa w Poznaniu, **Dymitr Dubaniewicz**, lat 26, ślusarz zam. we Lwowie i **Antoni Stefaniszyn**, lat 29, publicysta ruski we Lwowie.

Sprawa jest **niesłychanie sensacyjna**, tembardziej, że łączy się także z uprawianem szpiegostwem na szkodę Polski i w tym celu **powołani zostali do rozprawy rzeczoznawcy polskiego sztabu generalnego.**

Ponadto wskutek szeregu rabunków, popełnionych w urzędach państwowych przez powyższą bandę, **skarb państwa poniósł straty na przeszło pół miljona zł.**

Będzie to **jeden z największych procesów politycznych ostatnich lat.** Stoi on pozatem do pewnego stopnia w związku ze **sprawą szpiegostwa słynnej samobójczyni Besarabowej.**

Proces o nadużycia w marynarce w czerwcu.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 kwietnia. (Kd). Sprawa komandora **Bartoszewicza** i admirała **Porębskiego o nadużycia w marynarce wojskowej odbędzie się w czerwcu br.**

Przed wyrokiem w procesie o nadużycia poborowe.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 kwietnia. (Kd) W dniu dzisiejszym przemawiał pierwszy prokurator **Nissenson**, replikując na wywody obrońców. Dłuższy okres czasu poświęcił oskarżyciel publiczny **zwalczaniu wytoczonych przez obronę motywów prawnych przeciw skazywaniu oskarżonych z artykułów, do których zakwalifikował prokurator przestępstwa oskarżonych.** Popołudniu replikowali po kolei poszczególni obrońcy, wykazując słuszność swoich wywodów zarówno prawnych, jak i praktycznych. Między innymi przemawiali adwokaci **Brokman, Perzyński, Szurlej, Sterling, Eborowicz** i inni. **Wyrok spodziewany jest w sobotę**, względnie, o ile sąd ze względu na kilkadziesiąt pytań w stosunku do wszystkich oskarżonych zechce poświęcić dłuższy przeciąg czasu na naradę, **wyrok ogłoszony będzie we wtorek.**

Badanie świadków w procesie Illinicza trwa.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 kwietnia. (Kd.). W ciągu dnia wczorajszego **badano przy drzwiach zamkniętych świadków obwodowych**, głównie jednakże świadków oskarżonego Włodzimierza Illinicza. Zeznawał m. in. Medard **Downarowicz**, były minister spraw wewnętrznych i adwokat płk. **Wyrostek.** Wiceminister spraw wewnętrznych w ukraińskim rządzie Petlury **Henryk Józewski**, uchodzący za przyjaciela Illinicza z czasu pobytu jego na Ukrainie, **nie zjawił się na rozprawie**, ku wielkiemu zmartwieniu obrony.

W kuluarach sądowych podawano sobie z rąk do rąk **fotografję zjazdu „Wyzwolenia"**, na której **obok Dąbskiego figurują: Illinicz i Kruk-Strzelecki.** Jak donosi pozatem dzisiejsza prasa warszawska, znaleziono w toku śledztwa **weksle z podpisem oskarżonego Illinicza.**

—0—

Morderca ś. p. Lindego pod obserwacją psychjatrów.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 kwietnia. (Kd). Prokuratorja wojskowa **zarządziła oddanie sierżanta Ćmielewskiego, zabójcę ś. p. Huberta Lindego pod obserwację psychjatrów**, powstała bowiem **wątpliwość co do normalności jego stanu umysłowego.**

—0—

Propozycja pożyczki, której nie uczyniono

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 kwietnia. (Wat.). Dziś w sferach finansowo-giełdowych stolicy rozeszła się wiadomość, jakoby **pewne konsorcjum angielskie miało zaproponować rządowi polskiemu pożyczkę w wysokości 135 miljonów dolarów.**

Wśród warunków pożyczki ma się podobno znajdować **zastrzeżenie dotyczące powołania odnośnego kontrolera.** Interpelowane w tej sprawie **ministerstwo skarbu zaprzeczyło pogłoskom o tej propozycji.**

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Krwawy teror nacjonalistów niemieckich na Śląsku Opolskim.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Zabrze, 30 kwietnia. (H.) W ubiegłą niedzielę miało się odbyć polskie przedstawienie teatralne w gminie **Wieszowa w powiecie tarnogórskim** na Śląsku niemieckim. Przedstawienie miało się rozpocząć o godz. 7 wieczorem. W przeddzień rozgłosili niemieccy prowokatorzy, że przedstawienie polskie zostanie rozbite. Istotnie, w godzinę po rozpoczęciu przedstawienia, **wpadła na salę banda uzbrojonych orpeszowców** pod przewodnictwem renegata Kiersznioka, **rozpoczęła strzelać z rewolwerów i wywołała w ten sposób szaloną panikę** wśród publiczności, która z pośpiechem, z obawy o swe życie, opuściła salę. Wobec tego kurtynę spuszczono i przedstawienie przerwano.

Ten **zbrojny napad był z góry uplanowany.** Mimo to policja po przybyciu na miejsce wypadku stwierdziła tylko faktyczny stan rzeczy, a **uzbrojonych bandytów nawet nie spisała.**

Nazwiska rozbijaczy polskich przedstawień są powszechnie znane. Należą oni wszyscy do miejscowej organizacji „Stahlhelmu". Są to miejscowi **renegaci, przeważnie urzędnicy z okolicznych kopalń.** Na niemieckim Górnym Śląsku rozpoczęła się **więc akcja terorystyczna Niemców, wymierzona przeciwko kulturalnym objawom życia ludności polskiej.**

Niedawno rozbito polskie przedstawienie teatralne w Biskupicach, a oto już mamy do zanotowania nowy występ pruskich terorystów w Wieszawie. Władze niemieckie są bezsilne wobec tych jaskrawych objawów teroru militarystycznych organizacyj. P. Calonder dotąd w tej sprawie nic nie zarządził.

—0—

Koniec koalicji stronnictw czeskich.

Nowa większość: agrarjusze z Niemcami. — Socjaliści zapowiadają bezwzględną opozycję.

(Telegram własny „Ilustr. Kuryera Codziennego").

Praga, 30 kwietnia. (R). **Wniosek agrarjuszy o zaprowadzenie stałych ceł zbożowych,** który w senackiej komisji gospodarstwa społecznego przeszedł **większością głosów czeskich i niemieckich stronnictw agrarnych i klerykalnych** oraz **czeskich narodowych demokratów** spowodował **niesłychane zaognienie wewnętrznej politycznej sytuacji.**

Blok czeskich stronnictw socjalistycznych, który się utworzył z czeskich **socjal-demokratów** i czeskich **narodowych socjalistów** zapowiedział wobec koalicji niemiecko-czeskiej większości **bezwzględną opozycję.** Socjaliści zażądali także przeprowadzenia cel agrarnych **w drodze parlamentarnej** nie rozporządzeniem ministra i zwołania w tym celu parlamentu.

Po odpowiedzi na powyższe żądanie **agrarjusze zagrozili, że domagać się będą parlamentarnej ratyfikacji traktatu handlowego z Polską,** który jak wiadomo ratyfikowany być ma przez **prezydenta republiki.**

Omawiając sytuację stworzoną współdziałaniem niemieckich stronnictw „Ceskie Slovo" stwierdza **koniec wszechnarodowej koalicji czeskiej. Czesko-niemiecka większość agrarna** — pisze „Ceskie Slovo" — powstała pod warunkiem **współudziału Niemców we władzy, zostanie utrzymana.** Stronnictwa czeskie przyjmując pomoc Niemców, zagwarantowały im tem samem udział w rządach.

Na dzisiejszem posiedzeniu prezydjum Izby zapadła decyzja **zwołania parlamentu dnia 6-go maja.** Oczekuje się, że posiedzenie to zainaguruje debata o projekcie ceł agrarnych, które rząd przedłoży Izbie. Debata będzie **bardzo ożywiona** i prawdopodobnie **dojdzie do obstrukcji socjalistycznej.**

„Pravo Lidu" zapowiada **opozycję socjal-demokratów nawet w odniesieniu do konieczności państwowych.** Stanowisko czeskich socjalistów jest identyczne.

Aljanci zażądają dla Polski stałego miejsca w Radzie Ligi na następnej sesji genewskiej.

(Telegram własny „Ilustr. Kuryera Codziennego").

Paryż, 30 kwietnia. (U) **Pogłoski,** jakie się ujawniły w Londynie, iż państwa które podpisały traktat w Locarno, zamierzają przedsięwziąć **wspólne demarche u rządu niemieckiego w związku z układem niemiecko-rosyjskim, nie potwierdzają się.** — Wprawdzie między Paryżem i Londynem **odbywa się obecnie wymiana zdań** co do dalszego postępowania, jednak na Quai d'Orsay niema jeszcze decyzji co do istoty tego postępowania.

W każdym razie jest pewnem, że aljanci na następnej sesji genewskiej zażądają stałego miejsca w Radzie Ligi dla Polski.

W Izbie, która się zbrze w maju, należy się spodziewać **ożywionej dyskusji na temat traktatu rosyjsko-niemieckiego,** zwłaszcza, że socjalista-radykał **Milhaut,** jeden z przyjaciół **Herriota, wniósł już interpelację, dotyczącą tego traktatu.**

Belgijski plan przekształcenia Rady Ligi.

(Telegram własny „Ilust. Kuryera Codziennego").

Bruksela, 30 kwietnia. (U.). Vandervelde oświadczył, że Belgja zamierza zaproponować rekonstrukcję Rady Ligi w tym sensie, ażeby **nie była ona organem pewnych państw,** lecz ażeby wybierana była na demokratycznych zasadach i **reprezentowała wszystkich członków Ligi Narodów.**

Jak Francja zapatruje się na kwestję rozbrojenia?

(Własny radjotelegram „Il. Kuryera Codziennego").

Paryż, 30 kwietnia. (D) „Petit Parisien", przypominając, że **rozbrojeniowa komisja przygotowawcza** zbierze się w Genewie 18-go maja zaznacza, że **Francja** sądzi, iż: 1) rozbrojenie **nie powinno zagrażać bezpieczeństwu danego państwa,** 2) uzbrojenie **nie obejmuje wyłącznie ilości wojsk i materjału wojennego, lecz całość sił militarnych, ekonomicznych i przemysłowych,** które w razie wojną mogą być użyte i wreszcie po, 3) w ocenie stanu uzbrojenia danego państwa powinny być wzięte w rachubę **wszelkie zbrojenia lądowe, morskie i powietrzne.**

Niemcy nie wierzą zbytnio w rozbrojenie.

(Telegram własny „Ilustr. Kuryera Codziennego").

Berlin, 30 kwietnia. (U) Prezydent Rzeszy zamiatował w porozumieniu z rządem niemieckim, byłego posła w Waszyngtonie, dra **Bernsdorfa, reprezentantem Niemiec na komisji rozbrojeniowej.**

Nowomianowany delegat niemiecki wyraził się wobec grona przedstawicieli prasy na temat swej misji, że oczekiwania w przedmiocie rychłego powodzenia konferencji rozbrojeniowej, **nie należy zbytnio przeceniać.** Należałoby życzyć sobie, ażeby konferencja doprowadziła do zupełnego rozbrojenia, a przedewszystkiem do **zmniejszenia zbrojeń do poziomu, na którym znajdują się Niemcy.** Zasadniczo delegat niemiecki będzie obstawał przy tem, ażeby **stopniowo obniżano zbrojenia** do punktu, w którym nastąpiłoby zupełne rozbrojenie. Z chwilą, gdy decydujący krok w tym kierunku będzie uczyniony, **wówczas będzie można myśleć o rozbrojeniu we wszystkich gałęziach nawet przemysłu wojennego.**

Czy w Marokku znowu zabiorą głos armaty?

(Telegram własny „Ilustr. Kurjera Codziennego").

Paryż, 30 kwietnia. (U) Wedle doniesień dzienników **zanosi się na rozbicie konferencji marokkańskiej w Udżdża.**

Jeżeli delegaci Riffenów nie zmienią swego stanowiska, pisze „Petit Parisien" rokowania będą musiały być zaniechane, **a armaty zabiorą wówczas głos** w kraju Riffenów.

Minister spraw zagranicznych Abd el Krima **Azerkane** oświadczył sprawozdawcy „Journalu", że **Riffenowie zostali przez Francuzów i Hiszpanów wyprowadzani w pole.** Przybyli oni do Udżdża, aby **pertraktować a nie wysłuchać żądań ultimatywnych.** Niemożliwem jest żądanie, by wojska francuskie obsadziły terytorjum Riffenów, by Riffenowie zostali rozbrojeni a Abd el Krim wydalony z kraju.

Paryż, 30 kwietnia. (U). Dzisiejsze **rokowania w Udżdż, nie doprowadziły do rezultatu. Kabylowie nie zgodzili się na żadne warunki francuskie, oprócz rozbrojenia.** Delegat Abd-el-Krima **Eserkane** żądał ponownego porozumienia z Abd-el-Krimem, czego odmówiono.

Dziś popołudniu generał **Simons** wezwał delegację Riffenów, aby natychmiast się oświadczyła co do warunków francuskich, gdyż jutro rozpocznie się **wielka ofenzywa.** Generał Simons zaproponował Kabylom aby na wypadek zerwania rokowań, pozostawili w Udżdża jednego z pełnomocników celem **utrzymania kontaktu z Abd-el-Krimem.**

Żądania Syrji.

Paryż, (PAT). Z Beyrutu donoszą, że sprzymierzeniec Turcji gubernator Syrji Achmed-Wami, ułożył **program żądań narodowych Syrji,** który zawiera następujące. 1) **zawarcie umowy między Francją i Syrją na wzór umowy Anglji z Irakiem;** 2) **przyznanie konstytucji dla Syrji na podstawie parlamentaryzmu;** 3) **rozpoczęcie rokowań z państwami mandatowemi sąsiadniemi,** celem zabezpieczenia wspólnych interesów. Komisarz generalny dla Syrji **Jonvenel zgodził się podobno na ten projekt.**

Wizyta prezydenta i premiera Francji w Londynie.

(Własny radjotelegram „Il. Kuryera Codziennego").

Londyn, 30 kwietnia. (D.). Prezydent **Doumergue** oraz premjer **Briand** udadzą się w maju do Londynu, gdzie będą przyjęci jako **goście króla Jerzego.**

Prezydent Francji obywatelem honorowym Londynu.

(Telegram własny „Ilustr. Kurjera Codziennego").

Londyn, 30 kwietnia. (U). Opinja publiczna, o ile nie jest zaprzątniętą kryzysem węglowym, zajmuje się obecnie żywo **wizytą Prezydenta Republiki francuskiej Doumergue w Londynie.** Dziś wieczór zapowiedziano, że w czasie pobytu w Londynie, prezydent Doumerguee w Guildhallu otrzyma **honorowe obywatelstwo Londynu.** W czasie wizyty odbędą się ważne polityczne rozmowy i toasty na temat nowej sytuacji politycznej w Europie.

Benesz o traktacie rosyjsko-niemieckim.

(Telegram własny „Ilustr. Kuryera Codziennego").

Praga, 30 kwietnia. (R) Odpowiadając na szereg interpelacji, **Benesz** omówił na dzisiejszem posiedzeniu **komisji zagranicznej senatu** ostatnie wydarzenia na terenie międzynarodowym, ze szczególnem uwzględnieniem stanowiska państw, które podpisały układ w Locarno wobec **traktatu bezpieczeństwa niemiecko-sowieckiego.** Sprawa przystąpienia Niemiec do Ligi Narodów uczyniła aktualną sprawę **zmiany statutu Ligi,** czego wyrazem jest dążenie pewnych członków Ligi do rekonstrukcji rady.

Przy rozważaniu zmian Rady Ligi, aktualnemi będą dwie kwestje: **rozszerzenie składu Rady i sprawa jednomyślności decyzji.** Dr. Benesz nie wierzy w zniesienie zasady jednomyślności, ponieważ prawo veta uniemożliwiałoby prace Rady Ligi.

Z trudnościami Ligi w sprawie statutu wiąże się wydarzenie, jakiem jest **układ berliński. Istnieją wątpliwości, czy układ ten odpowiada zasadom paktu Ligi.** Układ wywołał w niektórych państwach **zaniepokojenie** mimo oświadczenia ze strony Niemiec, że nie zawiera on nic sprzecznego z paktem Ligi i układem w Locarno. Jednak ze strony Rosji ujawniły się w ostatnim czasie **wrogie tendencje przeciw Ligze Narodów,** co powoduje uzasadnione obawy co do tak **zdecydowanie rozbieżnego stanowiska Berlina i Moskwy wobec kwestji Ligi Narodów i traktatów międzynarodowych.**

Co do gospodarczych rezultatów układu, to Benesz wątpi, czy gospodarcza i polityczna sytuacja sowietów pozwoli im na intensywne wyzyskanie stosunków gospodarczych z Niemcami. Komisja **przyjęła eksposé dra Benesza** do wiadomości.

—0—

Sensacyjna kradzież dokumentów na Węgrzech.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Budapeszt, 30 kwietnia. (D.). Znaczna liczba dokumentów, mających związek z **aferą fałszerstwa banknotów,** została **skradziona z gmachu sądowego.** Wskutek tego **proces będzie odroczony.**

Pogrzeb ofiar ostatniej katastrofy lotniczej.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 30 kwietnia (Kd.). Dziś o godzinie 10'30 rano odbyło się w kościele św. Krzyża nabożeństwo żałobne, a następnie **wyprowadzenie na cmentarz na Powązki zwłok ofiar tragicznej katastrofy lotniczej ś. p. sierżanta Wacława Brzeziny i szeregowca ś. p. Gromadzkiego.** W uroczystościach pogrzebowych wzięło udział **kilka tysięcy publiczności.** Z rodzin tragicznie zmarłych przybyli na pogrzeb: matka, siostra i szwagier ś. p. Brzeziny, oraz siostra i dalsza rodzina ś. p. Gromadzkiego. Dwie trumny ze zwłokami ustawiono na wysokim katafalku. **Wartę honorową** obok katafalku pełnili **żołnierze z pierwszego pułku lotniczego.**

Nabożeństwo żałobne odprawił ks. prałat **Niewiarowski** w otoczeniu dwóch księży misjonarzy. Po pieniach żałobnych pp. Dobosza, Michajewskiego i chóru opery, trumnę wynieśli na swych barkach koledzy zmarłych tragicznie lotników, poczem umieszczono je na **kadłubach samolotów, ciągnionych każdy przez 7 koni.** Na samolotach umieszczono **liczne wieńce** od rodzin i kolegów ofiar katastrofy. O godzinie 11'30 kondukt pogrzebowy ruszył z przed kościoła. Do konduktu przyłączyły się **ogromne tłumy publiczności,** pragnące oddać ostatnią przysługę ofiarom obowiązku.

—0—

Koszty utrzymania znacznie wzrosły.

Warszawa, 30 kwietnia. (Kd). Posiedzenie komisji statystycznej dla **badania zmian kosztów utrzymania odbędzie** się celem obliczenia wzrostu drożyzny w ciągu kwietnia we wtorek przyszłego tygodnia. **Wskaźnik wzrostu będzie dość znaczny,** ponieważ koszta utrzymania **podniosły się w grupie żywnościowej, mieszkaniowej, odzieżowej i obuwia.**

malopolska.pl

Lokaut w górnictwie całej Anglji ogłoszony

(Telegram własny „Ilustr. Kurjera Codziennego").

Londyn, 30 kwietnia. (U). Rada ministrów zebrała się dziś o godz. 23-ciej, celem obradowania nad sytuacją.

Po posiedzeniu o godz. 23.30 **ogłoszono urzędowo, że lokaut w górnictwie w całej Anglji wchodzi w życie dziś o północy, albowiem rokowania, które rozpoczęły się pod przewodnictwem Baldwina, ponownie o godz. 21-szej przedstawicieli obu stron, zostały definitywnie rozbite.**

Co poprzedziło decyzję lokautu?

(Telegram własny „Ilustr. Kuryera Codziennego").

Londyn, 30 kwietnia. (U). Rząd angielski wydał w ciągu dzisiejszego popołudnia wszelkie zarządzenia, jakie okazały się konieczne **w związku z generalnym lokautem w górnictwie, jaki ma nastąpić jutro.**

Na **specjalną tajną radę zaproszono króla,** celem przeprowadzenia **ustawy wyjątkowej.** Członkowie tajnej Rady, lord **Balfour, lord Morif Houkey,** udali się wieczorem **do Izby Gmin,** aby jako reprezentanci króla być obecnymi w konferencji, jaką odbywa Baldwin z właścicielami kopalń.

Popołudniu po posiedzeniu tajnej rady odbyła się **nowa konferencja Baldwina** z wydziałem przemysłowym kongresu związków zawodowych, na której kongres złożył deklarację, stwierdzającą, iż robotnicy są **gotowi do dalszych rokowań, o ile właściciele kopalń przez cofnięcie uchwały lokautowej wytworzą atmosferę ugodową.** Robotnicy są gotowi na zasadzie tymczasowego układu **pracować za płacą dzienną,** zamiast dotychczasowej tygodniowej i w czasie tego prowizorjum **utrzymywać kopalnie w ruchu przy poparciu rządu. W razie ogłoszenia lokautu, inne związki zawodowe przystąpią natychmiast do strajku celem poparcia górników, oraz do bojkotu transportów węgla do Anglji.**

Zarządzono wszystkie środki bezpieczeństwa. Pomimo energicznego tonu kongresu, dziś wieczór w kołach finansowych i gospodarczych, zbliżonych do rządu, przeważało zdanie, że **w ostatniej chwili da się doprowadzić do skutku tymczasowy układ,** któryby dopomógł do **usunięcia katastrofy i umożliwił dojście do porozumienia.**

Kurjer handlowo-przemysłowy

Dolar w Krakowie.

Dzień wczorajszy przyniósł pewne ożywienie na rynku walutowym, co w konsekwencji wywołało pewne, aczkolwiek nieznaczne wzmocnienie kursu dolara. Przy dość silnem zainteresowaniu płacono za dolara **10'36.** Kurs oficjalny Banku Polskiego, oraz kurs międzybankowy, pozostał nadal bez zmiany. W ciągu całego dnia sytuacja pozostała bez zmiany. Dolar na innych giełdach polskich kształtował się podobnie jak w Krakowie.

KRAKOWSKA GIEŁDA AKCYJNA.

Ruch na krakowskiej giełdzie akcyjnej mały, jednakże przy tendencji zniżkowej. Szczególnem zainteresowaniem cieszyły się papiery ciężkie, jak Górka, Zieleniewski, Chodorów i inne, które też znacznie zyskały na kursie. Papiery lżejsze utrzymały się na poziomie onegdajszym.

Na pogiełdzie tendencja zwyżkowa w dalszym ciągu faworytem dnia było Jaworzno, które przeszło 10% zyskał na kursie i płacono 6.80—7. Również zwyżkowo kształtował się Bank Polski, za który płacono 49 zł. i Cegielski przy kursie 6.75.

B) **Akcje Spółek handlowych i transportowych:** Polskie Towarz. handlowe („Tohan") I—VII 0.19.

C) **Akcje spółek przemysłowych:** Zieleniewski I—V 10.50, „Górka" fabryka cementu I—III 7.20—7.40, „Strug" Przemysł drzewny I—II 0.50.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 30 kwietnia. (AW.) Nowy Jork 9.70, dolar 9.70, nieoficjalnie 10.33, Londyn 47.29, Paryż 32.06, Wiedeń 137.40, Praga 28.80½, Włochy 39.07½, Belgja 33.27½, Szwajcarja 187.90, Helsingfors 380.90. Tendencja utrzymana.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych, 30 kwietnia. (AW). Nowy Jork 5.17⅝, Londyn 25.17, Paryż 17.05, Wiedeń 73.05, Praga 15.32½, Włochy 20.79½, Belgja 17.80, Budapeszt 72.45, Helsingfors 13.03, Sofja 375, Holandja 208, Oslo 111.90, Kopenhaga 135.30, Sztokholm 138.60, Hiszpanja 74.85, Bukareszt 195, Berlin 123.20, Belgrad 911, Konstantynopol 272.

GIEŁDA NOWOJORSKA.

Nowy Jork, 30 kwietnia. (AW). Warszawa 19.50, Londyn 485.53, Paryż 330¾, Wiedeń 14.12, Praga 296¼, Włochy 402¼, Belgja347, Budapeszt 14.12, Szwajcarja 19.33, Helsingfors 252, Sofja 72, Holandja 40.22, Oslo 21.58, Kopenhaga 26.12, Sztokholm 26.79, Hiszpanja 14.47, Bukareszt 38, Berlin 23.81, Belgrad 176¼.

Kurjer radjowy.

PROGRAM AUDYCYJ RADJOFONICZNYCH na sobotę, dnia 1-go maja br.

Warszawa (480 godz. 4.30—5 koncert; 5—5.25 odczyt; 5.30—6 koncert; 6—6.20 odczyt; 6.20—6.55 informacje rolnicze; 7—7.25 odczyt o radjo; 7.30—9 muzyka do tańca.

Praga (368 i 800) godz. 8 wieczór Dworzaka.

Zurych (513) godz. 8.30 **Występ Ady Sari.** W programie m. i. arja z „Poławiacza pereł", „Lakme", „Cyganerji", „Cyrulika sewilskiego", „Nieszporów sycylijskich", „Rigoletto", „Traviaty" itd.

Wiedeń (531) godz. 7.30 „Egmont" Goethego.

Rzym (425) godz. 8.40 koncert, w programie Meyerbeer, Debussy, Rubinstein, Saint Saens, Puccini, Verdi i t. d.

Berlin (505) godz. 8.30 koncert orkiestry, w programie Wagner, Bizet, Mascagni i Beethoven.

Wrocław (418) godz. 8.25 koncert chóru.

Kurjer sportowy.

Przed zawodami międzymiastowemi Kraków — Budapeszt.

Odjazd „Cracovii" do Jugosławji.

Onegdaj odjechała z Krakowa do Budapesztu krakowska reprezentacja piłkarska, aby w dn. 1 maja rozegrać międzymiastowe zawody z Budapesztem. Skład reprezentacji Krakowa pozostał tensam, jak już poprzednio donosiliśmy, natomiast skład Budapesztu uległ zmianie o tyle, że miejsce kontuzjonowanego w meczu z wiedeńskiemi Amatorami Klebera zajmie rezerwowy Kovasznay (III Otwód).

Równocześnie z jedenastką krakowską odjechała drużyna Cracovii, która udaje się do Belgradu, aby tam w dn. 2 i 3 maja wziąć udział w turnieju jugosłowiańskim o „złoty puhar". Wedle dotychczasowych wiadomości w turnieju tym obok Cracovii mają uczestniczyć „Slavia" z Sofji, Belgradzki klub sportowy z Belgradu i Gradjański z Zagrzebia.

Reprezentacyjne zawody K. Z. O. P. N. w dniach 2 i 3 maja.

Reprezentacja sportowców polskich z Czecho-słowacji przyjeżdża do Krakowa w niedzielę dnia 2 maja o godz. 10.37 min. na dworzec główny. Mamy nadzieję, że jak publiczność, jakoteż i wszyscy sportowcy Krakowa zjawią się tłumnie na dworcu, celem manifestacyjnego powitania naszych braci z Czecho-słowacji.

Kapitan związkowy wystawił drużyny bardzo silne, tak, że okręg krakowski mimo, że spotyka się w obydwa dni z drużynami obecnie najsilniejszego okręgu w Polsce, potrafi zapewne utrzymać, jak dotychczas dzrodzące stanowisko w sporcie piłki nożnej w Polsce. Publiczność będzie miała sposobność zobaczyć bardzo emocjonujące gry w obydwa dni, gdyż drużyny obydwóch stron będą się starały siłami nie pozwolić sobie wydrzeć zwycięstwa.

Powyższe zawody zostaną w nast. porządku rozegrane:

2 maja: godz. 15-ta repr. klubów polskich w Czechosł. repr. kl. B. miasta Krakowa; godz. 17-ta repr. **Katowic — repr. kl. A. miasta Krakowa**

3 maja: godz. 16.30 min. repr. kl. A. **Okręgu Górnośląskiego — repr. kl. A. Okr. krakowskiego.**

Wisła — Krowodrza.

Przyjacielskie zawody Wisły z Krowodrzą cieszą się zawsze jak najlepszem powodzeniem, dzięki pięknej i interesującej grze obu przeciwników. Spodziewać się należy, że i tym razem oba kluby nie zawiodą oczekiwania i pokażą grę rzeczywiście piękną i zajmującą. Drużyna Wisły wystąpi do tego meczu ze swoją, starą linją napadu, złożoną z nast. graczy: **Adamek, Czulak, Reyman I., Kowalski i Balcer.**

Zawody odbędą się w niedzielę, dnia 2 b. m. o godz. 11 przedpołudniem **na boisku Wisły.** Poprzedzi spotkanie **Wisła I B — Zwierzyniecki Rez.** Ceny wstępów na trybunę gr. 50 i 80.

Zawody wojskowo-sportowe w krakowskim stadjonie garnizonowym.

W związku ze Świętem Narodowem w dniu 3-go maja, sekcja sportowa Garnizonowego Komitetu nad Żołnierzem zorganizowała na garnizonowym stadjonie sportowym na Małych Błoniach w dniach 2 i 3 maja br. **„popis gimnastyczno-sportowy"** oddziałów garnizonu krakowskiego.

Na program popisu złożą się: W dniu 2-go maja godz. 2-ga popołudniu:

I. Przeprowadzenie wzorowych lekcyj gimnastycznych dla grupy słabych, średnich i silnych, wykona 1 p. sap. kol.

II. Zawody wojskowo-sportowe:

a) Bieg 100 metrów (5 dyon samoch., III/16 p. p., 5 p. sap., 6 p. a. p., 1 p. sap. kol.), b) Bieg 800 metrów (5 d. samoch., III/16 p. p., 2 p. lotn., 5 p. sap., 6 p. a. p., 1 p. sap. kol.), c) Bieg rozstawny 4×100 (2 p. lotn., 20 p. p.), d) Bieg sztafetowy (20 p. p., 21 p. a. p., 1 p. sap. kol.), e) Rzut dyskiem (1 p. sap. kol.), f) Walka na bagnety (5 p. sap., 1 p. sap. kol.).

W czasie zawodów przygrywać będzie ork. 5 p. sap.

W dniu 3-go maja godzina 3-cia popołudniu: **Zawody T. S. Wisła — drużyna piłki nożnej 20 p. p.** Kierownictwo zawodów: dnia 2-go maja mjr. Engel Franciszek z Kier. Parku i Warsztatów Sap. Kol. Bonarka i kpt. Frączkiewicz Lucjan z 1 p. sap. kol., dnia 3-go maja por. Michalak z 20 p. p.

W dniu 3-go maja przygrywa orkiestra 20 p. p

* * *

KRAKOWIANKA—OLSZA rozegrają w sobotę dnia 1 maja o godzinie 5 popołudniu zawody towarzyskie na boisku K. S. Olsza w Krakowie.

I. DOROCZNY BIEG MAJOWY NA PRZEŁAJ R. K. S. „LEGJA" w Krakowie odbędzie się dnia 2 maja o godz. 12 w południe. Trasa wynosi około 5.000 mtr. Zgłoszenia można nadsyłać jeszcze do dnia 2 maja o godz. 10.30 rano przedpołudniem na boisku R. K. S. Legja. Wpisowe od zawodnika wynosi 50 gr. Zbiórka zawodników o godz. 10 rano na boisku Legji. Udział w biegu brać mogą także niestowarzyszeni.

Na pocztówce.

Kochany Kuryerku!

(xy.). Pozwól, że złożę na twych łamach znowu miły kwiatuszek, uszczknięty na niwie naszego krakowskiego **celnictwa.**

Oto Księgarnia Jagiellońska w Krakowie sprowadziła z Paryża komplet zeszytów „Bibliographie de la France" od 1 stycznia b. r. Jest to francuski przewodnik bibljograficzny, wychodzący co tydzień zeszytami, który w każdej księgarni musi się znajdować. Ponieważ do Księgarni Jagiel. nadszedł cały pakiet tych zeszytów, wzięto je na cło — a krakowski urząd celny wymierzył opłatę w kwocie 27 złotych, uważając owe zeszyty za... „cenniki zagraniczne", które podlegają opłacie cłowej (gdy czasopisma i książki są od niej wolne).

Nie pomogły ustne przedstawienia kierownika księgarni! Naczelnik urzędu zażądał, aby wniesione zostało podanie na piśmie, zaopatrzone stemplem za 2 złote!

Księgarnia wniosła tedy takie podanie: a **urząd celny odrzucił je,** obstając przy swem zapatrywaniu, że **czasopismo bibljograficzne** (naukowe), niezbędne dla każdego literata i księgarza — jest „cennikiem".

Przysłowie, że komu Pan Bóg daje urząd, daje mu i rozum, nieważne jest widocznie na cle krakowskiem

Zgubiono

broszkę złotą z rubinem

po bokach brylanty, idąc ulicami Krowoderską, Sławkowską, Rynkiem, Grodzką, Stradom i Starowiślną między godz. 5 a 6'30. Uczciwy znalazca raczy zwrócić za sowitem wynagrodzeniem do Administracji „Il. Kuryera Codz." pod „M". 1771

Po zamknięciu kroniki.

ECHA POJEDYNKU GEN. SZEPTYCKIEGO Z RED. STPICZYŃSKIM. W piątek Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie zajmował się sprawą pojedynku gen. broni hr. Stanisława Szeptyckiego z p. Wojciechem Stpiczyńskim, spowodowaną przez zażalenie nieważności, jakie prokurator wniósł przeciwko wyrokowi uniewinniającemu, wydanemu przez okręgowy sąd wojskowy.

Sąd Najwyższy po rozpatrzeniu sprawy zasądził gen. Szeptyckiego na 7 dni aresztu domowego, wychodząc z zasadniczych założeń antypojedynkowych.

SKRÓCENIE CZASU JAZDY KOLEJĄ KRAKÓW-ZAKOPANE. Jak się dowiadujemy, dyrekcja krakowska zarządziła przyspieszenie pociągów pospiesznych, kursujących od 15 maja do 14 czerwca, dalej co niedzielę i święta, następnie od 1 lipca do 10 lipca, od 28 do 31 sierpnia i od 16 września do 14 maja 1927. Czas jazdy pociągu posp. z Krakowa do Zakopanego wynosić będzie 4 godz. 35 minut, zamiast 5 godz. 20 minut, droga powrotna 4 godz. 19 min., zamiast 5'10 godz. Skrócenie czasu jazdy uzyskano przez powiększenie zasadniczej szybkości na niektórych odcinkach oraz skrócenie postojów.

DYREKCJA KOLEI PAŃSTWOWYCH komunikuje: W uruchomionych na czas Targów Poznańskich pociągach posp. Nr. 409 i 410, kursować będą między Krakowem a Poznaniem wzgl. odwrotnie, wagony sypialne.

AMATORSKA SCENA UCZNIÓW GIMN. III. Staraniem uczniów P. gimn. im. kr. J. Sobieskiego, z łaskawym współudziałem uczennic Państw. gimn. żeńskiego odbędzie się w niedzielę 2-go i w poniedziałek 3-go maja b. r. na własnej scenie przy ul. Sobieskiego l. 9. uroczysty wieczór ku uczczeniu Konstytucji.

WYCIECZKA YMCA do TENCZYNKA, w poniedziałek 3-go maja b. r. wyruszy o godz. 14.20, nie zaś o godz. 10.20, jak było podane w poprzednim numerze.

(y). **POLICJANT PODRAPANY PRZEZ WŚCIEKŁEGO KOTA.** Wczoraj popołudniu w ul. Krowoderskiej, opiekuna miejski przy pomocy posterunkowego usiłował pochwycić kota, pokąsanego przed paru dniami przez wściekłego psa. Obława nie udała się. Kot, uciekając, podrapał dotkliwie policjanta. Posterunkowego skierowano do Zakładu prof. Bujwida.

(y). **POKŁUTY NOŻEM NA ULICY.** Józef Chojnacki, liczący lat 29, ajent Tow. ubezpieczeń „Przyszłość", zamieszkały w Mogile, napadnięty został wczoraj około godziny 6-tej popoł. w ul. Warszawskiej obok cmentarza rakowickiego przez nieznanego osobnika i pokłuty nożem w plecy. Zawezwane Pogotowie ratunkowe udzieliło pierwszej pomocy, poczem przewiozło go do szpitala św. Łazarza. Za sprawcą, który zbiegł, policja wdrożyła dochodzenia. Tło śmiałego powodu niewiadome. Chęć rabunku zdaje się być wykluczona.

POGODA W ZAKOPANEM. Dnie nadzwyczaj ciepłe i słoneczne, nad ranem dziś był lekki przymrozek.

(PAT). **KONFERENCJA PRASOWA POLSKO-RUMUŃSKA.** Dnia 6 maja będzie otwarta w pałacu administracyjnym w Galaczu, konferencja prasowa polsko-rumuńska. Konferencja potrwa trzy dni. Minister spraw zagranicznych Mitriineu obiecał przybyć na konferencję w dniu 7 maja.

(PAT). **POWODZIE W JUGOSŁAWJI.** Z Zagrzebia donoszą o groźnych wylewach rzeki Liki. Gmina Kosińska jest całkowicie zalana. Również groźne rozmiary przybierają wylewy rzek Savy i Uny, których zebrane wody zerwały wiele mostów. Straty wyrządzone przez wylew obliczają na dziesiątki miljonów dynarów.

(U). **KONIEC STRAJKU PIWNEGO.** Wczoraj zakończył się wreszcie w Wiedniu strajk piwny w wiedeńskich zakładach gastronomicznych. Od godz. 6 popołudniu spragnieni tego napoju Wiedeńczycy, mogli się nim już raczyć w restauracjach i piwiarniach.

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Książę Walji — a kobiety.

(?) Angielski następca tronu cieszy się dużemi sukcesami u kobiet. Wiele serc kobiecych uderza żywiej na jego widok. To też komitet muzeum w Hull poczynił konieczne ostrożności, aby w czasie uroczystości położenia kamienia węgielnego pod budowę nowej galerji muzealnej, **uchronić następcę tronu od zetknięcia się z kobietami.**

Uroczystości wspomnianej przewodniczyć ma właśnie następca tronu, a wobec tego postanowiono, że na parterze w magistracie znajdować się będą mogli **tylko mężczyźni**, a młode panny z Hull będą mogły zbliżyć się do księcia tylko przy pomocy lornetek, albowiem biorący w uroczystości udział świat kobiecy ulokowany będzie na galerji.

Składki złożone w Administracji

DLA CHOREGO NA PŁUCA: M. G. zł. 4'—.
DLA BIEDNYCH: Bezimiennie zł. 20'—.
DLA CHOREJ WDOWY: M. zł. 5'—.
NA OBIADY DLA BEZRODOTNYCH: Semenczuk Gustaw i Doy Filip jako karę zł. 10'—.
DLA SIEROTKI: A. C. zł. 3'—.
DLA 4-GA DZIECI: S. Skalski: zł. 3'—.
DLA KOLPORTERA W NĘDZY: Pędracki zł. 6'—.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Krakowie ogłasza

PRZETARG PUBLICZNY

na dzierżawę sezonowych bufetów kolej.

na czas od dnia 1. VI. do 31. X. 1926 r. na stacjach kolejowych w Iwoniczu, Klaju, Makowie, Mszanie Dolnej, Podlężu, Poroninie, Rajczy i Rytrze z terminem wnoszenia ofert do dnia 11 maja 1926 r. godzina 10 przedpołudniem.

Szczegółowe ogłoszenia przetargu podane są do publicznej wiadomości na odnośnych stacjach kolejowych.

Bliższych informacji zasięgnąć można codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt w Wydziale IV-tym Dyrekcji Kolei Państwowych w Krakowie, Plac Matejki L. 12, II. piętro, drzwi Nr. 180. 1718

Kursa Naukowe „Wiedza"

pod osobistym kierow. Prof. Bogusława Butrymowicza, Kraków, ul. Studencka 14.

Przyjmują wpisy na drugie półrocze roku szkolnego 1925/26

Kursa obejmują:

1) Kurs maturyczne: gimnazjum klasyczne, humanistyczne i matematyczno przyrodnicze 1-roczne i 2-letnie
2) Kurs niższej szkoły średniej w zakresie 4-ch klas
3) Kurs seminarjum nauczycielskiego jednoroczny i dwuletni.
4) Kurs szkoły handlowej jednoroczny i półroczny.
5) Analogiczne kursa pisemne wszystkich typów zapomocą świeżo przez fachowych profesorów opracowanych skryptów, wskazówek i programów nauki, połączone zostały z Kursami zbiorowymi w Krakowie, a prowadzone są przez uczących na powyższych kursach profesorów szkół średnich równolegle z normalnym tokiem nauki tychże Kursów.

Na Kursach „Wiedza" udzielają nauki tylko najwybitniejsze siły fachowe gimnazjów krakowskich od 5 do 6 godzin dziennie.

Skład grona profesorów do przejrzenia w sekretarjacie. Wszelkie potrzebne podręczniki do dyspozycji uczniów (ence).

Dla wojskowych i inwalidów opust 25 proc. Wszelkich informacji udziela się bezpłatnie.

3 APARATY RADJOODBIORCZE

marki „Isaria" fabrycznie nowe, **okazyjnie do sprzedania po $ 22'—** za sztukę, pojedynczo. — Wiadomość: Biuro spedycyjne **Langer i Nadel, Kraków, Zielona 3, I. p.** 1727

Mączka odżywcza Logi

zdobyła sobie **ogólne uznanie** u lekarzy i publiczności jako **najodpowiedniejsza** odżywka

DLA NIEMOWLĄT i DZIECI

LOGI ułatwia ząbkowanie, wzmacnia się i powoduje przyrost wagi.

ROMAN LOGA, ŚREM (Wielkop.)

Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach.

1344

Do Urzędników 1721

Państwowych, Wojskowych i Prywatnych

Bez żadnej trudności i gotówki każdy może zarobić **od 100** (stu) **do 200** (dwustu) **złotych** tygodniowo po przysłaniu nam swego adresu. **Łódź, Polski Przemysł „STEA", skrz. poczt. 157.**

PRZY SKROFUŁACH

ANGIELSKIEJ CHOROBIE

wogóle przy słabo rozwiniętych dzieciach

DZIAŁAJĄ KĄPIELE

z ZABŁOCKIEJ SOLI JODOWEJ

wprost cudownie

Otrzymać można w aptekach, drogerjach i składach wód mineralnych, 1713

Puder, mydło i krem

BÉBÉ SZOFMANA

Niezbędne do pielęgnowania ciałka niemowlęcia, a niezawodne środki dla dorosłych o wrażliwej cerze. Żądać w aptekach, składach aptecznych i perfumeryjnych. Prawdziwe — ze 1577 znakiem ochronnym „Aeroplan".

WAPNO PALONE

Kupieckie i budowlane pierwszej jakości

SPRZEDAJĄ

Wapienniki w Wyczółkach

poczta Monasterzyska. 1717

DO SPRZEDANIA

nieruchomość w Krakowie około 300 m. frontu obszaru ca 8.400 sążni kwadratowych (w tem 3½ morga sadu) — **dom parterowy i zabudowania gosp.** Wiadomość w kancelarji dra Jurczyńskiego, Kraków 1663 ul. Szczepańska 11, od 5—7 pop.

WYMIANA AKCYJ „TESPU"

Zawiadamiamy P. T. Akcjonarjuszów Ski Akc. Eksploatacji Soli Potasowych, że Bank Gospodarstwa Krajowego od akcyj, niewymienionych na nowe akcje złotowe

do dnia 15-go maja 1926 r.

liczyć będzie depozytowe w wysokości stawek, obowiązujących w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Do dnia 15-go maja przeprowadza Bank Gospodarstwa Krajowego wymianę akcyj „TESPU" bez liczenia kosztów.

Dyrekcja Ski Akc.

Eksploatacji Soli Potasowych

we Lwowie

1732

Tylko psychoterapia leczy skutecznie

wszelkie choroby umysłowe, jak urojenia, histerja, napady histeryczno-epileptyczne: jąkanie, bojaźń, zawrót, przestrach, posikanie w łóżku, oraz skłonności i wady złego wychowania.

GABINET PRZYRODO-LECZNICZY KATOWICE OBW. ZAŁĘŻE, UL. MICKIEWICZA 7L. 1534

Główna Hodowla

Kanarków Harcerskich

JULJAN WĄSOWICZ

KRAKÓW-PODGÓRZE

Nadwiślańska 18.

wysyła pocztą za pobraniem pierwszorzędne kanarki tremolo-turkoty po 25, 30 i 35 złotych, wypróbowane samiczki po 10 zł. 1728

Piękność. Powab

Biologiczno-lukowo kosmetyczny środek w płynie niedostrzegalnie złuszczający skórę, jedyny radykalny sposób pozbycia się piegów — wągrów i t. p. Odmładza skórę. Aparaty do samomasażu i inne nieznane kosmetyczne nowości. Żądajcie katalogów, załączając znaczek pocztowy. Labor, skrzynka pocztowa Nr. 61, Bydgoszcz. 1735

RADJOŚWIAT

Ska z ogr. odp.

Centrala: Kraków, ul. Grodzka 32.

16 filji w Polsce

poleca wszystko do radja.

1829 Obszerny cennik 60 gr.

APARATY TELEFONICZNE

WSZELKICH :: TYPÓW :: CENTRALE

Przełączniki montaż urządzeń telefonicznych, dzwonków i sygnałów

Reprezentacja Gwarectwa w Jaworznie

„DYNAMO"

Tow. dla przemysłu techn. i elektrotechn.

KRAKÓW, WOLSKA 20, Tel. 42-30.

Korzystaj!! Wyprzedaż!!

50% niżej cen fabrycznych!

1) Szwajcarski zegarek męski, klesznikowy, eleg. nikl. za 9 zł. 50 gr., za 10 zł. 50 gr. i 12 zł. wysyłamy pocztą na listowne żądanie (bez zaliczki).
2) Zegarek męski klesz. b. płaski, f. Urbana (werk D'Ankor) chód głośny, dobrze wyregulowany, zł. 14 gr. 50, w lepsz. gat. zł. 16 gr. 50.
5) Zegarek męski klesz. nikl. lub stal. znanej marki „Moser" ankier na kamieniach, 2 koperty, na werku, z gwarancją za chód zł. 22, w lepsz. gatunku zł. 25 gr. 50.
7) Zegarek kryty klesz. posiebrzany, w zupełności imitujący złoty, elegancki, ankier, na kamieniach zł. 23, w lpsz. gat. zł. 29 gr. 50.
8) Zegarek metal. męski reczny, ze świec. tarczą, czworokątny lub okrągły, b. elegancki zł. 19, w lepszym gatunku zł. 22 i 26.
14) Zegarek męski brans. srebrny „Rectangle" podbitaje, nadzwyczaj trwały i elegancki zł. 24 i 27.
16) Zegarek brans. damski, srebrny lub pozłacany, I. gat. Double, nadzwyczaj elegancki, w zupełności imit. złoty, z gwarancją za trwałość na 10 lat zł. 24 i zł. 27.

Bez ryzyka!!

Jeśli nasze zegarki nie spodobają się kupującemu, przyjmujemy z powrotem, lub zamieniamy na inne. Opakowanie i przesyłka na rachunek kupującego. Obsługa fachowa.

Adres: Fabryczny Skład Zegarków „REGULATOR" WARSZAWA, UL. ŚLISKA L. 32. 1725

Zastępstwo instrumentów włoskich Kraków, Szpitalna 4 (w podwórzu)

poleca mandoliny od 20 do 30 zł., koncertowe od 40—60. Gitary od 25—50. Skrzypce szkolne od 22—40, koncertowe od 40—100. Gramofony i płyty. Na prowincję wysyłamy za zaliczką, z gwarancją — za nieodpowiednie — wymieniamy pieniądze. 1734

MAJOWĄ BRYNDZĘ WĘGIERSKĄ I-ej jakości wysyła od 5 kg. wawyż, pocztą i koleją za zaliczką

TATRA, ZATOR I.

1371

BOSEK Józef ur. 1866 w Bogucicwiaku, zamieszkały w Łaszczowie, unieważnia książeczkę wojskową. 9109

UNIEWAŻNIAM wrubiony indeks na nazwisko Alfred Leisten. 9166

100 pocztówek zł. 6'75 100

Dla rozpowszechnienia naszego wydawnictwa wysyłamy **sto ciekawych pocztówek** (każda inna) dla miłośników, jak **francuskie w kolorach, akta kobiece** w artystycznem wykonaniu i wiele innych.

Przesyłka 90 gr. Wysyła się pocztą za pobraniem.

Uwaga: Do każdego zamówienia dodajemy **premje** wieczne pióro gwarant. jakości że złoconą stalówką. — Przy zamówieniu dwustu sztuk razem przesyłka 1 zł.

1715 **Wydawn. „Succretta", Warszawa, skrz. pocztowa 598/I. K.**

Na raty! 1698 **Na raty!**

DZIAŁ MĘSKI: ubrania, smokingi, ubrania studenckie i chłopięce, spodnie, narzutki impregn., raglany, kurtki skórzane, płaszcze gumowe itd.

DZIAŁ DAMSKI: płaszcze i kostjumy według najnowszych żurnali i modeli zagraniczn. z najmodniejszych materjałów krajowych i zagran.

MATERJAŁY: Kamgarny, szewioty, rypsy, gabardyny i t. d.

Wszelkie zamówienia miarowe uskutecznia się według najnowszych żurnali dla przyjezdnych w 24 godzinach.

Józef i Sala EMMER, Kraków, ul. Florjańska 43, (front), Telef. 4211. Uwaga na dokładny adres!

Archiwum Państwowe w Krakowie

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

NASZE ZDROJOWISKA

Pensjonat „Zacisze"
w Truskawcu

Otwarty od 1 maja b. r. — poleca z komfortem urządzone pokoje i wikt pierwszorzędny. Zgłoszenia na miejscu przyjmuje KIZONOWA. 1644

Jastrzębie-Zdrój
1701 **(Wojew. Śląskie)**

Solanka jodo-bromowa, najsilniejsza radjoczynna z polskich wód.

LECZY SKUTECZNIE: reumatyzm stawów i mięśni, ischias, zapalenie nerwów, choroby kobiece, dziecięce (skrofuloza, krzywica). choroby kości i skóry, stany wyczerpania umysłowego i f.zycznego (po wycieńczających chorobach) nerwice, niedokrewność, artrytyzm, (dna), katary dróg oddechowych, choroby serca.

Kąpiele solankowe, borowinowe, węglikowe, hydro- i elektroterapja (diathermia).

Urządzenia nowoczesne, komfortowe. — W łazienkach leżalnie.

Sezon od 1-go maja do 1-go października b. r. Przeciętne koszta 4-tyg. utrzymania i kuracji od złotych 250.—

Kolej, poczta w miejscu. Komunikacja z Katowic koleją i autobusami.

W roku 1925|26 Zakład znacznie rozbudowany.

Wszelkich informacyj udziela Zarząd Kąpielowy.

RABKA

Pokoje od 1-go maja z całem utrzymaniem dla samotnych: 7 złotych dziennie; dla rodzin 6 zł.; dla dzieci 5 zł. Zgłoszenia: Zarząd Willi „Jutrzenka" Rabka, Słone 194. 1720

HORYNIEC-ZDRÓJ

poleca kąpiele siarczane od 15-go maja po 2 zł. Mieszkania w pensjonacie bez pościeli z całem utrzymaniem 6 zł. dziennie. Okolica zdrowa, lesista, stacja kolejowa, telegraf i telefon w miejscu. 1351 *Zarząd*

ZAKŁAD PRZYRODOLECZNICZY

„MIŁOWODY"

p. i st. kol. Oborniki, Poznańskie. Otwarty cały rok. Wodolecznictwo syst. dra Zgmiewicza. — Elektroterapja. Kąpiele. Masaż. — Ceny przystępne. — 821 DYREKCJA.

Pensjonat „Jana"
tuż obok nowych łazienek

W KRYNICY

Pod zmienionym Zarządem — poleca pokoje słoneczne — piękne położenie, obok lasu. Elektryka. Wikt pierwszorzędny. **Ceny przystępne.**

1702 **Otwarty od 1 maja.**

Zgłoszenia do Zarządu pensjonatu.

HOTEL—PENSION

Polska Riviera
1714 **w Gdyni**

bezpośrednio nad morzem

Elektryka, wodociągi, ciepłe kąpiele, 100 pokoji, sale dancingowe, garaże itd.

Ceny umiarkowane!

Zgłoszenia:

Gdynia, Hotel-Pension Polska Riviera

SZCZAWNICA

pensjonat **„Kilińskiego"**

otwarty od 10 maja. CENY w I. i III. sezonie znacznie zniżone 1700

ZAKOPANE - JASZCZUROWKA. Pensjonat-restauracja - kawiarnia - koncerty - dancingi. Komunikacja autobusowa. Kąpiele cieplicowe. Nowy zarząd. Całodzienne utrzymanie z mieszkaniem od 6—8 Zł. bez pościeli. Kuchnia warszawska. Zamówienia z zaadatkiem przyjmuje: Zawiadowca Stefan Malik. 9114

DLA LETNIKÓW wynajmie duży pokój strychowy z umeblowaniem od 1. V. b. r. za 60 zł. miesięcznie. Portjer kol. Szotarski w Suchej. 9100

SWOSZOWICE
obok Krakowa

Zakład kąpieli siarczanych

otwarty od 20-go maja b. r. — Bliższych wyjaśnień udziela 1733 ZARZĄD

RABKA Willa Kowalczyka — L. 289. —

(naprzeciw Zakładu) — Pensjonat ryi, otwarty od 1 maja, prowadzony przez Br. Rendel-Feldową i Lolę z Becków Herzogową, przyjmuje dzieci w wieku szkolnym — pod fachową i troskliwą opieką. Ceny przystępne. Kuchnia wyborowa. Na maj i czerwiec pokoje bez utrzymania. — Zgłoszenia do 5 maja: B. Rendel-Feldowa, Kraków, Krakowska 45, II p. of. później na miejscu w Raboc. 1522

Dla Zdrojowisk i Pensjonatów

wykonujemy art. pocztówki z widokami oraz ilustr. prospekty według fotografji w 10 dniach po niskich cenach. Wzory i oferty bezpłatnie.

Salon Malarzy Polskich, Henryk Frist,

1722 **Kraków, Florjańska 37.**

Zakłady repr. „AKROPOL", Kraków, Lwowska 36.

MIESZKANIE NA LATO w letniej okolicy, 14 km. na szosie automobilowej od Krakowa. Wiadomość: Administracja Dóbr Balice, tel. 317. 9027

KRYNICA. Zawiadamiam Szanownych moich Gości, iż w sezonie bieżącym nie prowadzę pensjonatu w willi „Nadzieja", lecz w sąsiedniej willi „Iranka". Pokoje słoneczne z całodziennem, wykwintnem utrzymaniem od 7 zł. dziennie. Zgłoszenia do 15 maja: Maników — Warszawa, ul. Polna 64 m. 74, tel. 161.62.

RABKA! Pensjonat „Stefanja" obok kościoła — poleca słoneczne pokoje z werandami, elektryką i utrzymaniem. Przyjmuje się również dzieci od lat 4-ch. Opieka rodzicielska. Na maj i czerwiec ceny zniżone. Zgłoszenia przyjmuje: Willa „Stefanja"— Rabka. 9120

POKOJE z całem utrzymaniem na sezon letni — blisko lecznicy Dra Tarnawskiego — od zaraz. Kesów pod Kołomyją — Nigrin. 9110

Popierajcie nasze Zdrojowiska!

ORYGINALNE

WÓZKI DZIECIĘCE

„Brennabor" i „Premier" oraz innych typów poleca najtaniej

I. BOTWIN 1367

Kraków, ul. Florjańska 30.

Cenniki wysyła się za nadesłaniem 50 groszy w znaczkach

FABRYKA MEBLI METALOWYCH A. POGORZELSKIEGO

w Krakowie, ul. św. Łazarza 19.

Telefon 98. 1591

POLECA

ŁÓŻKA mosiężne, żelazne i blaszane, szafki nocne, umywalnie marmurowe i blaszane w różnych kolorach i wielkim wyborze

Związek Spółdzielni Spożywców Rz. P.

zawiadamia o

otwarciu Oddziału w Krakowie

przy ul. Lwowskiej 2., Tel. 3401.

Oddział posiada na składzie i sprzedaje hurtowo:

Towary Spożywcze

Kolonjalne, mydlarskie i inne.

Najdogodniejsze źródło zakupu dla stowarzyszeń spożywców, sklepów, konsumów, organizacyj i t. p. 1699

FARINA — WODA KOLOŃSKA — VIS-A-VIS — SZAMPON — ISTNIEJE OD ROKU 1709

1115

PŁASZOWSKA

FABRYKA DACHÓWEK i CEGIEŁ SP. AKC.

w Krakowie, ul. Radziwiłłowska 19.

1047 **poleca**

dachówkę tłoczoną (marsylską) karpiówkę, cegłę maszynową i pustą

Zupełnie darmo

wywiercę każdemu studnię lub dostarczę pompę studzienną.

Warunki poda:

Przedsiębiorstwo wiercenia studzien

Inż. FR. DOMINIK, Lwów, ul. 29 Listopada L. 37.

1616 Telefon Nr. 18—55.

Złote, srebrne i in. zegarki MĘSKIE I DAMSKIE

Łańcuszki, naszyjniki i pierścionki

Zegary i budziki — sprzedaje i naprawia

L. Brüll, Kraków, ul. Starowiślna L. 29.

Kupuje stare złoto i srebro. 1697

PIERWSZA KRAJOWA MECHANICZNA FABRYKA

MUCHOLEPEK miodowych „MESRAP"

dostarcza szybko solidny towar 1607

— gwarantowanej dobroci —

Reprezentanci poszukiwani — Wzory gratis

Łódź, ul. Wschodnia L. 51, Łódź

NA SEZON WIOSENNY

PO CENACH NADER UMIARKOWANYCH

Materjały modne na suknie i kostjumy. — Oryginalne angielskie materje na ubrania męskie. — Płótna, zefiry, szyfony, gotowa konfekcja. — Obuwie męskie, damskie, dziecinne „Godyear-Welt" 1575

Urzędnikom udziela się kredytu na spłaty ratalne

MAŁOPOLSKI ZAKŁAD ODZIEŻY

Lwów	Kraków	Tarnopol
Centrala: Szpitalna 1	Nadwiślańska L. 12	Gołuchowskiego L. 1
Filja: Jagiellońska 20	Szczepańska L. 3	

Muzeum Narodowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Sprzedaż

GOSPODARSTWO 27 mrg. doskonałej roli, leżącej tuż koło zabudowań, duży sad owocowy i warzywny, budynki zupełnie nowe z inwentarzem żywym i martwym, w powiatowem mieście — z powodu wyjazdu — łatwo do sprzedania. Zgłoszenia: Jan Pacult Wagrowiec, Keyńska 29, Poznańskie. 9150

PARCELA dziesięcio morgowa, blisko Zagłębia naftowego oraz miejscowości klimatycznej — zaraz do sprzedania. Przewostan pod budowę na miejscu, robocizną też tania. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „1500 dolarów". 9142

AUTO Renault, nowy trzy osobowy cabriolet 1925, okazyjnie do sprzedania. Zgłoszenia (z wykluczeniem pośrednictwa) do Administracji Kurjera pod „Auto 16". 9160

MOTOCYKL lekki „Alba", 1½ HP. prawie nowy, okazyjnie do sprzedania. Wiadomość: Skład rowerów Tadeusz Berger Kraków, ul. Szewska 22. 9171

AUTA ciężarowe po remoncie do sprzedania. Wiadomość ul. Berka Joselewicza 21. 9169

ORYGINALNE części składowe do motocykla Harley-Davidson — ma do sprzedania firma R. Dilmar, Kraków, Rynek 22. 9170

OKAZYJNIE do nabycia kilka dywanów perskich — jedwabnych, cennych. Zgłoszenia pisemne tylko amatorów pod „Orient" do Administracji Kurjera. 9068

ZIEMNIAKI jadalne, wybierane — dostarczam. Ceny konkurencyjne. Mosur Krochów obok Mielca. — 7681

UBRANIE smokingowe — lokajowe, nowe, okazyjnie do sprzedania. Jachowski, Św. Marka 16. 8937

KILIMY i dywany najtaniej kupisz: Tkalnia „Makata". Kraków, Strzelecki 28. 8732

ZAHRZĄD dóbr Sikotniki p. Kobierzyn pod Krakowem, sprzeda rasowego tryka jednorocznego, trzy jednoroczne owce z trzema jagniętami. Cena przystępna. 8864

MARMUROWE płyty do mebli, elektryki, tablice pamiątkowe z napisami, rotowe pomniki z marmuru i granitu — poleca firma: Bracia Trembecey Kraków, ul. Rakowicka 9. Tel. 4797. 8812

ZIOŁA LECZNICZE
najzradsze gatunki poleca
APTEKA REDERA
Kraków, ul. Karmelicka L. 12.
Kupuje zioła od zbierczyń
1654

OBEJMUJĄC majątek — sprzedaję razem lub oddzielnie znakomicie prosperujące wyrobione przedsiębiorstwo, składające się z księgarni, składu papieru, drukarni i zakładu introligatorskiego, na uczęszczanej ulicy w najlepszym punkcie — o 6-ciu uliczkach. Sklep duży, ładna wystawa. Miasto 60 tysięcy. 21 szkół. Czynsz 150 złotych miesięcznie. — Kupujący obejmuje 6-cio pokojowe komfortowe mieszkanie. — Może być sprzedana sama księgarnia i skład papieru za 24 tysiące złotych, lub razem z drukarnią i zakładem introligatorskim (w tem 7 maszyn) za 44 tys. Może pozostać 10.000 zł. Egzystencja pewna, bez najmniejszego ryzyka, co kupujący sam zaraz się przekona. Oferty „Par", biuro ogłoszeń Grudziądz — (Pomorze), Toruńska 4. — pod „304". 9172

DRUT kolczasty używany, również nowy — poleca tanio Lewkowicz, Basztowa 13 9164

APTEKARZE! Torebki aptieczne z papieru „Superior" wysyłamy za zaliczką po cenach bardzo przystępnych. Zlecenia przyjmuje Reprezentacja fabryki Io rebek „Bezet", Kraków ul. Dietla 59. 9186

BEZ KONKURENCJI w cenie i gatunkach!! Kapelusze męskie zagraniczne, kostiule, kalesony, krawaty. — Sprzedaje „Au Bon Marché", Kraków, Tomasza 29, róg Szpitalnej. 9179

ŁADNY domek z wolnem mieszkaniem, od tramwaju 2 minuty — sprzedam. — Zgłoszenia Biuro ogłoszeń Sienna 12 pod „Gotówka" — 9178

TRZY miesięczne wiżlary rodowodowej rasy — tanio sprzedam. Sołtyka 17. 9176

Matrymonialne

CHCESZ szybko i dobrze wyjść zamąż lub się ożenić? Napisz do Międzynarodowego biura pośrednictwa małżeństw grafologa Kozaka — „Głos Serca" w Warszawie, ul. Marszałkowska 22. Solida dyskrecja zapewniona.— Warunki przystępne. 8270

NAUCZYCIELKA lat 32 — elegancka, niebieska, nieskazitelnego charakteru i przeszłości — szuka odpowiedniego człowieka w celu matrymonialnym, zamieszkałego we Lwowie. — Zgłoszenia: Administracja Lwów, Lejkojów 1. — pod „Nauczycielka". 9101

„MATRYMONJALNY Głos Serca" na miesiąc nad już wyszedł z druku i jest do nabycia wszędzie! Adres Biuro pośrednictwa małżeństw grafologa Kozaka w Warszawie — ul. Marszałkowska 22. Jeżeli tęsknisz za szczęściem i miłością, a nie masz znajomości, nadsyłaj swą fotografję, dokładny adres i bliższe dane o sobie, a niezawodnie znajdziesz to, o czem marzy dusza twoja! 9158

MATRYMONJALNE towarzyskie pismo „Fortunawersal" uroczyście zawiera znajomości towarzyskiej — małżeństwa. Nr. 65 wyszedł. Cena 75 groszy (znaczkami). Redakcja: Kraków Rynek 11. Ogłaszającym w „Fortunie" prowadzimy bez płatne biuro pośrednictwa małżeństw. 9163

Lokale

ZARAZ duży frontowy pokój, osobne wejście i wspólny dla panienki, u samotnej pani. Topolowa 17. II p. prawo. 9119

POKÓJ z kuchnią w Pekowicach, w ładnem położeniu do wynajęcia. Wiadomość: Wiśniewski, Kraków Długa 25. 9117

LOKAL do wynajęcia! — W Nowym Sączu — w Rynku, są do wynajęcia dwa duże frontowe pokoje, odpowiednie na biura — ewent. trzeci pokój i kuchnia. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Lokal N. Sącz". 9112

OD 1 MAJA do wynajęcia na lato w okolicy górskiej, zdrowej, oddalonej 3 klm. od miasta — 4 słoneczne pokoje z kuchnią. Telefon w miejscu. Kotle do dyspozycji. Zgłoszenia do Admin. pod „Ch. S." 9106

ZAMIENIE pięciopokojowe mieszkanie z wszelkiemi wygodami na główniej ulicy w Krakowie na 3 pokojowe z kuchenką w środku miasta — nie zadatne dopłaty. Telefonować 2390. — między 9 a 10 rano. 9139

MIESZKANIE w Krakowie przy plantach ojcowskie. — 5 pokoi z komfortem. — Informacje w biurze „Ruch" Szczepańska 9 od godziny 1 do 12. 9166

LOKAL w śródmieściu Krakowa — potrzebny, ewent. kupię sklep z materjałami piśmiennemi. — Zgłoszenia: „Par" Bydgoszcz pod „Księgarnia". 9173

MIESZKANIE 7-mio pokojowe słoneczne — potrzebne w Krakowie, ewentualnie kupię dom nieduży. Zgłoszenia „Par" — Bydgoszcz, pod „Księgarnia". 9174

POSZUKUJE się w śródmieściu pokoju z osobnem wejściem. Czynsz według umowy. Zgłoszenia pisemne do Administracji Kurjera pod „L. M.". 9183

STARSZY — inteligentny mężczyzna, poszukuje pokoju w śródmieściu od właściciela (ki) za pomoc w administracji domu lub za czynszem. Zgłoszenia: Biuro Słonna 12 pod „Wdzięczność". 9177

POKÓJ do wynajęcia: Zygmunta Augusta 3, I p. lewo. 9185

Nauka i wychowanie

OSOBA wykształcona, władająca doskonale językiem niemieckim, francuskim — udziela lekcji i konwersacji też na spacerach. Warunki skromne. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Wiedeń". 9060

SZYBKO I PEWNIE wyuczę każdego listownie: Buchalterji, stenografji, korespondencji. Po ukończeniu świadectwo. — Ląskowa Nauka Handlowa S. Kurtana, Przemyśl, Wodna 8. 1977

POSZUKUJĘ lekcji języka angielskiego. Zgłoszenia do Kurjera pod „Lessons". — 9146

POSZUKIWANA uczennica konserwatorjum lub instytutu do udzielania lekcji na skrzypcach w domu. — Zabłocie 33, I p. 9060

LEKCJI muzyki metodą szybką a dokładną, także początkującym starszym — udziela rutynowana pianistka. Wielopole 22, II, brama IV p. 7 m. 9149

ESPERANTO (język międzynarodowy) wyuczamy listownie. Bezpłatnie informuje: „Esperanto", Warszawa, Mokotowska 37, II p. 8231

STENOGRAFJI — wyuczę wszystkich bezpłatnie — listownie. Instytut Stenograficzny. Warszawa. Krucza 16. 8287

RUTYNOWANA dama udziela lekcji fortepianu, języka francuskiego, niemieckiego. Lekcja 1 złoty. Pędzichów 2. I p. ch. gnieź. 7870

Różne

ZE ZMARSZCZKAMI, piegami, podbródkami i dla co za pań nie będzie! — Panie, chcące pozbyć się: zmarszczek, piegów, podbródków, mieć naprawdę ładną cerę, ładnie szyje i klasyczny owal twarzy pofatygują się od 11 do 5. Pracujące panie w niedziele od 2 do 7: Hoża 41—7, Warszawa — Paderewska Zofia Ludwika. 8802

STENOGRAFJI — wyucza wszystkich bezpłatnie. Listownie Instytut Stenograficzny. Warszawa. Krucza 26. 8288

FILATELISCI! Żądajcie bez płatny cennik francuskich kolonij! Józef Sozański — Stary Sambor. 9048

WYTWORNIA abażurów artystycznych — wykonuje abażury metalowo-szarfowe i klamry oraz wszelkie naszywania z dżetu. Również wyuczam się metaloplastyki i naszywania. Każda 10 klientka otrzymuje darmo robotę abażuru. Łaskawe zgłoszenia: Kraków, Garncarsky 27. III p. 8672

W SZCZAWNICY zdrój są do wydzierżawienia dwa nowe lokale obok Kółka rolniczego, nadające się na sklep bławatny (manufaktura), konfekcyjny, lub z wszelkiemi jarzynami, owocami, drobiem i nabiałem lub też na pracownię modniarską, krawiecką, szewcą, zegarmistrza. Zgłoszenia przyjmuje Kółko rolnicze Szczawnica. 8896

ZAKŁAD fotograficzny — „Erna" został przeniesiony z ul. Starowiślnej na ul. Lubicz L. 1 (róg Pawiej), przyst. tramw. 3 i 1. 8534

WÓZKI DZIECIĘCE odnawia precyzyjnie Gumki składa na poczekaniu, przyjmuje wszelkie roboty tapicerskie: Piechowicz, Mikołajska 7. 7947

POSZUKUJE pożyczki 1200 do 1500 dolarów na pierwsze miejsce hipoteki w W. Krakowie — na przeciąg 1 roku. Dam z góry procent po 2% miesięcznie — lub według umowy. Zgłoszenia pisemne do Administracji Kurjera pod „W. D." 9118

OBRAZY znanych malarzy polskich — kupujcie zawsze najtaniej: Ziembicki — Kraków, plac Mariacki 2. 9120

CZEKAM 3 maja br. o 5-ej pop. w vestibulu teatru J. Słowackiego. Towarzyszka z Krynicy. 9147

W OKOLICY Krakowa domek z ogrodem i polem zaraz wydzierżawię. Warunki do Administracji Kurjera pod „Gospodarz". 9145

ŚMIERĆ molowi!! Zakład czyszczenia mieszkań „Luna", Siemiradzkiego 7, czyści aparatem elektrycznym mieszkania, pierzyne wszelkie robactwo! Liczna umarła. 9167

KORNEL — przyjeżdżaj w niedzielę. „Kwiat". 9164

UNIEWAŻNIAM zgubione dokumenty wojskowe — na nazwisko Stefan J. Siegrzewski. 9123

Ignacy Cypres
Kraków, Szewska 13-6.
wysyła mandoliny włoskie 25—30 zł; skrzypce ze smyczkiem od 20 zł; harmonje wiedeńskie od 40 zł; ciki. Gre Roskopf z łańcuszkiem 14 zł. Płaski precyzyjny zegarek Enigma 23 zł.
Cennik ilustrowany darmo 1 opłatnie. 5771

Drobne ziarenka rozpuszczające się momentalnie w gorącej wodzie.

Rozpuszcza się paczkę Rinso w 3 litrach wrzącej wody, natychmiast tworzą się gęste obfite mydliny, które się wlewa do balji z bielizną.

Mydliny Rinsa przenikają bieliznę do ostatniej nitki i łagodnie wyciągają wszelki brud bez potrzeby męczącego tarcia, tak szkodliwego dla bielizny. 1325

Po wypłukaniu bielizna wychodzi nieskazitelnie czysta. Rinso użyte do gotowania bielizny nadaje takowej śnieżną białość. Rinso pierze samo, bez wszelkiej pomocy rąk.

Rinso nie niszczy bielizny.

Rinso

Przedstawiciel na Polskę fabryk
Firmy: LEVER BROTHERS LIMITED (Anglja)
L. REID, Warszawa, Moniuszki 11. Tel. 204-87 i 186-00.
Do nabycia we wszystkich składach aptecznych i mydlarniach.

RATUJCIE ZDROWIE!
Najsłynniejsze światowe powagi lekarskie stwierdziły, że
75% chorób powstaje z powodu obstrukcji
Chory żołądek jest główną przyczyną powstania najrozmaitszych chorób, zanieczyszcza krew i tworzy złą przemianę materji.
Słynne od 45 lat w całym świecie
Zioła z gór Harcu D-ra Lauera
jak to stwierdzili prof. berlińskiego uniwersytetu Dr v. Leyden, dr. Martin, dr Hochfletter i wielu innych wybitnych lekarzy, są idealnym środkiem dla uzdrowienia żołądka, usuwają obstrukcję (zatwardzenie), są niezastąpionym środkiem przeczyszczającym, ułatwiają funkcje organów trawienia, wzmacniają organizm i pobudzają apetyt.
ZIOŁA Z GÓR HARCU DRA LAUERA usuwają cierpienia wątroby, nerek, kamieni żółciowych, cierpienia hemorhidalne, reumatyzm i artretyzm, bóle głowy, wyrzuty i duszę.
ZIOŁA Z GÓR HARCU DRA LAUERA zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższemi odznaczeniami i złotemi medalami w Badenie, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i wielu innych miastach. Tysiące podziękowań otrzymał dr. Lauer od osób wyleczonych.
Cena ½ pudełka zł. 1·50, podwójne pudełko zł. 2·50.
Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.
UWAGA! Wystrzegać się bezwartościowych naśladowiectw.
Reprezentant na Polskę: Józef Grossman, Warszawa, Chmielna 49.

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Wolne posady

LEKARZ dentysta (lekarka) — potrzebny do samodzielnego prowadzenia Zakładu, ewentualnie Zakład wydzierżawię. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Prowincja". 9103

POSZUKUJE sie energicznych, zapobiegliwych uczciwych, dobrze wprowadzonych w składach i sklepach spożywczo-kolonjalnych rejonowych agentów do sprzedaży w całej Małopolsce i Śląsku Cieszyńskim bardzo pokupnego artykułu spożywczego. — Zgłoszenia pod „Sprzedaż". biuro Stattera, Kraków, Rynek 8. 8831

ZARZAD dóbr Strzyżów n. W. poszukuje od zaraz na ordynarję służącego z dobremi poleceniami i długoletniemi świadectwami z dworów. Zgłoszenia tylko pisemne wraz z odpisami świadectw, których się nie zwraca. 8669

PRZEDSTAWICIELE, zastępcy, odsprzedawcy — mający styczność z rolnikami, otrzymają świetny zarobek Warszawa, Szczyga 3/5 — Medrzecki. 8523

POTRZEBNY zaraz zdolny samodzielny cholewkarz. — A. Kowalski, pracownia obuwia — Zakopane. 9098

PANIENKA inteligentna — potrzebna do 3-letniego dziecka. Zgłoszenia do Dra T. ul. Śląska 5, (koniec ul. Długiej) III p. między 2—4 godz. popoł. 9124

POSZUKUJE rutynowanej mundantki, piszącej biegle na maszynie — ze znajomością stenografji polskiej. — Zgłoszenia pisemne do Administracji Kurjera pod „Adwokat S. K.". 9121

POSZUKUJE starszej kobiety do gospodarstwa wiejskiego. Zgłoszenia do Administracji Kurjera — pod „Dwoje osób". 9105

POTRZEBUJE kucharki do dworu, Stacja kolejowa Chybie, majątek Mnich, Śląsk Cieszyński — Czajkowska. — 9033

FRYZJERSKI zdolny pomocnik męski i damski z mondlenem — potrzebny zaraz. Władysław Krokosz. — Rzeszów. 9099

BUFETOWE, kucharki — ukwalifikowane na sezon letni — poszukiwane. Tylko uzdolnione do prowadzenia czynności fachowych w wielkich, pierwszorzędnych restauracjach — i tychże kuchniach. Świadectwa, dobre polecenia niezbędne. — Zgłoszenia: „Hotel Pensjon, Polska Riviera" — Gdynia. 9157

DROGUISTA (stka) egzaminowany, rutynowany, obeznany dokładnie z czynnością w drogerji medycynalnej lub farmaceuta — znajdzie umieszczenie w mieście prowincjonalnem Małopolski. Oferty do Administracji Kurjera pod „Drogerja 9156". 9156

PALACZA do pieca kręgowego wapiennego, poszukuje się do natychmiastowego wstąpienia. Zgłoszenia osobiste lub piśmienne z referencjami i odpisami świadectw: Wapiennik Zabierzowski — Zabierzów koło Krakowa. 9138

POTRZEBNA służąca — do wszystkiego z dobrem gotowaniem od 1 maja. Zgłoszenia: Czarnowiejska 6, I piętro 9161

WIELKA fabryka likierów poszukuje zastępcę na Kraków. Oferty do Administracji Kurjera pod „Fabryka likierów". 9175

PANIENKA skromna, potrzebna do półtorarocznego dziecka z praniem i szyciem. Zgłoszenia dr. Zauker Koletek 4, od 3—5. 9182

CHOLEWKARZ b. zdolny, za dobrem wynagrodzeniem znajdzie stałe zajęcie. Kraków, Niecała 7, w pracowni obuwia. 9181

TANIO I NAJSOLIDniej NAPRAWIA „SPORT" LWÓW LEŃARTOWICZA 9 — WZORY STRUN NA ŻĄDANIE — 1671

Posad poszukują.

FOTOGRAFISTKA z długoletnią praktyką poszukuje posady retuszerki. Zgłoszenia pisemne pod „Retuszerka" do Ad. Schwalbe, Bielsko. 9154

KUCHARZ młody, trzeźwy zdolny w swoim fachu, znający cukierniictwo — poszukuje posady do miejsc kapielowych lub stale. Łaskawe zgłoszenia pisemne do Administracji Kurjera pod „Kucharz". 9144

INTELIGENTNA, starsza pani z Ukrainy — poszukuje posady zarządzającej domem. Ma dużą rutynę i zna się na gospodarstwie wiejskiem i miejskiem. — Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty nadsyłać pod adresem Działoszyce, Kieleckie, Szczotkowice—dwór dla Delichowskiej. 9141

SZOFER monter, były kierownik warsztatów mechanicznych z długoletnią praktyką — poszukuje posady — możliwie na prowincji. Łaskawe zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „A. S." 9140

PANIENKA z ukończoną przemysłową — umiejąca czyć, znająca się na gospodarstwie — poszukuje pracy. Zgłoszenia do Admin. Kurjera pod „Krystyna". 9163

CUKIERNIK — poszukuje kondycji. Łaskawe zgłoszenia: Longin Kański, Miechów 9026

PODOFICER policji państwowej zwolniony na własną prośbę, kawaler lat 28, zdrowy i przystojny — poszukuje posady magazyniera, gajowego, portjera, dozorcy lub jakiejkolwiek innej. Łaskawe zgłoszenia pisemne do Administracji Kurjera pod „Zdolny J." 9034

OPTANT polski, liczący 59 lat, były urzędnik państwowy w Niemczech, stanu wolnego, nieskazitelnego charakteru, władający biegle językiem niemieckim i polskim w mowie i piśmie — szpeluje do serc miłosierdzia — prosząc o zajęcie. Mógłby ewentualnie udzielać lekcyj, jakoteż konwersacji w języku niemieckim. — Łaskawe zgłoszenia pisemne do Administracji Kurjera pod „M. W." 9019

HANDLOWIEC z działu żelazno-budowlanego, artykułów technicznych i maszyn, posiadający także praktykę ślusarską, władający językiem polskim i niemieckim, poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia pisemne: Karol Buliński — Chrzanów, Balińska. 9016

OGRODNIK żonaty, będzie tny — poszukuje odpowiedniej posady. Nieć Jan — Czernichów nad Wisłą. — 8910

ASYSTENT farmacji w toku studjów — poszukuje zastępstwa w aptece na czas feryj. Łaskawe zgłoszenia Salo Rottenberg, Uniwersytet — Kraków. 8965

NAUCZYCIELKA rutynowana z muzyka, francuskiem poszukuje posady. „Pozn. nauczycielska", Kraków, Felicjanek 10. 8991

MŁODY pomocnik handlowy — dział kolonjalny, poszukuje posady Zgłoszenia pisemne do Administracji Kurjera pod „Kolonjalny". 8761

TECHNIK mechanik, warsztatowiec, budowy maszyn, montaży, remontu, matrycarnia, metalowiec modelarstwa i t. p. — poszukuje posady. Długoletnia samodzielnie kierownicza praktyka zagraniczna. Adres: Hoppe, Warszawa, ul. Wspólna Nr. 52 m. 12. 8754

KANDYDAT notarjalny z praktyką, kawaler — poszukuje zaraz posady Zgłoszenia pisemne do Administracji Kurjera pod „Kandydat". 9062

FRYZJERSKI pomocnik — zdolny, poszukuje zaraz posady. Łaskawe zgłoszenia do kaleczmej E. Biliet we Przemyślu dla „Eugenjusza". — 9045

ZDOLNA bieliźniarka przyjmie szycie po domach lub u siebie — ewentualnie przyjmie posadę jako bona. Łaskawe zgłoszenia pisem. do Administracji Kurjera dla „S. A. 111". 9092

Dla polujących na dzikie kaczki.

Myśliwi, polujący na dzikie kaczki, doskonale wiedzą, z jakimi trudnościami takie polowanie jest połączone. Trzeba nieraz po pas brodzić w błocie, co naraża na przeziębienia. Otóż zagranicą wymyślono obecnie dla miłośników takiego sportu myśliwskiego, specjalne spodnie, zakończone kołem pływackiem u góry. Myśliwy, zaopatrzony w takie pływające spodnie może bez obawy przemoczenia wchodzić w wodę i strzelać.

Oddział wioślarski „Sokoła" krakowskiego urządza w niedzielę dnia 2-go maja 1926 r.

WYCIECZKĘ

STATKIEM DO BIELAN

Odjazd statku o g. 2·30 z przystani Oddziału wioślarskiego (przystanek linji tramwajowej 1734 Nr 8 i 6 przy moście dębnickim)

Cena biletu w jednę stronę od osoby 1 zł.

Rządowo upoważnione

Kursy samochodowe

Inż. M. Nanowskiego

zawodowe i dżentelmeńskie dla pań i panów

Kraków, Czysta 5, Tel. 4248

570 Wpisy codziennie.

Wesoły kącik.

Według rozkazu.

— Co to znaczyć? Godzina 4-ta, a gości do bridge'a niema! Czy może ich nie zaprosiłeś?
— Zaprosiłem!
— Więc dlaczego nie przychodzą?
— Bo powiedzieli, że nie przyjdą!
— I nic mi nie powiedziałeś, ty ośle!
— Nie, bo pan mi powiedział, żebym do 4-tej gęby nie otwierał!

OSOBA inteligentna szuka posady do zarządu domem. Może być z gotowaniem i szyciem. Warunki skromne. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Zarząd". 9091

SKROMNA panna — poszukuje posady do bufetu albo do dzieci z szyciem — na wyjazd. Kaczyńska, Al. Mickiewicza 37. 9097

POWAŻNA — inteligentna panna, żyd., dobrze prezentująca się, z dobremi poleceniami — poszukuje posady do jednej osoby do towarzystwa, ewentualnie i gospodarstwa. Miejscowość obojętna — Zgł. „Ruch", Szczepańska 9, pod „Łagodna". 9122

MASZYNISTA werkmistrz egzaminowany, władający językiem polskim i niemieckim, lat 40 — posiadający 20-to letnią praktykę zagraniczną jako kierownik od parowych kotłów i maszyn z kondensacją z motorów „Diesla" wertykalnych i horyzontalnych z fabryk Leopoldsdorfu, z Gracu, Körtinga, Nürnberg i z Budapesztu. Z motorów sznaugazowych, lodowych maszyn (amonjaksine kompresory) ze świadła i motorów elektrycznych o niskiem i wysokiem napięciu, z akumulatorów systemu „Tudor". — Przeprowadzam montowanie, udoskonalam i naprawiam wyżej wspomniane maszyny — poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia pisemne do Administracji Kurjera pod „Maszynista-werkmistrz". 9113

STANISŁAW Drozd, kucharz, Głęboka — Rzeszów, poszukuje posady od 1 lub 15 maja. Obojętna: restauracja lub na prowincji — praktyka u ks. Lubomirskich. 9108

POSADĘ portjera przyjmę na sezon letni w większym pensjonacie lub hotelu nad morzem — lub w miejscowości klimatycznej. Liczę 37 lat, posiadam średnie wykształcenie. Może dać za bezpieczeństwo w nieruchomości. Łaskawe zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Lato". 9104

ZA DOSTARCZENIE płótna, farb i za utrzymanie, wykona w domu zamożnym portrety lub kwiaty z natury — rutynowana artystka. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Sztuka". 9102

POSZUKUJĘ mleczu pierwszorzędne Trio: pianista, skrzypek i cello. Może grać we większym zespole. — Zgłoszenia: Kurjer Codz. Katowice, Teatralna L. 6, dla „Trio". 9125

Kupno

STARE metale, mosiądz, — miedź, ołów i t. p. kupuje Kelner, ul. Szczepańska 9. 9095

KUPIĘ wózek dziecięcy na bliźniaki. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Wózek". 9111

KUPIĘ lodownię. Birner, Karmelicka 49, sklep. — 9143

KUPIĘ małą willę lub domek z ogrodem na przedmieściu Krakowa — natomiast sprzedam pół realności w Żywcu przy głównej ulicy. Zgłoszenia pisemne do Administracji Kurjera pod „Sklep 25". 9168

Sprzedaż

KIOSK murowany na własność z trafiką i innemi artykułami w bardzo ruchliwem miejscu do sprzedania. Wiadomość Morsztynowska 3, w sklepie Kowneza. 9095

KAMIENICA w Poznaniu 3 piętrowa, 30 lokatorów — 6 sklepów frontowych z wolnem, zaraz do objęcia 8-mio pokojowem mieszkaniem na wysokim parterze do sprzedania. Elektryczność, gaz, centralne ogrzewanie, komfort. Wpłata konieczna 10 tys. dolarów. — Zgłoszenia: Ilustrowany Kurjer Poznań, Gwarna pod „106". 9049

KILIMY okazyjnie do sprzedania. Jabłonowskich 6, I p. 6440

1 AUTOMOBIL „Benz" 35 HP., 6-cio osobowy, w dobrym stanie, okazyjnie do sprzedania. — Wiadomość: Fanto — Borysław. 9047

1 AUTOMOBIL „De Dion Bouton" 35 HP., limusina 6-cio osobowa w bardzo dobrym stanie, okazyjnie do sprzedania. — Wiadomość: Fanto, Borysław. 9046

PIANINO elektryczne czeskie, zmuzikie nowe, zaraz sprzeda biuro „Reoma" — Częstochowa, Kościuszki 11, tel. 448. 9044

FORTEPJAN krótki, krzyżowy, piękny — tanio sprzedam, Skarski, Nowy Sącz, ul. Klasztorna. 9038

PIANINO Zimmermann — Lipsk, mahoniowe nowe, okazyjnie do sprzedania, H. Smolarska, Szewska 9, I p. 9076

WILLA, komfort — wolne mieszkanie z ładnym ogrodem koło parku Krakowskiego — do sprzedania bez pośrednictwa. Wiadomość: Kamieńska, Aleja Mickiewicza 47. 9075

FORDA najkorzystniej kupisz u autoryzowanego zastępcy Ford Motor Company Kalickiego, Tarnów, Ogrodowa 44. 9024

MOTOR 8 HP. marki Warchałowski Wiedeń, w bardzo dobrym stanie — sprzedam za 700 zł. Tarnów, Ogrodowa 44, Kalicki. 9025

BIBLJOTEKA skompletowana około 600 dzieł, przeważnie oprawna, do sprzedania. Zgłoszenia pisemne do Administracji Kurjera pod „Biblioteka". 9041

FORTEPJANY — pianina — meble krajowe i wiedeńskie, dywany oryginalne perskie i zwykłe pluszowe kapy, narzuty, chodniki, portjery i firanki — poleca po niskich cenach i na dogodnych warunkach Szymon Grubner w Rzeszowie, ul. Bernardyńska 9. 6638

MEBLE na raty najtaniej, obsługa solidna. — Petzenbaum, Dietlowska 81. 8891

ORDYNACJA PRZEWORSKA sprzedaje ziemniaki do sadzenia Petronius — Parnassia, Deodara, Świteź, oraz trawy na pastwiska sztuczne i łąki. 8978

PANOWIE! Najlepsze przerzutywy tuzin cztery zł. wysyła dyskretnie za pobraniem Perfumeria Federa, Lwów, Sykstuska 7. 6028

ZAKŁAD mereżkowania, ondowania i plisowania „Astra" Kraków, Dietlowska 22, parter — poleca z własnej wytwórni wykwintną bieliznę damską. Ceny niskie. — Ulgi. 8854

AUTO „Ford" w dobrym stanie tanio do sprzedania. F. Kastalski, Bielsko, Sobieskiego 33. 8999

NOWY kiosk drewniany do sprzedania. Hilften, Warszawska 81, fryzjer. 9095

AUTO dwuosobowe „Lauzin Klement" w dobrym stanie za 250 dolarów do sprzedania. Świetnicki, Jarosław, Kilińskiego. 9094

DO SPRZEDANIA sypialnia dębowa, kompletna, łamie i dobra. Dębnicki — Kraków, ulica ks. Marka 8 — naprzeciw Skałki, kościoła Stanisława. 8831

KILIMY największy wybór z wełny zagranicznej — poleca wytwórnia kilimów „Ostoja", Kraków, Siemiradzkiego 11. 9096

DO SPRZEDANIA „Selbstkuscher" — faeton na gumach nowy. — Wiadomość: „Spedokom", Kraków, telefon 4640. 9116

OBJEKT handlowy z polem dla kupca, fryzjera — rzeźnika — dobry interes — sprzedam. Zgłoszenia osobiste: Franciszek Wójcik — Rudno przy Krzeszowicach. 9115

LASKI najmodniejsze poleca po cenach niskich Ziembicki, Kraków, plac Mariacki 2. 9136

KILIMY najtańsi poleca tkalnia „Tatry". Kraków, Bonerowska 14. 9132

APARAT do wyrobu wody sodowej wiedeńskiej, mało używany, kompletny ręczny lub nożowy, dwa na bidacze, 50 syfonów — za okazyjną cenę 800 zł. sprzeda Rutkowski, Smoleńska 17. 9131

LODOWNIA marmurowa do sprzedania, Długa 16 — sklep. 9148

Ceny ogłoszeń: za 1 wiersz m/m w 1 szp. przed tekstem . zł. 1.25 (str. III-łamowa)
nadesłane . zł. 1.— „
po kronice . zł. 1.50 „
ogł. zw. po tekście . zł. 0.30 (str. VI-łamowa)
Telefon 1198.

Drobne za słowo . . . . . zł. 0.20 (str. VI-łamowa)
dla poszukujących pracy zł. 0.08 „
treści matrymonjalnej zł 0.25 „
Nekrologi do 60 m/m 50% taniej. Ogłosz. zwyca. m. drobnemi +50%.

Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%, jak również za ogłoszenia w numerach świątecznych. — Za układ tabelaryczny 50%, za układ kolorowy 100% drożej. — Ogłoszenia drobne umieszczamy wyłącznie za gotówkę — wyrazy tłustym drukiem liczy się podwójnie każde ogłoszenie najmniej Zł. 2.—. — Administracja nie przyjmuje odpowiedzialności za terminowe ogłoszenia, oraz za miejsce, które to zastrzeżenia będą uwzględnione w miarę możności — Omyłki w ogłoszeniu nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki ani też nie obowiązują Administracji do bezpłatnego powtarzania ogłoszenia jeżeli tem samem treść ogłoszenia nie jest zasadniczo zmieniona — Reklamacje uwzględniane będą o ile czynione są bezpośrednio po powstaniu przyczyny. — Podwyżki taryfy obowiązują już zlecone ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Naczelny Redaktor i wydawca Marjan Dąbrowski. Odpowiedzialny Redaktor Jan Stankiewicz. — Drukarnia „Il. Kurjera Codz." pod zarz. Feliksa Korczyńskiego.

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl